

รายงานวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง

การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ
Using modern Thai song for developing summarizing skill

โดย

ภณิดา จิตนุกูล	Panida Chitnukul
เจริญขวัญ ลิมศิลา	Charoenkwan Limsila
เลศทิวัส ยอดล้ำ	Letthiwat yodlum

คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2561

การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ

ภณิดา จิตนุกูล¹ เจริญขวัญ ลิ่มศิลา² เลิศทิวัส ยอดคำ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนสรุปความโดยการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อ การเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนโดยการใช้เพลงไทยสากล กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (01 011 001) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 10 เพลง แผนการสอน และเกณฑ์การประเมินผล วิธีดำเนินการเริ่มด้วยการทดสอบก่อนเรียน แล้วดำเนินการสอนเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียน จำนวน 10 ครั้ง จากนั้นจึงทดสอบหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อในการเรียนมีพัฒนาการด้านการเขียนสรุปความคะแนนการเขียนสรุปความหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน

คำสำคัญ: การเขียนสรุปความ, เพลงไทยสากล

¹ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

² คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

³ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

Using modern Thai song for developing summarizing skill

Panida Chitnukul¹ Charoenkwan Limsila² Letthiwat yodlum³

Abstract

The objectives of this research were to study the development of summarizing using modern Thai songs as learning aids, and to compare summarizing achievement between pre-test scores and post-test scores. Target group were 45 freshmen from Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla that enrolled in Thai language courses for communication (01 011 001), 3rd semester, academic year 2018. The research instruments consisted of 10 summarizing using modern Thai songs as learning aids exercises, lesson plans and rubrics. The research procedures were as following. Firstly, the pre-tests on summarizing were given to the target group of students. Then, 10 summarizing exercises were taught by the researchers. And then, the post-tests were administered after the experiment had been fulfilled. Finally, the pre-test scores and post-test scores was analyzed by mean scores and Standard Deviation. The results showed that, the development of students' summarizing using modern Thai songs as learning aids was enhanced. The post-test scores were higher than the pre-test scores.

Keywords: Summarizing Skill, Modern Thai Song

¹ Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla.

² Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla.

³ Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ดำเนินการสำเร็จโดยได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2561 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือด้วยดี และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้กล่าวนามซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์อนุชิต จิตนุกูล ผู้ให้คำปรึกษาในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

คุณค่าและประโยชน์อันใดพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาคุณแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้สร้างเสริมปัญญาให้กับผู้วิจัย

ภณิดา จิตนุกูล

19 กรกฎาคม 2562

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสรุปความ	14
แนวคิดเกี่ยวกับการเพลงไทยสากล	28
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	44
การรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
บทย่อ	55
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก แผนการเรียนรู้ แบบฝึกหัด.....	69
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน-หลังเรียน.....	115
ภาคผนวก ค แบบประเมินการทำงานกลุ่ม.....	120
ภาคผนวก ง แบบสำรวจเพลง	122
ภาคผนวก จ ประวัติผู้วิจัย.....	124

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนสรุปความเป็นงานเขียนที่มุ่งนำเสนอแนวคิด (concept) เป็นการสรุปเรื่องซึ่งจากการรับสารด้วยการฟังหรือการอ่านที่ถูกต้อง การเขียนสรุปความมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาที่ต้องใช้การจดบันทึกหรือสรุปข้อมูลสั้น ๆ ที่ต้องการบันทึกไว้ใช้ประโยชน์ในการศึกษา นับว่าจำเป็นมาก โดยเฉพาะการจดบันทึกคำบรรยายของอาจารย์ ตลอดจนการจดบันทึกจากการอ่านหนังสือ หรือตำราต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยการเขียนสรุปความเป็นหลัก

การเขียนสรุปความเป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ผู้เรียนไม่สามารถใช้ในการสื่อสารได้ เนื่องจากการเขียนสรุปความเป็นทักษะที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนสรุปความได้ตรงประเด็น เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ผู้เรียนฟังแล้วจับใจความไม่ได้จึงทำให้เขียนไม่ถูก ดังนั้นปัญหาของการเขียนสรุปความจึงเกิดจากการผู้เรียนฝึกการเขียนสรุปความน้อย และไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้สรุปใจความในประเด็นสำคัญไม่ได้ บันลือ พฤกษ์วัน (2535 : 73) กล่าวว่า ครูส่วนใหญ่มักจะแนะนำให้ผู้เรียนอ่านข้อความแล้วขีดเส้นใต้ใจความสำคัญแล้วนำข้อความเหล่านั้นมาเขียนรวมกันทำให้ข้อความไม่สละสลวย อ่านแล้วไม่ต่อเนื่อง ส่วน สุจริต เพียรชอบ (2538 : 11) กล่าวถึงปัญหาการสอนว่า จำนวนนักเรียนมากทำให้ครูไม่ค่อยฝึกการเขียนสรุปความและปัจจุบันครูมักออกข้อสอบเป็นปรนัย นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่มักจะเขียนผิดพลาด เช่น การวางรูปสระ วรรณยุกต์ การสะกดคำ การใช้คำผิดความหมาย และการเขียนรูปประโยคไม่ถูกต้อง ส่วน ชะลอ รอดลอย (2538 : 46) กล่าวถึงปัญหาการเขียนสรุปความของผู้เรียนว่า ผู้เรียนเขียนสรุปความไม่ได้เนื่องจากข้อความไม่เป็น คือ อ่านเรื่องแล้วเขียนสรุปความไม่ได้ ดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันผู้เรียนไม่ชอบและไม่สนใจการเขียนไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรียงความ ข้อความ และจดหมาย เขียนตัวสะกดไม่ถูก ใช้คำ และสำนวนไม่ถูกความหมาย ดังนั้นผู้สอนต้องให้ความรู้และฝึกฝนผู้เรียนทั้งทักษะการอ่าน การฟังและการเขียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการเขียนสรุปความในการสื่อสารได้

การฟังและการเขียนสรุปความจึงเป็นการสื่อสารที่ผู้เรียนต้องใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ควบคู่กันเพราะต้องมีการรับสาร ส่งสารกันตลอดเวลา โดยเฉพาะนักศึกษาจะต้องใช้ทักษะดังกล่าวในการเรียน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น การฟัง และการเขียนสรุปความจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง ดังที่ เอกฉันท จารุเมธิชน (2538 : 39) กล่าวว่า การส่งสารและการรับสารเป็นการติดต่อสื่อสาร

ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย เพื่อให้เกิดการรับรู้ การตอบสนองซึ่งกัน หากฟังไม่เข้าใจแล้วก็จะไม่สามารถส่งสารได้ การฟังจึงสัมพันธ์กับการเขียนสรุปความโดยผู้ฟังต้องฟังสารให้เข้าใจแล้วจึงสื่อสารด้วยการเขียน ส่วน สุธวิวงษ์ พงษ์ไพบูลย์ และอุดม หนูทอง (2535 : 24) กล่าวว่า การเขียนสรุปความเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต มีเหตุผล รู้จักประมวลความรู้ ความคิด และมีวิจารณญาณในการตัดสินใจ สอดคล้องกับที่กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์ (2538 : 77) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีจะต้องคิดวิเคราะห์เรื่องราวที่ได้ฟังมาเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับกับบุคคลอื่น ดังนั้นจึงต้องใช้ภาษาที่กระชับและใจความที่สมบูรณ์ ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2544 : 65) กล่าวว่า ผู้เรียนต้องรู้จักฝึกจับใจความสำคัญของประโยค หนึ่งย่อหน้าจะมีความคิดหลักอย่างน้อยหนึ่งความคิดเสมอ

กิจกรรมการร้องเพลงทำให้ผู้เรียนได้ฝึกวินัยในการทำงานเป็นกลุ่ม ได้พัฒนาจิตใจให้มีความอ่อนโยน ได้ผ่อนคลาย และได้แสดงความสามารถให้เพื่อน ๆ ขอมรับ การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนสามารถฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน เนื่องจากธรรมชาติของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาจะชอบเสียงเพลง พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช (2539 : 169) แสดงความเห็นว่ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่นักศึกษาไม่สนใจเรียนเพราะรู้สึกเคยชินเนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน การที่ผู้สอนใช้เพลงประกอบการสอนก็จะทำให้น่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากเพลงเป็นสื่อที่เร้าอารมณ์ เร้าความสนใจให้ผู้ฟังรู้สึกรื่นรมย์กับบรรยากาศในการเรียน รู้สึกสนุกสนานมากขึ้น วิจิตร เจือจันทร์ (2533 : 46) กล่าวว่า เพลงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ผู้เรียนจะได้รับความรู้และเกิดทัศนคติที่ดีต่อสาระในบทเพลงหากผู้สอนนำเพลงไปประกอบการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากบทเพลงจะสะท้อนการดำเนินชีวิตและอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งทำให้การเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้

เพลงไทยสากลเป็นเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากการนำทำนองเพลงไทยมา มีการเรียบเรียงเสียงประสานตามหลักของดนตรีตะวันตก ได้รับความนิยมในสังคมไทย นักการศึกษาต่างยอมรับว่า เพลงหรือดนตรีมีผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ ละสติปัญญาของบุคคล สามารถนำมาฝึก ร่วมกิจกรรมของผู้เรียนได้ เพลงไทยสากล หมายถึง เพลงที่แต่งขึ้นใหม่ตามหลักสากลซึ่งบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล เนื้อเรื่องเป็นภาษาไทย ทำนองของเพลงเป็นไปตามระบบบันไดเสียงดนตรีตะวันตก เพลงไทยสากลมุ่งสะท้อนอารมณ์ การดำเนินชีวิต และปรัชญาของมนุษย์ เพลงทำให้ผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความมั่นใจในตัวเอง และกล้าแสดงออก ช่วยให้การเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

ดังนั้นการนำเพลงไทยสากลมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนจึงช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนเพิ่มขึ้น มีความตั้งใจในการเรียน และรู้สึกเพลิดเพลิน มีความสนุกสนาน ลดความจำเจในการเรียนแบบบรรยายได้ และยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและอนุรักษ์มรดกของชาติ ผู้วิจัยจึงได้นำเพลงไทยสากลมาใช้เป็นสื่อในการฟังเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความสูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์และเป็นการเผยแพร่เพลงไทยสากลให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทย

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเขียนสรุปความโดยการใช้เพลงไทยสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อน และหลังเรียนโดยการใช้เพลงไทยสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความโดยการใช้เพลงไทยสากลของนักศึกษาสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (01 011 001) ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2561
3. ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่
 - 3.1 ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องการฟังเพื่อการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียน
4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การฟังและการเขียนสรุปความ

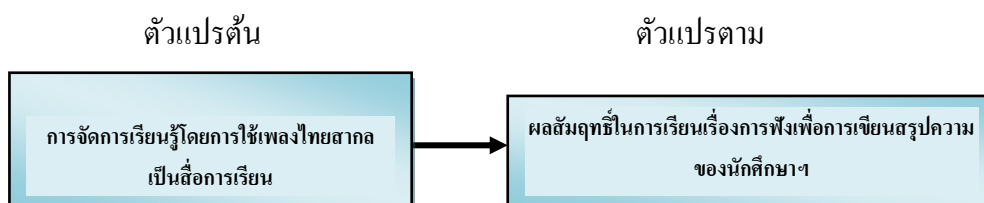
ประโยชน์ของการวิจัย

1. นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถด้านทักษะการเขียนสรุปความ
2. นักศึกษานำไปปรับใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ
3. อาจารย์ที่สอนในระดับปริญญาตรีสามารถนำไปปรับใช้ในการสอนเรื่องการเขียนสรุปความได้

นิตยภัตพิเศษ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อในการเขียนสรุปความ โดยมีการฝึกเขียนสรุปความจากเพลงไทยสากลที่หลากหลาย มีการวัด และประเมินผลพัฒนาการของนักศึกษา
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักศึกษาทำได้โดยประเมินจากการเขียนสรุปความจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ
3. พัฒนาการด้านเขียนสรุปความ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
4. การฟัง (Listening) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฟังไปใช้ประโยชน์และวิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
5. การเขียนสรุปความ (Conclusive Writing Skill) คือ การเขียนเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์โดยใช้สำนวนภาษาของผู้เขียน
6. เพลงไทยสากล (Modern Thai Song) หมายถึง เพลงที่ใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลง มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสรุปความ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเพลงไทยสากล
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง

ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นการรับรู้เรื่องราว สำคัญ ถ้อยคำ ที่มีผู้ถ่ายทอดมาจากสื่อชนิดต่าง ๆ เป็นการนำความรู้เข้าสู่ตนเองโดยการใช้ประสาทสัมผัสทางหู การฟังเป็นกระบวนการรับสารซึ่งแตกต่างจากการได้ยิน การฟังที่มีประสิทธิภาพผู้ฟังจะต้องมีความสนใจ พยายามเข้าใจความหมายของสาร รู้จักสังเกตอวัจนภาษาของผู้ส่งสารด้วยโสตประสาท จักษุประสาทและประสาทสัมผัสอื่นๆ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยินผ่านทางหูและโสตประสาท เป็นกระบวนการแรกที่ต้องใช้ก่อนกระบวนการสื่อสารอื่นๆ

ในชีวิตประจำวันของคนเรามักจะใช้เวลาในการฟังมากกว่าการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังจะเกิดประโยชน์สมบูรณ์เมื่อผู้รับสารจากการฟังสามารถนำสารนั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองได้ จะเห็นได้ว่าการฟังจะได้ผลดีต้องมาจากการผสมผสานระหว่างโสตประสาท ทักษะทางภาษา ประสบการณ์ทางภาษา สมรรถภาพทางสมอง และสติปัญญาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

การฟังกับการได้ยินมีความหมายแตกต่างกัน คำว่า “ฟัง” เป็นคำกริยา หมายถึง “ตั้งใจ สดับ คอยรับเสียงด้วยหู ได้ยิน เชื่อและทำตามถ้อยคำ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 858) ส่วนคำว่า “ได้ยิน” เป็นคำกริยาเช่นเดียวกัน หมายถึง “รับรู้ด้วยเสียง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 449) ธิดา โมกสิกรัตน์ และศรีสุดา จริยากุล (2534 : 320) ได้เปรียบเทียบการได้ยินและการฟัง ไว้ดังนี้

การได้ยิน	การฟัง
1. มีความพร้อมทางร่างกาย คือ มีประสาทหู และสุขภาพร่างกายอยู่ในขั้นดีและสมบูรณ์	1. มีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจที่จะฟัง เสียงแล้วแปลความหมายของเสียงที่ฟังได้ ถูกต้อง
2. เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทุกขณะ เมื่อ ประสาทหูสามารถรับคลื่นเสียงได้	2. เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ฟังมีสมาธิ มีความตั้งใจมีเจตจำนงที่จะฟังสาร
3. ไม่ต้องใช้สมรรถภาพทางสมอง เพื่อจับ ประเด็นวิเคราะห์ ตีความ และประเมินคุณค่า ของเสียง	3. ใช้สมรรถภาพทางสมอง เพื่อจับประเด็น วิเคราะห์ ตีความ และประเมินคุณค่าของสาร โดยเชื่อมโยงสารที่ฟังกับประสบการณ์เดิม
4. ไม่ต้องแสดงปฏิกิริยาตอบสนองเสียงที่ได้ยิน เช่น ได้ยินเสียงลมพัด หรือเสียงอื่น ๆ เป็นต้น	4. แสดงปฏิกิริยาตอบสนองสารของผู้พูด เช่น ฟังเพื่อนเล่าเรื่องขำขัน เราจะจับตาคูผู้พูด หัวเราะเมื่อตอนที่ตลก หรือปรบมือพร้อมกับ หัวเราะ แสดงกิริยาชอบใจเมื่อฟังสารสนุก ๆ

นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการฟังไว้หลายประการ ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2520 : 14) กล่าวว่า “การฟัง คือ การได้ยินโดยตั้งใจ” ส่วน บันลือ พฤษะวัน (2522 : 33) ได้อธิบายความหมายของการฟังไว้ ดังนี้

การฟัง หมายถึง การได้ยินโดยมีความตั้งใจจะรับและเกิดความเข้าใจตามเจตนาที่อีกฝ่ายหนึ่งสื่อมา ส่วนการได้ยินนั้นหาได้มีความตั้งใจหรือสนใจเป็นทุน ... ความหมายของการฟังลึกซึ้งกว่ามาก ดังนั้น เมื่อเราต้องการจะให้ใครฟังเราพูด เราจึงต้องทำให้หรือมีวิธีการที่จะทำให้เราสนใจ ตั้งใจที่จะฟัง หากปราศจากความตั้งใจหรือสนใจแล้วก็คงเป็นการได้ยินเท่านั้น

โสภณ สาทิสัมฤทธิ์ผล (2555 : 30) อธิบายว่า การฟัง หมายถึง “การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ โดยอาศัยโสตประสาทเป็นเครื่องรับรู้ ซึ่งต้องใช้ความตั้งใจ สามารถเข้าใจความหมายและตีความจากเรื่องที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง”

วรวรรณ วสุกุล (2538 : 176) กล่าวว่า “การฟังเป็นการได้ยินอย่างรู้เรื่อง เนื่องจากมีความตั้งใจและเข้าใจสิ่งที่ได้ยิน ทำให้สามารถนำสิ่งที่ได้ยินนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ ได้”

กล่าวได้ว่า การฟัง หมายถึง การที่มนุษย์รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียงทุกชนิด ทั้งที่เป็นเสียงของมนุษย์และเสียงอื่น ๆ โดยการรับเสียงโดยตรง หรือการรับเสียงผ่านสื่อ พร้อมกับ

รับรู้เสียงที่ได้ยินเพื่อนำการรับรู้ไปตีความหมาย วิเคราะห์และประเมินค่า ความหมายของเสียงที่ได้ยินนำผลไปใช้ในกิจกรรมการดำรงชีวิตประจำวันต่อไป

ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มนุษย์ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ทั้งการฟังเสียงจากธรรมชาติรอบตัวเสียงมนุษย์ เสียงสัตว์หรือเสียงต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น นับเป็นทักษะพื้นฐานติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด มนุษย์แต่ละยุคแต่ละสมัยเล็งเห็นความสำคัญของการฟัง โดยถ่ายทอดผ่านทางตำนาน สุภาษิต คำพังเพย แง่คิดคำคมต่าง ๆ จำนวนมากเพื่อแสดงให้เห็นมนุษย์รุ่นต่อ ๆ มา ตระหนักถึงความสำคัญของการฟัง เช่น ฟังหูไว้หู อย่าฟังความข้างเดียว ฯลฯ “การฟังผู้อื่นพูดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยความรอบคอบ ด้วยสติปัญญาก่อนที่จะเราจะพูด หรือตอบกลับไป ช่วยลดความผิดพลาดหรือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และข้อสำคัญช่วยลดเวลาในการสนทนา หรือการประชุมไม่ให้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นอย่างยิ่งด้วย เป็นการใช้เวลาในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ” (ว.วชิรเมธี และ วิกรม กรมดิษฐ์, 2557)

ผู้ที่ศึกษาเล่าเรียน และฟังเรื่องราวต่าง ๆ มากย่อมจะมีความรู้มากหรือเรียกว่า “พหูสูตร” การฟังจึงมีความสำคัญกับมนุษย์ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การฟังช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น การฟังเป็นการแสวงหาความรู้จากสื่อชนิดต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ฟังมีความรู้และความบันเทิงเพิ่มขึ้นทั้งเรื่องราวที่ผู้ฟังรู้อยู่แล้วทำให้รู้ลึกซึ้งกว้างขวางขึ้น หรือเรื่องราวที่ผู้ฟังยังไม่รู้ ทำให้รู้มากขึ้นหลังจากการฟัง จากการฟังผู้ฟังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. การฟังช่วยให้ผู้ฟังเกิดการพัฒนาตนเอง นอกจากความรู้ที่ได้จากการฟังโดยตรงแล้ว ระหว่างการฟังผู้ฟังอาจได้รับคำแนะนำ แนวคิด หรือข้อสังเกตต่าง ๆ จากผู้ส่งสารซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ฟังพัฒนาสมรรถภาพการใช้ภาษาวิชาการ พุด บุคลิกภาพของบุคคล เพื่อนำมาปรับใช้พัฒนาตนเอง

3. การฟังช่วยให้มีวิจารณญาณและการตัดสินใจที่ดี สิ่งที่ผู้ฟังต้องทำความเข้าใจกับการฟังคือการคิดพิจารณา วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าสาระของสารที่ได้ฟัง เป็นการใช่วิชาญาณอย่างสม่ำเสมอช่วยให้ผู้ที่ฟังมากมีวิจารณญาณที่ดีขึ้นหลากหลายแง่มุม มีมุมมองที่ดีในการประกอบการตัดสินใจ

4. การฟังช่วยในการประกอบอาชีพ มนุษย์ในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ต้องใช้การฟังเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชีพ บางอาชีพใช้การฟังโดยตรง การฟังที่ดีช่วยให้ผู้ฟังสามารถประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฟังคำสั่งหรือการติดต่อภาระงานเพื่อปฏิบัติได้ถูกต้องหรือการนำความรู้จากการฟังไปพัฒนาการงานและการประกอบอาชีพของตนเอง

5. การฟังช่วยในการติดต่อสื่อสารและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีการฟังช่วยให้กระบวนการสื่อสารสมบูรณ์ไปด้วยดีช่วยให้ผู้พูด และผู้ฟังมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

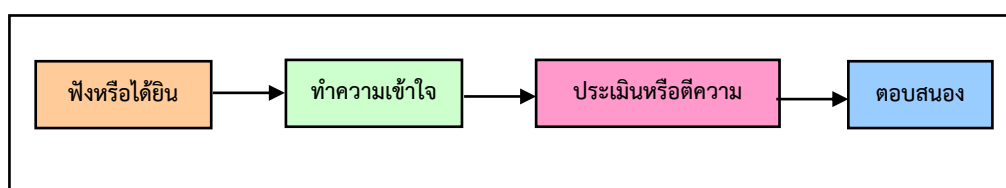
6. การฟังช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน สารชนิดต่าง ๆ ที่มนุษย์รับฟังในชีวิตประจำวันหลายชนิดเป็นวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ฟังมีความรู้มากขึ้น แต่สารบางอย่างช่วยให้ผู้ฟังผ่อนคลาย เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การฟังเพลง การฟังละคร หรือการฟังกวีนิพนธ์ต่าง ๆ สารเหล่านี้จะช่วยยกระดับจิตใจของผู้ฟังไปพร้อมๆ กับความสนุกสนาน

พระอภ โปษะกฤณะ (2526 : 183) ได้เน้นความสำคัญของการฟังว่า “การฟังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญญา เกิดความรอบรู้ เฉลียวฉลาด ในสมัยโบราณเมื่อยังไม่มีการพิมพ์หนังสือ การฟังเป็นจุดเริ่มต้นที่จะก่อให้เกิดปัญญา” ส่วน โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2555 : 30) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ สรุปได้ ดังนี้

1. การฟังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ช่วยให้มีความวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
 2. การฟังก่อให้เกิดสมาธิ เพราะต้องใช้ความตั้งใจมากกว่าการได้ยิน
 3. การฟังช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพราะการฟังเรื่องต่าง ๆ เช่น สารคดี บันเทิงคดีต่าง ๆ จะช่วยจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ได้
 4. การฟังช่วยสร้างความเพลิดเพลิน คลายความเครียด และสร้างจินตนาการได้
 5. การฟังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ และช่วยฝึกฝนเพื่อเป็นคู่สนทนาที่ดี
- การฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของเรามากเพราะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และเข้าใจภาษาได้ดีจนสามารถสื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการฟัง

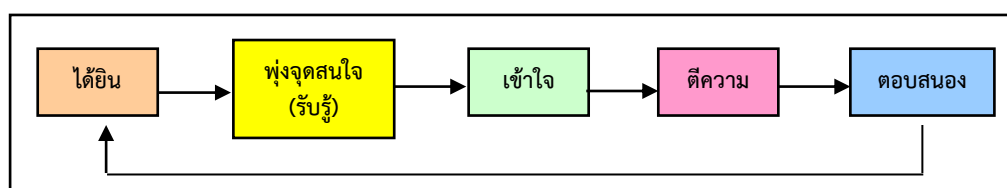
หลายคนมักคิดว่ามนุษย์ที่มีระบบโสตประสาทสมบูรณ์ปกติจะสามารถฟังเรื่องราวได้แน่นอน แต่ในความเป็นจริงแล้วมนุษย์ทุกคนอาจไม่ได้ฟัง หรือฟังไม่ได้ เพราะไม่สามารถนำเสียงที่ได้ยินมาแปลเป็นความหมายเพื่อการใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นผู้ที่สามารถฟังได้ผลต้องผ่านกระบวนการฟังตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังที่ ศตวรรษ รื่นเรือง (2546 : 21-22) อธิบายขั้นตอนของกระบวนการฟังไว้ว่าการฟังที่จะทำให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการของผู้ฟัง ควรดำเนินการเป็นขั้นตอน ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการฟัง

1. **ขั้นการฟัง หรือ ได้ยิน** เป็นการฟังที่สามารถทำได้ง่าย แม้จะเป็นเรื่องที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน หรือไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า
2. **ขั้นทำความเข้าใจ** เป็นขั้นที่ต้องทำความเข้าใจเรื่องราวที่ได้ยินว่าตนเองเคยรู้จักหรือไม่ สื่อความหมายอย่างไร เพื่อที่จะทำความเข้าใจความหมายของสารที่รับฟัง
3. **ขั้นประเมินหรือตีความ** เป็นการประเมินสารที่เราเข้าใจแล้วว่าสิ่งที่ได้ฟังนั้นถูกต้องเพียงใด มีเหตุผลหรือไม่ และต้องตีความหรือวิเคราะห์ว่าผู้ส่งสารมีเจตนาที่แท้จริงอย่างไร
4. **ขั้นตอบสนอง** เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฟัง เมื่อผู้ฟังหรือผู้รับสารเข้าใจความและตีความของสารได้แล้วก็จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง อาจเป็นการยิ้ม หัวเราะ หน้าบึ้ง พูดโต้ตอบ และอาจปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามก็ได้

เมื่อพิจารณาธรรมชาติและลักษณะของการฟังสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ที่สอดคล้องกันคือ การได้ยินและรับรู้เสียงที่ได้ยินโดยอาศัยระบบประสาทรับรู้สื่อกอโตนมิติ และการแปลความหมายของเสียงวินิจิเคราะห์ ประเมินค่า ความหมายของเสียง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยอาศัยศักยภาพของสมองและประสบการณ์ทางภาษาควบคู่กัน การฟังที่ต้องอาศัยระบบประสาทการฟังและกลไกอโตนมิติของร่างกายเป็นการฟังขั้นต้น โดยทั่วไปเรียกว่า **“การได้ยิน”** ส่วนลักษณะการแปลความหมายของเสียงการวิเคราะห์ วินิจพิจารณา ประเมินค่าความหมายของเสียง ตลอดจนถึงขั้นการนำสิ่งที่ได้จากการประเมิน ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองต้องใช้สมรรถภาพทางการใช้ภาษาด้วยสมอง และประสบการณ์ต่าง ๆ ประกอบกัน เรียกว่า **“การฟัง”** ดังที่กล่าวมาแล้วกระบวนการฟังอาจแบ่งได้ 5 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระบวนการฟัง

1. **ขั้นการได้ยิน** เป็นกลไกอโตนมิติของมนุษย์ที่มีโสตประสาทสมบูรณ์ เริ่มจากการที่คลื่นเสียงจากแหล่งกำเนิดเสียงต่าง ๆ กระทบหูซึ่งเป็นอวัยวะที่รับเสียงผ่านไปตามระบบประสาทเข้าไปยังสมอง สมองจะแปลความหมายของคลื่นเสียงที่ได้ยินเพื่อรับรู้ต่อไป
2. **ขั้นการรับรู้ (ฟังจุดสนใจ)** เป็นกระบวนการต่อเนื่องกับขั้นการได้ยิน โดยสมองจะแยกแยะและแปลความหมายของคลื่นเสียงที่ได้ยินตามความรู้ และโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาที่

ผู้ฟังมีพื้นฐาน เนื่องจากในขั้นตอนนี้ผู้ฟังต้องจำแนกเป็นความหมายของภาษาที่กำหนดให้ร่วมกัน เสียงที่เป็นไปตามความหมายที่กำหนด มนุษย์จะเกิดการรับรู้ที่มีความหมาย ในขณะที่เสียง บางอย่างจากการได้ยิน ไม่เป็นไปตามความหมายที่กำหนด มนุษย์จะเกิดการรับรู้ที่ไม่มี ความหมายใด ๆ

3. **ขั้นเข้าใจ** เมื่อผ่านขั้นการรับรู้ที่มีความหมายของเสียงแล้ว สมอจะใช้กระบวนการ ภายในสมองและประสบการณ์ ความสามารถทางภาษาร่วมกัน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงที่ได้ยินออกมาเป็นความหมายต่าง ๆ ความหมายที่แปลออกมาเป็นสาระสำคัญของเรื่องราวหรือสารใน ขั้นของความเข้าใจนี้ มนุษย์ทุกคนย่อมเข้าใจได้ไม่เท่ากัน หรือไม่ต่างกัน แต่เป็นไปตาม ความสามารถและประสบการณ์ในการใช้ภาษา

4. **ขั้นพิจารณาสาร (ตีความ)** เป็นการทำงานของสมองในการวินิจฉัย วิเคราะห์ ตลอดจน พิจารณาประเมินค่าความหมายที่แปลได้จากการรับรู้และทำความเข้าใจ โดยใช้วิจารณญาณของผู้ ฟังร่วมกับศักยภาพทางสมอง คุณความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และประโยชน์ของสารที่ได้ฟังมา ขั้นตอนนี้ผู้ฟังแต่ละคนจะพิจารณาสารแตกต่างกันแม้ว่าจะเข้าใจเนื้อหาสารเหมือนกันก็ตามแต่ผู้ฟัง ทุกคนมีแนวคิดและวิจารณญาณต่างกันย่อมพิจารณาสารได้ต่างกัน

5. **ขั้นการนำผลการฟังไปใช้** ขั้นตอนสุดท้ายของการสื่อสาร คือ ปฏิกริยาตอบสนอง โดย ผู้ฟังแต่ละคนนำแนวความคิดเหตุผลต่าง ๆ ที่พิจารณาสารเรียบร้อยแล้วจึงนำความหมายเรื่องราว ของสารไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองต่อไป

กระบวนการฟังมีความสัมพันธ์กัน ธรรมชาติของการฟังเกิดจากพฤติกรรมต่อเนื่องกัน คือ การได้ยิน และการฟัง ซึ่งจะสามารถทำให้กระบวนการฟังถูกต้อง สมบูรณ์ และเกิดประโยชน์

ขั้นตอนในการฟังของมนุษย์มี 6 ขั้น ดังนี้

1. **ขั้นได้ยินเสียง** กระบวนการฟังจะเริ่มขึ้นตั้งแต่การได้ยินเสียงจากแหล่งของเสียงซึ่ง แพร่คลื่นเสียงที่มีลักษณะเป็นคลื่น ไฟฟ้าผ่านอากาศเข้ามา ประสาทสัมผัสทางหู หรือโสตประสาท จะรับเสียงเหล่านั้นผ่านเข้าไปยังสอง

2. **ขั้นรับรู้** เมื่อเสียงผ่านเข้าไปยังสมองแล้ว สมองจะจำแนกเสียงพยางค์ไปตามลักษณะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษา หากเป็นเสียงในภาษาที่ผู้ฟังรู้จักและเข้าใจจะเกิดการรับรู้ แต่หากผู้ฟังไม่รู้จักเสียงที่ผ่านเข้ามาก็จะไม่เกิดความหมายใด

3. **ขั้นตีความ** เป็นขั้นที่ผู้ฟังแปลความหมาย หรือตีความหมายของประโยคหรือสิ่งที่ได้ ยิน ได้ฟัง

4. **ขั้นเข้าใจ** เป็นขั้นการฟังซึ่งผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของใจความสำคัญของผู้พูด ได้อย่างถูกต้อง

5. ขั้นพิจารณาหรือขั้นเชื่อ เป็นขั้นที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ฟังที่จะตัดสินว่าเรื่องที่ได้อ่านมานั้น เป็นความจริงเพียงใด น่าเชื่อถือได้หรือไม่ ยอมรับได้หรือไม่ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือไม่

6. ขั้นการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาสารเรียบร้อยแล้ว ผู้ฟังจะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

จุดมุ่งหมายของการฟัง

การฟังในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตามวาระและโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากผลของการฟัง ผู้ฟังต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอน ดังที่ โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2555 : 32) กล่าวว่า “การฟังที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนก่อนเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างฟังกับผู้พูด” และอธิบายว่าจุดมุ่งหมายของการฟังมี 3 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. ฟังเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ เป็นการฟังเพื่อหาความรู้เช่น การฟังบรรยายในชั้นเรียน การฟังข่าว ผู้ฟังต้องมีความตั้งใจและมีสมาธิ เพื่อจับสาระหรือประเด็นของเรื่องที่ฟัง
2. ฟังเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการฟังที่ง่ายที่สุดเพราะผู้ฟังไม่ต้องใช้ความคิด เช่น การฟังเพลง การฟัง

3. ฟังเพื่อความจรรโลงใจ เป็นการฟังที่ก่อให้เกิดสติปัญญา แฝงด้วยคติเตือนใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การฟังพระธรรมเทศนา การฟังปาฐกถา

สนิท ตั้งทวี (2529 : 59-60) กล่าวว่า “การฟังที่ดีผู้ฟังจะต้องตั้งจุดประสงค์ของการฟังไว้ใจเสียก่อนจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์จากการฟังตามที่ต้องการ” การฟังของบุคคลโดยทั่วไปนั้นขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ใหญ่ 2 ประการ (สนิท ตั้งทวี, 2529 : 60) สรุปได้ดังนี้

1. ฟังเพื่อให้เกิดความรู้และความรอบรู้
 - 1.1 ฟังเพื่อให้เกิดความรู้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษา เช่น ฟังคำบรรยายของครูอาจารย์ ผู้ฟังต้องรู้จักจับใจความสำคัญของสารด้วยการวิเคราะห์ แล้วบันทึกส่วนที่ต้องการไว้
 - 1.2 ฟังเพื่อให้เกิดความรอบรู้ เป็นการฟังที่ช่วยเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางขึ้น เช่น ฟังข่าว ปาฐกถา เหตุการณ์บ้านเมือง ฯลฯ ผู้ฟังต้องจับประเด็นสำคัญสองเรื่อง โดยอาศัยหลักการวินิจฉัย และรู้จักประเมินค่าสาร
2. ฟังเพื่อความเพลิดเพลินและซาบซึ้ง เป็นการฟังเพื่อตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ ผู้ฟังจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด พัฒนาจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

ภณิกา จิตนุกูล (2558 : 25-26) อธิบายจุดมุ่งหมายการฟังไว้ ดังนี้

1. การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ใจความสำคัญเป็นประเด็นหลักหรือแก่นของสารที่ผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอด เป็นส่วนที่ทำให้เนื้อหาของสารตามประเด็น ดังนั้นในการฟังเพื่อจับใจความสำคัญผู้ฟังต้องมีสมาธิ และตั้งใจฟังโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ ทำความเข้าใจสาระของสาร การจับใจความของสารแต่ละเรื่องผู้ฟังอาจใช้วิธีการจับใจความสำคัญแต่ละประเด็นแล้วนำมาประมวลเป็นใจความสำคัญของเรื่อง หรือการจับใจความสำคัญรวมเป็นเรื่องเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ โดยใช้คำถามพื้นฐานเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. การฟังเพื่อจับใจความโดยละเอียด คือ การฟังเพื่อให้ได้สาระสำคัญของเรื่องพร้อมรายละเอียดปลีกย่อยแต่ละประเด็น แต่ละหัวข้อเป็นรายละเอียดที่จำเป็นของแต่ละตอน ผู้ฟังใช้วิธีการฟังเหมือนกับการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ คือ ใช้สมาธิ ความตั้งใจ และติดตามเนื้อหาสาระตั้งแต่ต้นจนจบอย่างสม่ำเสมอ พร้อมสรุปรายละเอียดหัวข้อย่อยหรือตัวอย่างแต่ละประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การฟังเพื่อแสดงเหตุผล การฟังที่ผู้ฟังต้องแสดงความคิดเห็นของตนเองในการชี้แจงเหตุผลที่จะคล้อยตามหรือโต้แย้งแนวความคิดที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดมา ผู้ฟังต้องเตรียมตัวล่วงหน้าเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังในแง่มุมต่าง ๆ พอสมควร ฟังโดยตั้งใจ และมีสมาธิอย่างมาก เพื่อแยกแยะส่วนเนื้อหาของสารว่าเนื้อหาส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เนื้อหาส่วนใดเป็นความคิดเห็นของผู้ส่งสารผู้ฟังต้องใส่ใจเนื้อหาที่เป็นความคิดเห็นเป็นพิเศษ ดูว่าผู้ส่งสารมีเจตนาอย่างไรต่อเนื้อหาของสาร เพื่อที่จะสามารถใช้เหตุผลโต้แย้งหรือคล้อยตามได้อย่างสมเหตุสมผล

4. การฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง หรือการฟังเพื่อสุนทรียะ คือ การฟังที่ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งตระหนักและเห็นคุณค่าความงดงามของสารที่เป็นวรรณกรรมชนิดต่าง ๆ เช่น บทร้อยกรอง กวีนิพนธ์ บทละคร เป็นต้น การฟังลักษณะนี้ผู้ฟังต้องมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาของสารสูงพอควร เพราะความหมาย และการใช้คำมักเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งผู้ฟังต้องทำความเข้าใจความหมายเพื่อพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร

5. การฟังเพื่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะของการฟังตามจุดมุ่งหมายนี้เมื่อผู้ฟัง ฟังสาระของสารจบแล้วต้องสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฟังผสมผสานกับจินตนาการเพื่อสร้างผลงานของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง อาจเป็นบทประพันธ์ งานศิลปะ หรือผลงานในชีวิตประจำวัน การฟังในแต่ละครั้งผู้ฟังอาจมีจุดมุ่งหมายเพียงประการเดียวแต่ในบางครั้งผู้ฟังอาจมีจุดมุ่งหมายหลายประการร่วมกัน ในความเป็นจริงพฤติกรรมการฟังผู้ฟังแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายต่างกันและมีหลายจุดมุ่งหมายสำหรับการฟังครั้งหนึ่ง ๆ

ผู้ฟังทุกคนมีประสิทธิภาพในการฟังแตกต่างกันไป การที่จะประเมินว่าผู้ฟังคนใดฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้รู้เรื่องหรือเข้าใจนั้นควรพิจารณาจากปัจจัย ดังที่ ภณิดา จิตนุกูล (2558 : 27) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการฟังไว้ ดังนี้

1. ฟังแล้วสามารถจับประเด็นได้ เป็นความสามารถขั้นพื้นฐาน คือ การที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของสาระจากการฟังโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ สามารถจับใจความของเรื่องและแยกประเด็นต่าง ๆ ได้ทั้งประเด็นที่เป็นใจความสำคัญ (ประเด็นหลัก) และใจความรอง หรือประเด็นย่อย ๆ ที่ใช้ขยายใจความสำคัญได้ทั้งบริบทหลักและบริบทสำรองเพื่อสรุปเรื่องตามที่ฟังได้

2. ฟังแล้ววิเคราะห์ได้ คือการที่ผู้ฟังมีความสามารถสูงกว่าการจับประเด็นการฟัง เป็นการแยกแยะเนื้อหาของสารออกได้ว่า เนื้อหาส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เนื้อหาส่วนใดเป็นความคิดเห็นของผู้ส่งสาร สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของสารทั้ง 2 ส่วนได้ว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ มากน้อยเพียงใด ส่วนใดเป็นจริงส่วนใดเป็นเท็จรวมทั้งการวิเคราะห์กิริยาท่าทางของผู้ส่งสารในการใช้ภาษาและอวัจนภาษาว่าเป็นไปในลักษณะใด และมีเจตนาอย่างไรในการส่งสารเพื่อการอนุมานความคิดของผู้ฟังกับข้อเท็จจริง และความคิดเห็นที่น่าเสนอคู่กัน

3. ฟังแล้วตีความได้ สารบางลักษณะที่ผู้ส่งสารสื่อมายังผู้ฟังอาจมีความหมายแฝงนอกจากความหมายตามรูปศัพท์ เช่น การถ่ายทอดสารผ่านสำนวนสุภาษิต คำพังเพย อุปมา ข้อคิด คำคม ผู้ฟังต้องสามารถพิจารณาความหมายที่แท้จริงของสารที่แฝงอยู่ได้ และเป็นความหมายที่เป็นไปตามเจตนาที่แท้จริงของผู้ส่งสารในขั้นนี้ ผู้ฟังต้องบูรณาการความรู้ความเข้าใจทางภาษาประกอบกันร่วมกับสมรรถภาพทางสมองอย่างดีจึงจะสามารถทำได้

4. ฟังแล้วประเมินค่าได้ ผู้ฟังต้องสามารถใช้ความคิดและเหตุผลของตนเอง พิจารณาเนื้อหาของสารของสารที่ได้ฟัง และแยกแยะและพิจารณาตัดสินสารนั้นได้ว่า ส่วนใดเป็นสิ่งที่ดี น่าเชื่อถือ และส่วนใดเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่น่าเชื่อถือ รวมทั้งผู้ฟังสามารถเลือกสิ่งที่ดี มีคุณค่าจากการฟัง อาจเป็นความรู้ ข้อคิด หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสามารถพัฒนาสังคมควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง

5. ฟังแล้วจดบันทึกได้ ผู้ฟังต้องใช้ทักษะการฟังคู่กับทักษะการเขียน โดยการที่ผู้ฟังใช้ภาษาของตนเองในการจดบันทึกสาระสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการฟังเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประสิทธิภาพของการฟังประเมินได้ตามความสามารถของผู้ฟัง บางคนสามารถจำแนกเรื่องราวที่ฟังได้ บางคนวิเคราะห์ได้ในเบื้องต้น หรือประเมินค่าได้ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถขั้นสูงของผู้ฟัง จัดเป็นการฟังที่มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมา การฟัง คือ การรับรู้ความหมายจากเสียงที่ได้ยินเป็นการรับรู้สารทางหู และ โสตประสาท เป็นกระบวนการแรกที่ต้องใช้ก่อนกระบวนการสื่อสารอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน และการเขียน ในชีวิตประจำวันของคนเรามักจะใช้เวลาในการฟังมากกว่าการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังจะเกิดประโยชน์สมบูรณ์เมื่อผู้รับสารจากการฟังสามารถนำสารนั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองได้ จะเห็นได้ว่าการฟังจะได้ผลดีต้องมาจากการผสมผสานระหว่างโสตประสาท ทักษะทางภาษา ประสบการณ์ทางภาษา สมรรถภาพทางสมองและสติปัญญาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสรุปความ

ความหมายของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความ (writing summary หรือ conclusion) หรือ การย่อความ (summary, summarizing) เป็นการเขียนสรุปประเด็นความคิดหลักหรือข้อมูลที่สำคัญ ๆ ของย่อหน้า หรือ Essay ด้วยการใช้คำพูดของผู้ย่อเอง สารานุกรม Webster's เรียกการสรุปความนี้ว่า “ความคิดทั่วไปในรูปแบบสั้นๆ” หรือ การกลั่นกรอง การลดข้อความจำนวนมากให้เหลือแต่ส่วนสำคัญ การเขียนสรุปความเป็นทักษะที่สำคัญเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียน สรุป เป็นคำกริยา หมายถึง ย่อเอาเฉพาะใจความสำคัญของเรื่องเป็นประเด็น ๆ ไป เช่น สรุปข่าว สรุปสถานการณ์ ถ้าเป็นคำนาม หมายถึง ประเด็นย่อ ๆ ของเรื่อง เช่น กล่าวโดยสรุป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1178) ส่วนคำว่า “ความ” คือ “เรื่อง เช่น เนื้อความ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1178)

การเขียนสรุปความเป็นทักษะที่ผู้เขียนจะต้องฝึกฝนอยู่เสมอจึงจะเกิดความชำนาญ การเขียนสรุปความมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปเรื่องให้กระชับ รัดกุมและมีความหมายเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ดังที่ บุญยงค์ เกศเทศ (2534 : 191) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “เป็นการเก็บเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้น ๆ โดยการจับประเด็นมาย่อความ” ส่วน กุหลาบ มลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์ (2538 : 81) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “เป็นวิธีการย่ออย่างสั้นที่สุด คือ จะกล่าวเพียงความคิดที่สำคัญเท่านั้น ดังนั้นผู้เขียนสรุปความจะต้องมีความเข้าใจและตีความเอง สามารถสรุปความโดยใช้ถ้อยคำของจนสรุปเรื่องให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของเรื่อง” สอดคล้องกับที่ สนิท สัตโยภาส (2538 : 175) อธิบายว่า “การเขียนสรุปความเป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านหรือฟังแล้วนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ให้ผู้อ่านเรื่องได้ครบบริบูรณ์อย่างรวดเร็ว”

บุญยงค์ เกศเทศ (2539 : 210) อธิบายว่า “การเขียนสรุปความ คือ การย่อความชนิดหนึ่ง แต่เป็นการย่อโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่อง กระบวนการอันใดที่ใช้ได้ในการย่อความก็อาจนำมาใช้

ได้กับการสรุปความเหมือนกัน” ส่วน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534 : 116) กล่าวว่า การสรุปความ คือ การย่อเรื่องที่ได้จากการอ่านจับใจความให้เหลือแต่ประเด็นสำคัญของเรื่อง นอกจากนี้ ขนิษฐา แสงภักดี (2540 : 24) และ กัญญา ทิพย์ลาย (2545 : 9) อธิบายความหมายของ “การสรุปความ” ไว้สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความ คือ การเขียนหรือการเรียบเรียงสาระสำคัญของเรื่องที่ได้ฟังหรืออ่านให้ใจความสละสลวย สั้น กระชับ และสื่อความหมายให้เข้าใจได้ด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียนเอง

กองทัพ เคลือบพานิชกุล (2542 : 148) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การสรุปความ คือ การเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของผู้เขียนเอง” สอดคล้องกับที่ ศศิธร รัชฎ์ถิณานันท์ และคณะ (2542 : 210) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การเขียนสรุปความ เป็นวิธีการย่ออย่างสั้นที่สุด คือจะกล่าวแต่เพียงความคิดที่สำคัญที่สุดเท่านั้น และผู้ที่สรุปความ จะต้องเข้าใจและตีความเองว่าผู้เขียน เขียนในทำนองใด ผู้สรุปความจะต้องใช้ถ้อยคำของตนเองสรุป ลักษณะของข้อความที่ตนอ่านให้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อเรื่องนั้น ๆ” ผู้สรุปความต้องรู้จักจับใจความแล้วใช้คำที่จำเป็นเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกับความมุ่งหมายของเนื้อเรื่อง (นิทยา กาญจนวรรณ, 2543 : 30) ส่วน สมพร แพ่งพิพัฒน์ (2547 : 184) กล่าวไว้ว่า “การสรุปความ คือ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง และสามารถแยกแยะได้ว่าสาระสำคัญอันดับแรกและอันดับรองคืออะไร ผู้แต่งต้องการส่งสารใดไปยังผู้อ่านและมีทางเสียดคล้องเรื่องดังกล่าวนี้ได้อย่างไร” การเขียนสรุปความเป็นการนำประเด็นสำคัญมากกล่าวซ้ำให้เด่นชัด เรียบเรียงด้วยการใช้ประโยคสั้น ๆ อ่านแล้วเข้าใจง่าย ในการเขียนสรุปความ ผู้เขียนต้องมีความเข้าใจในเรื่องที่จะสรุป ต้องทราบแนวคิดหลักของเรื่อง และคำนึงถึงความชัดเจนของเรื่องที่ตนเองเขียน อาจกล่าวได้ว่าการเขียนสรุปความเป็นการย่อความชนิดหนึ่ง (ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์, 2553 : 17)

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2544 : 113) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความเป็นการรวบรวมใจความสำคัญของเรื่อง หรือหาประเด็นหลักของเรื่องออกมาให้ได้ แล้วนำมาเรียบเรียงด้วยถ้อยคำที่สละสลวย

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 160) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การสรุปความ คือ การเก็บใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังหรืออ่านมาเรียบเรียงใหม่ให้มีใจความครบถ้วน กระชับ เข้าใจง่าย โดยใช้สำนวนภาษาของผู้เขียนเอง” นอกจากจับใจความแล้วผู้เขียนต้องเขียนจากความเข้าใจของตนเอง สอดคล้องกับที่ วรรณิ์ โสมประยูร (2543 : 573) กล่าวไว้ว่า “การเขียนสรุปความเป็นการเขียนเฉพาะใจความสำคัญด้วยสำนวนของผู้เขียนเอง” วิธีการดังกล่าวทำให้เกิดความรวดเร็วในการสื่อสาร

นิติมา พรหมเกษตรรินทร์, สิริวรรณ ทัพพะรังสี และองอาจ ไอล้อม (ม.ป.ป. : 72) กล่าวถึงความหมายของการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความ คือ การจับใจความสำคัญของเรื่อง

อ่านแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้น ๆ และกระชับที่สุดด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียนเอง รวมทั้งบอกวัตถุประสงค์ เจตนาของผู้เขียนเรื่องนั้น ๆ

นภคต จันทรเพ็ญ (2540 : 99) กล่าวว่า การเขียนสรุปความเป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างย่อ ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์อย่างรวดเร็ว

จริยา จริยาภูถ และนิตยา ผิวเหลือง (2542 : 117) กล่าวถึงการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่าการสรุปความ คือ การเก็บเอาข้อความสำคัญ ๆ ของเรื่องมาเรียบเรียงใหม่ ทำให้เนื้อความสั้นลง เพราะใจความประกอบที่เป็นส่วนขยายถูกตัดออกไป แต่ความหมายยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

กองวิจัยการศึกษา (2542 : 247) ได้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การสรุปความ คือ การเก็บใจความสำคัญของเรื่อง เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์แล้วเรียบเรียงใหม่เพื่อนำเสนอใหม่อย่างสั้น ๆ”

Bazerman (1995 : 12) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความเป็นการย่อข้อความเดิมให้สั้นลงโดยนำมาเฉพาะข้อความที่สำคัญ แต่คงความหมายเดิมไว้ ดังนั้นการที่จะเขียนสรุปความได้ผู้เขียนจะต้องฝึกจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังหรืออ่านแล้วนำความสามารถในการใช้ภาษามาเรียบเรียงข้อความที่สรุปให้มีความสละสลวยด้วยภาษาของตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

Batteiger (1992 : 23) อธิบายความของการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่าการสรุปความเป็นการเก็บใจความสำคัญหรือแนวคิดของเรื่องและเขียนด้วยภาษาของตนเอง เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่รวดเร็วและรัดกุม ในการเขียนนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของรูปแบบ และวัตถุประสงค์

สรวิทย์ เคียนสันเทียะ (2545 : 12) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การเขียนสรุปความเป็นการเก็บเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังอย่างสั้นที่สุด ให้ได้ใจความครบสมบูรณ์ด้วยความรวดเร็ว และผู้เขียนต้องเรียบเรียงใหม่โดยใช้ภาษาของตนเอง

พรฤดี ขวัญศิริกุล (2546 : 16) กล่าวถึงความหมายของการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความคือการเก็บใจความสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ โดยมีเนื้อหาสัมพันธ์กันด้วยสำนวนของผู้สรุปเอง มีความหมายที่ผู้อ่านเข้าใจได้ครบถ้วนและนำไปใช้ประโยชน์ได้

กมลพรรณ บินอับรอฮิม (2547 : 12) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปประเด็นซึ่งเป็นใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังให้ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยความรวดเร็วโดยใช้สำนวนของผู้เขียนสรุปความเองเรียบเรียงขึ้นใหม่เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น”

ชนากาญจน์ อุ่นละออ (2553 : 17) อธิบายความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า “การเขียนสรุปความคิดหลัก หรือใจความสำคัญของเนื้อความทั้งหมด โดยนำประเด็นของเรื่องมาประมวลเรียบเรียงใหม่ ใช้ภาษาให้สื่อความหมายได้ชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย โดยใช้สำนวนภาษาของผู้สรุปเอง”

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนสรุปความ หมายถึง “การเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านหรือฟังมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ให้สั้น กระชับ และได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้สำนวนภาษาของผู้สรุปความ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น”

ความสำคัญของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ทั้งนี้เพราะในการใช้ชีวิตประจำวันเมื่อได้ฟังหรือได้ยินเรื่องราวต่าง ๆ หากต้องการไปพูดต่อ หรือเล่าให้กับบุคคลอื่นทราบก็จะต้องมีการสรุปความเพื่อสร้างความเข้าใจ และใช้ในการสื่อสาร การทำงาน ดังที่ วรรณิ โสมประยูร (2534 : 573) กล่าวว่า บุคคลไม่สามารถจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องเลือกจำสิ่งที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับที่ พรึ่มเพรา หันตรา (2541 : 79) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อการสื่อสาร ช่วยให้ง่ายต่อการสื่อสารจากเรื่องที่ฟังและอ่าน การเขียนสรุปความจึงเป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องมาเขียนใหม่เพื่อสะดวกในการเข้าใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ ส่วน ชลอ รอดลอย (2538) กล่าวว่า การเขียนสรุปความจะช่วยให้ผู้เรียนมีความจำได้แม่นยำยิ่งขึ้นและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดแทรกเสริมได้ นอกจากนี้ ทศนีย์ สุขเมธี (2537 : 117) และ กุหลาบ มัลลิกะมาส และ วิพุธ โสภวงศ์ (2538 : 77) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันทั้งที่เป็นด้านวิชาการและไม่เป็นวิชาการ ผู้สรุปต้องรู้หลักการสรุปให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและรักษาเนื้อความสำคัญไว้ให้ครบถ้วน

การสรุปความเป็นการใช้ทักษะหลายด้านประกอบกัน ทั้งทักษะด้านการฟัง ด้านการอ่าน และด้านการเขียน ซึ่งในการสรุปความนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการในหลายๆ ด้าน อาทิ การทบทวนก่อนสอบ การตอบข้อสอบอัตนัย การเขียนสรุปรายงานทางวิชาการ ฯลฯ ดังที่ พัทธนิ มานะวานิชเจริญ (2543: 236) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสรุปความไว้ดังนี้

1. เป็นข้อมูลเสริมความรู้ การสรุปความจากเรื่องที่เป็นสาระความรู้ต่างๆ จะช่วยเสริมความรู้แก่ผู้สรุปความและผู้อ่านได้อย่างดี ทั้งยังประหยัดเวลาและสามารถอ่านทบทวนได้หลายครั้ง
2. เป็นข้อมูลประกอบการวินิจฉัย ผู้บริหารงานส่วนใหญ่ก็มีผู้ช่วยสรุปความจากข่าวสารทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานที่ตนรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อนำสาระสำคัญที่ได้นั้นมาประกอบการวินิจฉัยที่เหมาะสมต่อไป

3. เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้า การสรุปความเป็นเสมือนการบันทึกอดีตในช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสรุปความเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ต่อเนื่องกัน แม้เวลาจะผ่านไปแต่ผู้ที่ได้อ่านข้อความที่สรุปไว้อย่างได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้อีกทางหนึ่ง

การเขียนสรุปความมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร หากใช้พูดไม่ได้ต้องเปลี่ยนมาใช้ในการเขียนแทนเพื่อเตือนความจำ การเขียนสรุปความจึงเป็นการส่งสารอย่างหนึ่งที่มีผลมาจากการรับสารจึงต้องมีการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ (Brookes & Grundy, 1988 : 29) สอดคล้องกับที่ กฤติยา เรวดี (2538 : 3) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญและจำเป็นต่อการสื่อสารช่วยให้การสื่อสารเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อการศึกษาและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ช่วยในการจดจำสาระสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ฟังและอ่านมา ทำให้เข้าใจความหมายได้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปในชีวิตประจำวันได้

ประโยชน์ของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความมีประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิต การเขียนสรุปความช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการอ่าน และการค้นคว้ารายงาน (บันลือ พฤษะวัน, 2535 : 79) เช่น ใช้ในการอ่านตำราสำหรับการเตรียมตัวสอบ โดยการบันทึกสาระของเนื้อหาไว้เพื่อการทบทวน หรือบางครั้งเราใช้ทักษะการสรุปความในการพูดคุย สอดคล้องกับที่ ชะลอ รอดลอย (2538 : 51) กล่าวว่า การสรุปความมีประโยชน์ต่อการศึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การสรุปความรู้จากหนังสือ หรือคำอธิบายของอาจารย์เพื่อความสะดวกในการทบทวนก่อนสอบ ควรทำอย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา
2. การเขียนตอบข้อสอบ ต้องใช้ความสามารถในการสรุปความจากความรู้ที่มีลงเป็นข้อความที่กะทัดรัดได้ใจความสำคัญตรงประเด็น ไม่วกวนและไม่อ้อมค้อม
3. การบันทึกรายงานการประชุม มิใช่การสรุปความโดยตรง แต่เป็นการคัดเลือกข้อความที่สำคัญของผู้พูดหลายคนมาเรียบเรียงใหม่ ส่วนมากมักเก็บเฉพาะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นข้อความแสดงความรู้สึกละ
4. การทำสังเขปเรื่อง ที่มีข้อความต้องใช้จำนวนมาก เพื่อสะดวกแก่การทบทวนภายหลัง โดยแบ่งข้อความออกเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยตามปริมาณใจความ

การเขียนสรุปความมีประโยชน์มาก เป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ย้อนระลึกถึงสิ่งที่อ่านไปก่อนหน้านี้ที่จะเขียนสรุปความ และนำข้อมูลมาแยกแยะ พิจารณาว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลหลักข้อความใดเป็นข้อมูลรอง จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียง ช่วยให้การเรียนรู้มีความคงทนยิ่งขึ้น

(จิตร ชัยอมฤต, 2539 : 12 ; ขนิษฐา แสงภักดี, 2540 : 28) ส่วนภีระวัฒน์ พุ่มบัว และคณะ (2549) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนสรุปความว่า การเขียนสรุปความช่วยให้ง่ายต่อการอ่านหนังสือ การศึกษาหาความรู้และอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การจับจุดมุ่งหมายของเรื่องทำให้เข้าใจเรื่องได้ง่าย และถูกต้อง สอดคล้องกับ ฟรีมเพราดี หันตรา (2541 : 79) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีประโยชน์ทั้งในการศึกษาและในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ผู้เขียนสรุปความเป็นคนช่างสังเกต มีเหตุผล รู้จักการประมวลความรู้ ความคิด มีวิจารณญาณในการตัดสินใจ สามารถคัดเลือกเรื่องที่จะอ่าน และฟังได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ปราณี เดชฤกษ์ปาน (2548 : 16 อ้างอิงจาก Mcwhorter, 1990 : 192) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีประโยชน์หลายประการ สรุปได้ ดังนี้

1. ใช้ในการตอบคำถามประเภทความเรียง
2. ใช้ในการวิจารณ์ภาพยนตร์หรือวิทัศน์
3. ใช้ในการเขียนรายงาน
4. ใช้ในการบันทึกผลการทดลอง การสาธิต
5. ใช้ในการสรุปเรื่อง
6. ใช้ในการทบทวนข้อมูลความรู้ที่มีจำนวนมากโดยใช้เวลาน้อย

กฤติยา เรวัต (2538 : 21-22) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนสรุปความว่า “การเขียนสรุปความมีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนเรื่องการใช้ภาษาไทย รู้จักการสังเกต วิเคราะห์ และสรุปสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็น ได้ยินและได้อ่านจากชีวิตประจำวัน ตลอดจนนำประโยชน์จากการเขียนสรุปความไปใช้ในการเรียนวิชาต่าง ๆ อย่างได้ผลดี” สอดคล้องกับที่ สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ อุดม หนูทอง (อ้างอิงใน นฤมล ม่วงไทย, 2543 : 11) กล่าวว่า การเขียนสรุปความมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมสรุปได้ ดังนี้

1. ประโยชน์ทางตรง คือ เป็นการฝึกทักษะด้านการใช้ภาษา สามารถเก็บใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านหรือฟังแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้มีใจความถูกต้อง ครบถ้วนด้วยการใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ และกระชับ

2. ประโยชน์ทางอ้อม การเขียนสรุปความช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้วิธีการในการสังเกต วิเคราะห์ และสรุปสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดนิสัยประมวลความรู้ ความคิด มีวิจารณญาณในการตัดสินใจ มีเหตุผล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

จากที่กล่าวมาการเขียนสรุปความมีประโยชน์ในด้านการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษาเพราะเป็นเครื่องมือในการสรุปองค์ความรู้ จะช่วยฝึกทักษะด้านการใช้ภาษา ฝึกทักษะด้านการคิด การเขียนคำตอบในการสอบ และประมวลความรู้ เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับบุคคลทั่วไปช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านง่ายขึ้น

จุดประสงค์ของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความผู้เขียนต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการสรุปความ ดังที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์ (2538 : 77) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการสรุปความคือ “เพื่อจับเนื้อเรื่องสำคัญของข้อความที่อ่านให้ได้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามที่เขียนไว้ในต้นเรื่อง” ทศนีย์ สุขเมธี (2537 : 117) กล่าวว่า ส่วนใหญ่จุดประสงค์ในการเขียนสรุปความมี 2 ประการ ดังนี้

1. การเก็บเนื้อเรื่อง การสรุปความในลักษณะนี้มุ่งให้เข้าใจเรื่องราวและลำดับเหตุการณ์โดยตลอด ใจความที่เก็บมาต้องสมบูรณ์ ส่วนข้อความที่ไม่ใช่แก่นสำคัญ (พลความ) ก็อาจตัดทิ้งไปได้ การย่อแบบเก็บเนื้อเรื่องมักใช้ในเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ จดหมายโต้ตอบ ข่าว เหตุการณ์ต่าง ๆ
2. การเก็บความคิด การเก็บความคิดจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้อ่าน จะต้องเข้าใจความคิดของเรื่องให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด การสรุปความลักษณะนี้มักเป็นเรื่องที่แสดงความคิดเห็น เช่น บทความ บทวิจารณ์ ข้อเสนอแนะ รายงาน การค้นคว้าวิจัย เป็นต้น การสรุปความแบบเก็บความนี้จะสั้นแบบเก็บเนื้อเรื่อง บางครั้งอาจมีความยาวเพียงประโยคเดียว ซึ่งเป็นความคิดหลัก บางครั้งผู้สรุปความอาจเก็บความคิดที่สำคัญรองลงมาด้วยก็ได้หากเห็นว่าจำเป็น

วรรณิ โสภประยูร (2539) ได้กล่าวว่าการเขียนสรุปความมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้เขียนถูกต้องเป็นระเบียบ ชัดเจน และเข้าใจง่าย สามารถรวบรวมและลำดับความคิดเพื่อจดบันทึก สรุปความและย่อความจากเรื่องที่ฟังได้
2. เพื่อถ่ายทอดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจุดมุ่งหมายนี้ใช้ในงานเขียนที่ติดต่อกับส่วนราชการ หรืองานเขียนประเภทบทความ การสรุปเนื้อหาวิชาในชั้นเรียน

สมพร มั่นตะสูตร (2540) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการเขียนสรุปความ คือ การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ข้อเท็จจริง ทศนคติ อารมณ์ จินตนาการและความรู้สึกต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ถ้าผู้เขียนเน้นประเด็นสำคัญได้อย่างชัดเจนจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ ดวงใจ ไทยอุบล (2543 : 25) อธิบายว่า การเขียนสรุปความเพื่อบันทึกเรื่องราวจากการอ่านและการฟัง ส่วนไพโรธ เลิศพิริยกุล (2539 : 165) กล่าวว่า การเขียนสรุปความเป็นการค้นหาความคิดหลักและประเด็นสำคัญของเรื่องมากกว่าการกล่าวซ้ำให้เด่นชัดและเป็นการประมวลความคิดรวบยอดของเรื่องเพื่อที่จะถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างเข้าใจและชัดเจนขึ้น ซึ่ง จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2540 : 229) ได้แสดงทรรศนะว่า การเขียนสรุปความเป็นการเขียนที่สืบเนื่องและสัมพันธ์กับการอ่านจับใจความ กล่าวคือเป็นการสื่อสารที่ผู้เขียนต้องแสดงทั้งสมรรถภาพในการอ่านจับใจความให้ถูกต้องตรงประเด็น และสามารถเรียบเรียงภาษาเขียนสรุปประเด็นได้ถูกต้อง ต่อเนื่อง สละสลวยเป็นภาษาเขียนที่ดีเพื่อความสะดวกในการถ่ายทอดและสื่อสารข้อมูล นอกจากนี้ สมพร แพ่งพิพัฒน์ (2547 : 178) กล่าวว่า การเขียนสรุปความเพื่อต้องการวินิจฉัยและวิเคราะห์สารให้ได้ข้อมูลทราบตรงประเด็น ซึ่ง ธนู ทดแทน

คุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 160) เสนอว่าในงานราชการ หรือธุรกิจนั้นถ้าเรื่องที่เสนอมีความยาวมากหลายหน้าผู้เสนอต้องมีหน้าที่ต้องย่อสรุปความเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนและรวดเร็ว

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าจุดประสงค์ของการสรุปความเพื่อถ่ายทอดความคิดหลักหรือประเด็นของเรื่องโดยให้ความหมายตรงกับข้อความเดิมและให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น

หลักการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความเป็นการเขียนเนื้อความให้สั้นลงและได้ใจความสมบูรณ์ โดยการจับประเด็นหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ต้องใช้ความสามารถในการเขียน ผู้เขียนต้องฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา ใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ ต้องมีหลักการและเขียนตามลำดับขั้นตอนจึงจะทำให้การเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพ ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ (2521 : 105) ได้อธิบายหลักการเขียนสรุปความไว้ว่ามี 2 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นอ่าน โดยการอ่านข้อความให้เข้าใจอย่างน้อย 2 เที้ยวเพื่อให้ได้แนวคิดหลัก

2. ขั้นคิด คิดเป็นคำถามว่าอะไรเป็นจุดสำคัญของเรื่องและคิดต่อไปว่าจุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จดสิ่งนั้น ๆ ไว้เป็นข้อความสั้น ๆ ต่อจากนั้นคิดวิธีที่จะเขียนสรุปความให้กะทัดรัด ชัดเจน ชัดกลางและตกแต่งข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่ดีสื่อความหมายได้ชัดเจน

ชลอ รอดลอย (2537 : 22) แบ่งขั้นตอนการเขียนสรุปความออกเป็น 3 ขั้นตอน สรุปได้ ดังนี้

1. การเริ่มต้น จะต้องฟังหรืออ่านอย่างเข้าใจ ถ้าเป็นการอ่านควรอ่านตอนเริ่มต้นอย่างน้อย 2 เที้ยว เพื่อให้ได้แนวความคิดหลัก ส่วนการฟังควรมีสมาธิที่แน่วแน่ก่อนเสมอ

2. ขั้นคิด การอ่านควรคิดว่าอะไรเป็นจุดสำคัญของเรื่อง และคิดต่อไปว่าจุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จดสิ่งนั้น ๆ ไว้เป็นข้อความสั้น ๆ และคิดถึงวิธีสรุปความให้กะทัดรัดและชัดเจน

3. ขั้นปฏิบัติการเขียน ควรเริ่มจากเขียนร่างข้อความสั้น ๆ ที่จดไว้นำมาขัดกลางพร้อมทั้งเสริมและเขียนข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่ดี สื่อความได้ชัด

กองเทพ เคลือบพณิชยกุล (2542 : 104) ได้อธิบายหลักการเขียนสรุปความ ไว้ ดังนี้

1. ขั้นอ่าน อ่านข้อความของเรื่องทั้งหมดให้เข้าใจอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้ได้ใจความที่ผู้อ่านจะต้องจับประเด็นให้ได้

2. ขั้นคิด

2.1 คิดออกมาเป็นคำถามในใจว่าอะไร คือ จุดสำคัญของเรื่อง

2.2 คิดต่อไปว่าจุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จดจำสิ่งนั้น ๆ ไว้เป็นข้อความสั้น ๆ

2.3 คิววิธีที่จะเขียนสรุปความให้กะทัดรัดและชัดเจน

3. ขั้นเขียน

3.1 เขียนร่างข้อความสั้น ๆ ที่จดไว้

3.2 จัดเกล้าและแต่งเติมแก้ไขข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่สละสลวย สื่อความหมายได้

ไพโรธ เลิศพิริยกุลมณ (2544) กล่าวถึง ขั้นตอนการฝึกเขียนสรุปความให้เกิดความชำนาญ สามารถเขียนสรุปความได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยผู้เขียนต้องฝึก 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าสารมีเนื้อหาอย่างไร รูปแบบเป็นอะไร เช่น ถ้าเป็นบทสนทนาก็ให้เปลี่ยนเป็นเรื่องเล่าธรรมดาและไม่ต้องเก็บรายละเอียด
2. ขั้นที่ 2 เป็นการอ่านเนื้อหาของเรื่องจากเรื่องทั้งหมด ให้เหลือประมาณหนึ่งในสาม พร้อมทั้งคิดตั้งชื่อด้วย สิ่งสำคัญในการตั้งชื่อเรื่อง คือ ต้องเป็นความคิดรวบยอดของเรื่องนั้น
3. ขั้นที่ 3 เขียนสรุปเรื่องสั้นให้กะทัดรัด โดยหาข้อความหรือคำมาทดแทนประโยค หรือข้อความยาว ๆ ให้เหลือข้อความสั้น ๆ และปรับปรุงถ้อยคำและชื่อเรื่องให้กระชับรัดกุมกว่าเดิมและถือว่าเป็นขั้นสรุปความแล้ว

4. ขั้นที่ 4 เขียนสรุปรวบยอดเรื่องราวทั้งหมดให้เหลือเฉพาะใจความสำคัญจริง ๆ หรือให้เหลือประเด็นหลักเพียงประเด็นเดียว ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญและเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุด

กิระวัฒน์ พุ่มบัว และคณะ (2549) กล่าวถึง ขั้นตอนการเขียนสรุปความไว้ ดังนี้

1. ขั้นการอ่าน อ่านสำรวจอย่างรวดเร็วในแต่ละย่อหน้าและหาใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า

2. ขั้นการเขียน

2.1 บอกที่มาของเรื่อง

2.2 จับใจความสำคัญและความคิดที่ขยายใจความสำคัญให้ครบและควรสรุปความ

ต่อเนื่องกัน

2.3 ใช้สำนวนของผู้สรุปเอง ตัดคำฟุ่มเฟือยออก ใช้ประโยคที่เข้าใจง่ายถูกต้องตามหลัก

ไวยากรณ์

3. ขั้นทบทวน

3.1 พิจารณาเนื้อความและลำดับเรื่องว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่

3.2 พิจารณาภาษาที่ใช้ว่าชัดเจนและเหมาะสมหรือไม่ ตรวจสอบคำให้ถูกต้อง

สนธิ สัตโยภาส (2538 : 145) ได้อธิบายหลักการเขียนสรุปความ ไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะย่อให้เข้าใจแจ่มแจ้งอย่างน้อย 2 เที่ยว
2. เก็บสาระสำคัญแล้วสรุปเป็นข้อความใหม่ด้วยสำนวนของเราเองโดยทำทีละย่อหน้า

3. นำสาระของแต่ละย่อหน้ามาเขียนเรียบเรียงเนื้อความให้เชื่อมต่อกัน
4. อ่านบทพจนานุกรมอีกครั้งเพื่อตรวจสอบว่าเนื้อความตรงกับเรื่องเดิมและครบถ้วนหรือไม่
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539 : 34) อธิบายหลักการเขียนสรุปความ ไว้ สรุปได้ ดังนี้

1. อ่านหรือฟังเนื้อเรื่องอย่างละเอียด
2. หาประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า
3. บันทึกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
4. อ่านบทพจนานุกรมเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของใจความ
5. นำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงลำดับให้เป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน อาจมีการปรับปรุง

ภาษาเพื่อให้ได้ใจความสละสลวย กระชับ ชัดเจน โดยการตัดคำ หรือการเพิ่มคำสันธาน เชื่อมประโยค แต่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงใจความเดิมหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

สมพิศ คูศรีพิทักษ์ และธิดา โมกสิกรัตน์ (2538 : 107) กล่าวถึง ขั้นตอนในการอ่านเพื่อ
การจดบันทึกซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการเขียนสรุปความว่า มีขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านสำรวจเพื่อให้ทราบโครงสร้างของเรื่อง
2. จดหัวข้อคำถามต่าง ๆ ที่ต้องการทราบคำตอบ
3. อ่านอย่างวิเคราะห์กลั่นกรองในแต่ละย่อหน้า
4. จับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า แล้วจัดรายละเอียดที่สำคัญภายใต้หัวข้อไปเรื่อย ๆ

ด้วยถ้อยคำสำนวนของตนอย่างสั้น ๆ

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ และคณะ (2542 : 213) ได้อธิบายหลักการเขียนสรุปความ ไว้ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการสรุป 2 ครั้ง ครั้งแรกอ่านคร่าว ๆ ให้เข้าใจเรื่องหรือจับใจความโดยรวม
ก่อน แล้วจึงอ่านครั้งที่ สอง เพื่อจับใจความที่เป็นความคิดหลักของผู้เขียนในแต่ละย่อหน้า ถ้าย่อหน้าใด
ผู้เขียนไม่ได้แสดงประโยคใจความสำคัญไว้เด่นชัด ผู้สรุปต้องพิจารณาความคิดหลักด้วยตนเองแล้ว
สรุปออกมาเป็นภาษาของตนเอง

2. เรียบเรียงใจความที่ได้มาแต่ละย่อหน้าด้วยภาษาของตนเอง อย่างกระชับรัดกุมและ
เชื่อมโยงความคิดหลักในแต่ละข้อความด้วยคำเชื่อมที่เหมาะสมเป็นเหตุเป็นผลตามลำดับขั้นตอน
บางครั้งอาจเรียงลำดับความคิดหลักเสียใหม่เพื่อให้การเขียนรัดกุมยิ่งขึ้น

ยุวดี โพธา (2546 : 28) กล่าวถึง กระบวนการสรุปความ ไว้ ดังนี้

1. ในการสรุปความผู้เขียนจะต้องตัดสิ่งที่ไม่สำคัญออก แล้วจัดรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ใน
หัวข้อเดียวกัน โดยยังคงแนวคิดของเรื่องเดิมไว้
2. ใช้ประโยคใจความหลัก หากเรื่องที่อ่านมีประโยคใจความหลักที่ชัดเจน บ่งบอกถึง

เรื่องราวทั้งย่อหน้าได้ ก็ให้ใช้ประโยชน์นั้นในการเขียนสรุปความ แต่หากประโยคใจความหลักไม่สามารถบ่งบอกอะไรได้ผู้เขียนต้องใช้คำพูดของตนเองในการสรุปความ

3. บุรณาการข้อมูล การเขียนสรุปความต้องใช้คำหรือวลีหลัก ๆ ที่มีความชัดเจน การเขียนสรุปความนั้นจะต้องใส่ความคิดของผู้เขียนลงไปด้วย และต้องเรียบเรียงข้อมูลทั้งหมดให้เป็นเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง

4. จัดเกลา การเขียนสรุปความเป็นการแต่งเรื่องราว จึงต้องมีการจัดเกลาแก้ไขให้เป็นการเรียบเรียงอย่างสมเหตุสมผล การคิดซ้ำ ๆ จะทำให้เราเพิ่มความหลักที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์และแสดงความคิดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สมพร แพ่งพิพัฒน์ (2547 : 183) กล่าวถึงหลักการเขียนสรุปความไว้ สรุปได้ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะสรุปให้เข้าใจอย่างน้อย 2 ครั้ง พิจารณาว่าสาระสำคัญคืออะไร อะไรเป็นพลความ
2. ตัดพลความออกไป
3. นำสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงให้เนื้อความเชื่อมสัมพันธ์กันตามลำดับ
4. อ่านทบทวนข้อความที่สรุปแล้วอีกครั้ง เพื่อตรวจดูว่าข้อความที่สรุปมีเนื้อความตรงกับเรื่องเดิมและครบถ้วนหรือไม่

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548 : 160) ได้อธิบายหลักการเขียนสรุปความไว้ สรุปได้ ดังนี้

1. เรื่องที่เป็นร้อยกรองให้ถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน
2. ตั้งใจฟัง จับสาระสำคัญให้ได้ หรืออ่านเรื่องที่จะสรุปความอย่างละเอียดให้เข้าใจชัดเจน
3. จดบันทึกสาระสำคัญที่ได้จากการฟังหรือการอ่าน
4. นำสาระสำคัญนั้นมาเรียบเรียงใหม่ให้มีความสมบูรณ์และสละสลวย
5. อ่านทบทวนเรื่องที่เขียนสรุปความนั้นให้มีความตรงกับเรื่องเดิม

Behrens and Rosen (1988 : 3-19) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเขียนสรุปความ ไว้สรุปได้ ดังนี้

1. อ่านเรื่องทั้งหมดอย่างละเอียด ทีละย่อหน้า ทีละตอนเพื่อเลือกข้อมูลที่สำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยครูอาจใช้การถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน
2. เขียนประโยคย่อความของแต่ละย่อหน้า โดยใช้ภาษาง่าย ๆ ของผู้เขียน
3. นำประโยคที่ย่อแต่ละย่อหน้ามาเขียนสรุปเป็นข้อความโดยตัดข้อมูลที่ซ้ำ ๆ ออกและเพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญเพื่อให้การเขียนเรื่องได้ใจความครบถ้วน
4. ทบทวน ตรวจสอบและแก้ไขข้อเขียน โดยแลกเปลี่ยนอ่านกับเพื่อนเพื่อแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงงานเขียนของตนต่อไป

นิติมา พรหมเกษตรรินทร์, สิริวรรณ ทัพพะรังสี และองอาจ โอโธม (ม.ป.ป. : 72) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนสรุปความไว้ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการสรุปความอย่างน้อย 2-3 ครั้งให้เข้าใจ
2. พิจารณาเรื่องที่อ่านว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น บทความ เรื่องสั้นหรือนวนิยาย
3. ตีความว่าผู้เขียนมีความประสงค์ใดในการส่งสาร
4. พิจารณาว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงอะไร แล้วเขียนสรุปประเด็นสำคัญด้วยสำนวนภาษาของผู้สรุปความเอง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ตามที่ต้องการ ดังนั้นผู้เขียนต้องลำดับความคิดที่ต่อเนื่อง เลือกร้อยคำที่กะทัดรัดสละสลวย และถูกต้อง
5. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3

สุวรรณี อุดมผล (อ้างถึงใน สรวีย์ เกียนสันเทียะ, 2545 : 145) อธิบายหลักการเขียนสรุปความไว้สรุปได้ว่าควรอ่านเรื่องที่ขอย่ออย่างละเอียดแล้วตั้งคำถามกับตัวเองว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไรกับใคร ที่ไหน เมื่อไรและได้ผลอย่างไร โดยแยกข้อความออกเป็นตอน ๆ แล้วจับใจความให้ได้ว่าในตอนนั้น ๆ ว่าด้วยเรื่องอะไร นำใจความสำคัญทั้งหมดมาเรียบเรียงใหม่ โดยยึดหลักว่าลำดับเรื่องอาจสลับเปลี่ยนได้ตามแต่ผู้ย่อจะเห็นสมควรว่าเรียงอย่างไรให้ง่ายและดีที่สุด ไม่ควรใช้บุรุษสรรพนามที่ 1 และ 2 ในข้อความที่ย่อความ สำนวนที่ย่อต้องไม่ใช่สำนวนเดิม คัดคำฟุ่มเฟือยหรือรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออกให้หมด ใช้คำธรรมดาที่ทุกคนเข้าใจง่ายควรใช้ประโยคสั้น ๆ และถูกไวยากรณ์ ถ้าซ้ำเนื้อความให้นามกล่าวเพียงครั้งเดียว

ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2549) กล่าวถึง ขั้นตอนการเขียนสรุปความไว้ ดังนี้

1. บันทึกชื่อผู้แต่ง และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเขียนนั้น
2. อ่านข้อเขียนอย่างรวดเร็ว และจัดแบ่งเนื้อหาเป็นตอน ๆ พร้อมกับบันทึกข้อความสำคัญ
3. อ่านข้อเขียนอย่างรอบคอบจนเข้าใจโดยอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายอย่างละเอียด
4. หาประเด็นความคิดหรือการแสดงผลในข้อเขียนนั้น
5. ดูการขยายประเด็นของประโยคใจความสำคัญ
6. ตั้งชื่อหรือให้หัวเรื่องข้อความที่สรุป
7. สรุปใจความสำคัญของแต่ละตอนด้วยประโยคใจความสำคัญเพียง 1 หรือ 2 ประโยค แล้วขยายใจความนั้นด้วยภาษาของตนเอง
8. อ่านทบทวนและเขียนใหม่ให้ข้อความสมบูรณ์ถูกต้อง
9. ตรวจสอบความถูกต้องของการสะกดการันต์และไวยากรณ์

การสรุปความนอกจากจะต้องอาศัยการตีความ การคิดวิเคราะห์ การเข้าใจความคิดหลักของเรื่องแล้ว การเรียบเรียงถ้อยคำ หรือการใช้สำนวนภาษาก็มีความสำคัญ เพราะการใช้ภาษาในการเขียน

สรุปความจะต้องเขียนให้กระชับ ถูกต้อง และตรงประเด็น อีกทั้งยังต้องใช้สำนวนภาษาของผู้สรุปความเอง จึงจะทำให้การสรุปความนั้นเกิดประสิทธิผล การใช้ภาษาในการสรุปความควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ใช้คำง่าย ๆ ตรงตามความหมายที่ต้องการ
2. ใช้ประโยคความเดียวสั้น ๆ ตัดพลาความหรือส่วนประกอบออกไป
3. เขียนคำให้ถูกต้องตามพจนานุกรม
4. ไม่ควรใช้อักษรย่อในข้อความที่เขียนสรุปความแล้ว
5. หากมีคำราชาศัพท์ให้คงไว้ตามต้นฉบับและใช้ให้ถูกต้องตามระดับชั้นของบุคคล
6. เมื่อกล่าวถึงบุคคลให้เปลี่ยนเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3
7. ถ้าข้อความเดิมเป็นร้อยกรอง การเขียนสรุปความให้เขียนเป็นร้อยแก้ว
8. ใช้สำนวนการเขียนของตนเอง
9. ใช้คำสันธานเชื่อมข้อความให้ลำดับเนื้อเรื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

สำหรับการวัดความสามารถด้านการเขียนนั้น บังอร สว่างวโรรส และเยาวภา พุกกะคุปต์ (2524 : 50) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดความสามารถในการเขียน 5 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
2. วัตถุประสงค์ งานเขียนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการเลือกสรร ละครการจัดลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย

3. ไวยากรณ์ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ต้องการ
4. ลีลาการเขียน การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน
5. กลไกการเขียน การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดตัวอักษรที่ต้องการ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความนั้นผู้เขียนจะต้องอ่านหรือฟังเรื่องให้เข้าใจก่อน เพื่อจับใจความหรือประเด็นสำคัญของเรื่องแต่ละย่อหน้าแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่โดยใช้สำนวนภาษาที่สั้น กระชับเพื่อสื่อความหมายให้ครบถ้วนและชัดเจน

ประเภทของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความเป็นการใช้ทักษะการเขียนที่ได้จากการคิดรวบยอดของเรื่องที่จะสรุป ซึ่งสื่อหรือช่องทางของเรื่องราวที่เราจะนำมาสรุปมีหลากหลายประเภท แต่ได้มีนักวิชาการแบ่งประเภทของการสรุปความไว้กว้าง ๆ ดังนี้

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2543 : 117-118) ได้แบ่งประเภทของการสรุปความออกเป็น 2 ประเภท คือ การสรุปความจากการฟัง และการสรุปความจากการอ่าน

1. การสรุปความจากการฟัง การใช้ภาษาติดต่อสื่อสารมีทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งหมดที่กล่าวมานี้การฟังใช้มากที่สุด เพราะหูของคนเราจะรับเสียงอยู่ตลอดเวลา พร้อม

ที่จะรับรู้ข่าวสารจากเสียงตลอดเวลาเช่นเดียวกัน ตราบใดที่คนยังไม่หลับก็จะได้ยินเสียงทั้งเสียงที่อยากรับรู้และไม่อยากรับรู้ หากเสียงใดอยากรับรู้คนจะฟัง เสียงใดไม่อยากรับรู้หรือไม่ตั้งใจจะรับรู้ก็เรียกว่าได้ยิน เมื่อใดที่รับรู้แล้วสมองก็บันทึกความจำไว้ เมื่อต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดก็ถ่ายทอดมาอย่างละเอียดอย่างย่อ หรืออย่างสรุปก็ได้ แล้วแต่ความต้องการของผู้สื่อสาร

2. การสรุปความจากการอ่าน ในปัจจุบันคนส่วนมากได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถอ่านหนังสือได้ดีพอสมควร จึงอาศัยการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ และรับรู้เรื่องราวต่างๆ การอ่านมีลักษณะเช่นเดียวกับการฟัง คือ เมื่อรับรู้เรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ จากการอ่าน ข้อมูลที่รับรู้มาอาจจดจำไว้หรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้อีกทอดหนึ่ง การถ่ายทอดอาจใช้วิธีการถ่ายทอดอย่างละเอียดถี่ถ้วน วิธีย่อ หรือวิธีสรุปก็ได้

ธนุ ทดแทนคุณ (2552 : 224) แบ่งประเภทของการสรุปความ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. การสรุปความจากการฟัง การเขียนสรุปความจากการฟัง เช่น การฟังความรู้จากการอภิปราย การประชุม ข่าว และการอ่านข่าวประเภทต่างๆ เป็นเรื่องที่ผู้รับสารต้องมีสมาธิและมีความตั้งใจในการที่จะสามารถรับสาระสำคัญให้ได้เพราะการจับประเด็นของเรื่องเป็นสิ่งสำคัญมาก ในงานราชการหรือธุรกิจนั้นถ้าเรื่องที่เสนอมีความยาวมากหลายหน้า ผู้เสนอเรื่องมีหน้าที่ต้องย่อเรื่องหรือสรุปความให้เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนและรวดเร็ว

2. การสรุปความจากการอ่าน แบ่งเป็นการสรุปความจากการอ่านร้อยแก้ว และการอ่านร้อยกรอง

การสรุปความจากการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นร้อยกรองหรือร้อยแก้วก็ตาม ก่อนการเขียนนั้นต้องอ่านให้ละเอียด ก่อนเก็บใจความสำคัญตลอดจนแนวทางความคิดและทัศนคติของผู้เขียน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนสรุปความ อาจทำบันทึกย่อเฉพาะประเด็นสำคัญ จดจำไว้ด้วยความเข้าใจ หรือขีดเส้นใต้ข้อความที่สำคัญแล้วจึงนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเอง โดยยังสามารถเก็บใจความสำคัญไว้ได้อย่างครบถ้วน

จากความเห็นของนักวิชาการสรุปได้ว่า ประเภทของการสรุปความแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่การสรุปความจากการฟัง และการสรุปความจากการอ่าน ซึ่งสิ่งสำคัญของการสรุปความทั้งสองประเภทนี้คือการจับประเด็นหรือใจความหลักของเรื่องให้ถูกต้อง กะทัดรัดชัดเจน ครบถ้วนตามความต้องการของผู้ส่งสาร

แนวคิดเกี่ยวกับเพลงไทยสากล

เพลงไทยสากลได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีตะวันตกในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยมีการตั้งแตงของทหารหลายหน่วยงานทั้งในวังหลวงและวังหน้าโดยมีครูสอนดนตรีไทยเป็นชาวยุโรป ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ทรงก่อตั้งกองแตงวงขึ้นในพระบรมมหาราชวัง มีหน้าที่บรรเลงเป็นกองเกียรติยศในงานพระราชพิธีต่าง ๆ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกองแตงวงทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์) และได้มีการประพันธ์เพลงชาติโดยใช้ทำนองเพลงสรรเสริญพระบารมีของอังกฤษ สมัยรัชกาลที่ ๖ ทรงสถาปนาวงเครื่องสายฝรั่งหลวงขึ้น ด้วยการจ้างครูฝรั่งมาฝึกสอน ภายหลังโปรดเกล้าให้ขุนเจนรฐมาควบคุมวงแทน ต่อมาขุนเจนรฐได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร) กล่าวได้ว่าพระเจนดุริยางค์เป็นบิดาแห่งดนตรีไทยสากล เพราะเป็นทั้งผู้แต่งทำนองเพลงชาติที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เป็นผู้เขียนตำราวิชาการดนตรีเป็นคนแรก และเป็นผู้อบรมสั่งสอนศิษย์ ซึ่งต่อมากลายเป็นครูเพลง ผู้แต่งทำนองเพลง แต่งเนื้อร้อง หัวหน้าวงดนตรี และนักดนตรี ที่สืบสานและพัฒนาดนตรีไทยสากลสืบต่อกันเรื่อยมา

เพลงไทยสากล เป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์เพลงนำเอาทำนองเพลงไทยเดิมมาเรียบเรียงประสานด้วยเครื่องดนตรีตะวันตกดัดแปลงวิธีการขับร้องจากการเอื้อนก่อนข้างมากให้เหลือ้อยลงหรือตัดออกไป “เพลงไทยสากล” คือ เพลงที่มีเนื้อร้อง ท่วงทำนองปรับปรุงมาจากเพลงไทยสากลหรือเรียบเรียงขึ้นใหม่ และบันทึกตามระบบโน้ตสากลเพื่อให้นักดนตรีใช้เครื่องดนตรีสากลบรรเลงประกอบการร้อง สรุปได้ว่า เพลงไทยสากล หมายถึง เพลงที่แต่งขึ้นใหม่ตามหลักสากลซึ่งบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล เนื้อเรื่องเป็นภาษาไทย ทำนองของเพลงเป็นไปตามระบบบันไดเสียงดนตรีตะวันตก เพลงไทยสากลมุ่งสะท้อนอารมณ์ การดำเนินชีวิต และปรัชญาของมนุษย์ (พรณี ปรัชญาบำรุง, 2542) ส่วนทัศนีย์ สุขเมธี (2542) กล่าวถึงความสำคัญของเพลงว่า เพลงทำให้ผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความมั่นใจในตัวเอง และกล้าแสดงออก ช่วยให้การเรียนบรรลุผลตามจุดหมาย

เพลงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของผู้เรียนทั้งร่างกายและจิตใจ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และเกิดทัศนคติที่ดีต่อสาระในบทเพลงหากผู้สอนนำเพลงไปประกอบการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากบทเพลงจะสะท้อนการดำเนินชีวิตและอารมณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งทำให้การเรียนบรรลุผลตามจุดหมายได้

เพลงไทยสากลมีประโยชน์ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการฝึกทักษะต่าง ๆ ในวิชาภาษาไทยสามารถนำเพลงมาใช้ฝึกให้เกิดประโยชน์ได้ การสอนโดยมีเพลงเป็นสื่อจะทำให้การเรียนในวิชานั้น ๆ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญนอกจากผู้เรียนจะเกิดความสนุกสนานกับ

บทเรียนแล้วยังเป็นการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์อีกด้วย ถ้าครูสอนอย่างถูกวิธีผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และสามารถจดจำได้แม่นยำเป็นเวลานาน อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของบทเพลงที่มีต่อการศึกษา เป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน ส่งเสริมการอ่าน และการฝึกฝนด้านความคิด (พัชรีย์ สายสิทธิ์, 2533 ; หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536) ส่วน อวยชัย ผกามาศ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนทำให้บรรยากาศของห้องเรียนแจ่มใส ช่วยให้บทเรียนที่ยากเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนกล้าแสดงออกมีส่วนร่วมในบทเรียน มีเจตคติที่ดีต่อครู ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความรับผิดชอบ และฝึกทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนได้ สุเมธชา ศักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2540) กล่าวว่า เพลงไทยสากลให้คุณค่าด้านวรรณศิลป์เป็นการใช้ภาษาในระดับสูง ให้ความบันเทิงใจในด้านอารมณ์ และด้านสังคมสามารถปลูกฝังทัศนคติความรักชาติได้

กล่าวได้ว่าเพลงไทยสากลมีประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง สามารถช่วยให้การเรียนน่าสนใจ และเกิดความสนุกสนาน ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ นักเรียนได้รับความรู้ และมีความจำที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ในบทเพลงมาใช้ในการเรียนและสามารถปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เกิดความรักชาติได้

การเรียนการสอนที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ผู้สอนควรจะใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536) ได้กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอน เพื่อฝึกการฟังของนักเรียนทั้งการฟังการออกเสียงคำและระดับเสียงต่าง ๆ รวมทั้งจังหวะเพลง เมื่อฟังแล้ว หัดร้องก็เป็นการเรียนภาษาไทยจากเพลงไปด้วยช่วยให้การเรียนสนุกสนาน จดจำบทเรียนได้ดี ส่วน วิภา คงคากุล (2537) กล่าวว่า เพลงเป็นงานศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนอารมณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อ่านทราบ เพลงจึงสามารถบันดาลให้มนุษย์เกิดความรู้สึกต่าง ๆ กัน เช่น เศร้า อ่อนไหว ร่าเริงแจ่มใส หรือคึกคักนองไปกับเสียงเพลง นอกจากนี้เพลงยังช่วยให้นักเรียนเกิดพลังในการสร้างสรรค์ และช่วยผลักดันให้มีมานะต่อสู้กับอุปสรรค หรือปัญหาต่าง ๆ ได้ ดังนั้นถ้าครูนำ เพลงมาประกอบการสอนจะสามารถส่งเสริมความรู้สึกลึกซึ้งในเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาการต่าง ๆ ให้เกิดกับนักเรียนได้

การใช้เพลงประกอบการสอนเป็นการเน้นย้ำเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้ว และทำให้บรรยากาศการเรียนน่ารื่นรมย์ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ตลอดจนทำให้นักเรียนรักวิชาภาษาไทยได้มากขึ้น (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มพรรย์, 2538 ; ทศนีย์ สุขเกษม, 2542)

จุดประสงค์ในการนำบทเพลงมาประกอบการเรียนการสอนนั้น สามารถฝึกการฟังและการใช้ภาษาจากเพลง เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกิดการสร้างสรรค์ผู้เรียนมีสนุกสนานในการเรียนและเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

ประวัติเพลงไทยสากล

เพลงนั้นน่าจะเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับมนุษย์ โดยอาจจะเกิดจากตัวมนุษย์เอง ทุกครั้งที่มนุษย์มีการเปล่งเสียงออกมาจะเกิดทำนองอะไรก็ได้ หรืออาจจะเกิดจากสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ ตลอดจนการดำรงชีวิตของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดเพลง โดยเสียงที่เปล่งออกมานั้นอาจมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ เมื่อนำเสียงมนุษย์ผสมผสานกับจังหวะท่วงทำนองที่เลียนเสียงธรรมชาติ ทำให้เกิดเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีที่มีความไพเราะงดงาม และมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ (ภูพิศฐ หอมรูปพรหม, 2555 : 1) ดังที่ พูนพิศ อมาตยกุล ได้ตั้งข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับการเกิดของเพลงไทยไว้ว่า “ดนตรีนั้นเป็นภาษาชนิดหนึ่งของมนุษย์เรานี้ ชาติใดก็ตามที่มีภาษาพูด ภาษาเขียนของตนเองก็มักจะต้องมีดนตรีเป็นของตนเองด้วย เพราะดนตรีและเพลงร้องนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่พัฒนามาพร้อม ๆ กับภาษาพูด” (พูนพิศ อมาตยกุล, 2529 : 1) เพลงไทย (Thai Traditional Music) หรือ เพลงไทยเดิมนั้น ยังไม่มีข้อสรุปว่าเกิดขึ้นและสืบทอดกันมาเมื่อไร มนตรี ตราโมท ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่าเพลงไทยมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา (มนตรี ตราโมท, 2515 : 15) ส่วนดนตรีตะวันตกได้เริ่มเข้าสู่ประเทศไทยอย่างจริงจังในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณ พ.ศ.2394-พ.ศ.2411 โดยที่ได้โปรดเกล้าฯให้มีการจัดตั้งกองทหารฝึกแบบยุโรปขึ้น และการเดินแถวของทหารฝรั่งนั้นมีแถวเป่านำหน้า คนไทยจึงเริ่มคุ้นเคยกับแถวฝรั่งมาแต่ครั้งนั้น (พูนพิศ อมาตยกุล, 2529:14)

ตั้งแต่บัดนั้นมาอารยธรรมตะวันตกเข้ามาผูกพันกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย เมื่อเพลงไทยได้รับอิทธิพลจากดนตรีฝรั่ง เพลงไทยจึงได้ขยายตัวทำให้เกิดรูปแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า “เพลงไทยสากล” ซึ่งเพลงไทยสากลในยุคต้นๆ กองทัพอากาศและกองทัพบกได้ริเริ่มนำเพลงไทยเดิมมาบรรเลงด้วยเครื่องเป่าลมไม้ และเครื่องเป่าทองเหลือง ต่อมาเมื่อเรียกวงประเภทนี้ว่า “โยธวาทิต” (สุเมธชา ศักดิ์ชัยสมบุญ, 2540 : 17) ระหว่างปี พ.ศ.2466-2447 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และพระนางเจ้าสุชุมมมาลย์มารศรี พระราชเทวี หลังจากเสด็จกลับจากการศึกษาในทวีปยุโรป ได้ทรงเข้ารับราชการในกองทัพอากาศ ระหว่างนั้นได้ทรงพระนิพนธ์เพลงสำหรับแถววงไว้หลายเพลง อาทิ วอลซ์ปลื้มจิต วอลซ์เมขลา มาร์ชบริพัตร เป็นต้น การดนตรีฝ่ายสากลของไทยจึงเจริญขึ้นเป็นอันมาก จึงมีผู้กล่าวยกย่องให้พระองค์เป็น “พระบิดาแห่งเพลงไทย

สากล” (พูนพิศ อมาตยกุล, 2529 :15) สำหรับเพลงวอลซ์ปลื้มจิตรนั้น นับว่าเป็นเพลงไทยสากล เพลงแรกในประวัติศาสตร์การดนตรีของเมืองไทย เพลงของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ยังไม่มีการขับร้อง และไม่มีคำร้อง (จำนงค์ รังสิกุล, 2517 : 68)

พ.ศ.2470 ได้มีบุคคลสำคัญต่อวงการเพลงไทยสากลหลายท่าน ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าคณะละครร้อง หนึ่งในนั้น คือ จวงจันทร์ จันทรคณา หรือ “พราณบุรุษ” แห่งคณะศิลปสำเร็จ ของแม่เลื่อน ท่านได้สร้างสรรค์เพลงสำหรับละครร้องขึ้น โดยดัดแปลงจากเพลงไทยเดิมทำนองสองชั้น มาใส่เนื้อร้องเต็มแทนทำนองเอื้อนยืดยาว ใช้ดนตรีสากลคลอ เรียกเพลงแบบนี้ว่า “เพลงเนื้อเต็ม” (วราวุธ สุมาวงศ์, 2526 : 53) เพลงประเภทนี้ได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างแพร่หลาย นับว่าเป็นยุคบุกเบิกของเพลงไทยที่มีเนื้อร้องเต็ม

ประมาณปี พ.ศ. 2445 ยุคที่ภาพยนตร์เกิดขึ้นในเมืองไทย ยังเป็นภาพยนตร์เงียบ การฉายภาพยนตร์ในสมัยนั้นจึงต้องมีวงดนตรีบรรเลงประกอบ กระทั่งปี พ.ศ.2474 ซึ่งตรงกับรัชกาลที่ 7 ภาพยนตร์เจริญขึ้นมาก จากหนังเงียบขาวดำกลายเป็นหนังสี บริษัทศรีกรุงได้สร้างภาพยนตร์เสียงในฟิล์มขึ้นเป็นครั้งแรก คือ เรื่อง “หลงทาง” โดยพี่น้องตระกูลสุวดี มีเพลงประกอบตลอดเรื่อง โดยมี ขุนวิจิตรมาตรา เป็นผู้ประพันธ์เพลง และกำกับการแสดง” อย่างไรก็ตามเพลงไทยสากลในยุคนี้ก็ยังคงใช้ทำนองเพลงไทยเดิม (สุเมธชา ศักดิ์ชัย, 2540 : 22) พ.ศ.2476 บริษัทภาพยนตร์เสียง “ศรีกรุง” ได้ทำหนังเรื่อง “ปู่โสมเฝ้าทรัพย์” มีเพลงประกอบชื่อ “กล้วยไม้” ประพันธ์ทำนองโดยเรือโทมานิต เสนะวิณิน คำร้องโดยขุนวิจิตรมาตรา นับว่าเป็นจุดกำเนิดของเพลงไทยสากลในยุคปัจจุบัน และมีการขับร้องบันทึกเสียงและโชว์หน้าม่านเป็นครั้งแรก (กาญจนา นาคพันธุ์, 2518 : 595)

เพลงไทยสากล ได้มีพัฒนาการต่อมาหลายยุคหลายสมัย จนกระทั่ง พ.ศ.2490 ถึง พ.ศ. 2505 และนับว่ามีศิลปินผู้มีชื่อเสียงเกิดขึ้นในวงการหลายท่าน ซึ่งต่อมาก็ได้รับยกย่องให้เป็น “ศิลปินแห่งชาติ” ด้านเพลงไทยสากล อาทิ สุเทพ วงศ์กำแหง สวลี ผกาพันธุ์ จินตนา สุขสถิตย์ เพ็ญศรี พุ่มชูศรี รวงทอง ทองลั่นธม ส่วนนักประพันธ์เพลง ก็มี อาทิ สมาน กาญจนะผลิน ชาลิ อินทรวิจิตร สว่าง อารัมภีร์ พยงค์ มุกดา ฯลฯ และนับว่าเป็นยุคทองของเพลงแนวนี้ ตลอดจนเพลงจากวงดนตรี “สุนทราภรณ์” โดย เอื้อ สุนทรสนาน อันเป็น “แม่แบบ” ของเพลงลูกกรุงอีกวงหนึ่ง ก็เกิดขึ้นในยุคนี้ด้วยเช่นกัน จึงเป็นที่ยอมรับกันว่า บทเพลงแบบนี้มีสุนทรีภาพและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย

เพลงไทยสากลได้รับความนิยมต่อ ๆ มาอีกประมาณยี่สิบปี จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525-2530 รสนิยมการฟังเพลงของคนไทยได้เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเจน อันเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ สภาพทางประชากรศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจ ได้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งยังเกิดค่ายผลิตเพลงที่เน้นผลิตเพลงเพื่อธุรกิจเป็นหลัก ผลิตเพลงใหม่ ๆ ขึ้นมาแข่งขันกันอย่างรุนแรงโดยมุ่งเน้นลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย

เป็นเยาวชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ รูปแบบของเพลงไทยสากลแบบดั้งเดิมจึงได้ค่อย ๆ เลือนหายไป แล้วเกิดมีรูปแบบเพลงไทยสากลแบบใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่ดังในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสูญเสียวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทยไป (ภูพิสิฐ หอมรูปพรหม, 2555 : 1)

เว็บไซต์ kruanusit.wordpress.com (2555 : 1) ได้กล่าวว่า เพลงไทยสากล หมายถึง เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย และเครื่องดนตรีสากลบรรเลงประกอบ แบ่งได้ ดังนี้

1. เพลงลูกทุ่ง หมายถึง เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิตประจำวัน ที่มีการใช้เนื้อร้องถ้อยคำที่เป็นภาษาพื้นบ้านธรรมดา เช่น คำว่า มึง กู อี ข้า ไอ้ ตัวอย่างเพลง อีริยม เพลง มนต์รักลูกทุ่ง ฯลฯ ส่วนมากก็จะเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมยาวนานพอสมควร เพราะเนื้อร้องเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวัน ฟังได้ไม่เบื่อ สดชื่น เช่น พุ่มพวง ดวงจันทร์ ชูชัย ญาติโยม ยอดรัก สลักใจ ศรีเพชร ศรีสุพรรณ ฯลฯ

2. เพลงลูกกรุง หมายถึง เพลงที่มีเนื้อเพลงบรรยายถึงความรัก สถานที่สำคัญ การดำเนินวิถีชีวิตประจำวันที่มีการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ภาษา ซึ่งค่อนข้างจะเป็นภาษาที่ค่อนข้างสุภาพ เช่น ผม คุณ โปรด ตัวอย่างเพลง มนต์เมืองเหนือ จงรัก ชูทางใจ ส่วนมากจะเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมยาวนานพอสมควร เพราะเนื้อเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันฟังได้ไม่เบื่อเช่นเดียวกับเพลงลูกทุ่ง สดชื่น เช่น ธานินทร์ อินทรเทพ สุเทพ วงศ์กำแหง สุนทราภรณ์ นิตยา บุญสูงเนิน ฯลฯ

3. เพลงสตริง หมายถึง เพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีสากลประเภทวงสตริง ส่วนมากจะเป็นเนื้อร้องเนื้อหาเกี่ยวกับสถานะการณ์ปัจจุบัน คำศัพท์จะเกี่ยวกับภาษาที่ได้รับความนิยมในเวลานั้น ๆ เพลงสตริงจึงเป็นเพลงที่ค่อนข้างได้รับความนิยมในแต่ละยุค แต่ละเวลา และโอกาส และจะมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสนิยมอย่างรวดเร็ว ไม่ค่อยเป็นเพลงอมตะเหมือนเพลงลูกทุ่งและลูกกรุง มีศิลปินหรือวงดนตรีที่เป็นวงสตริง เช่น วงโปเตโต้ วงบิ๊กแอส วงบอดี้สแลม วงเทพทูกัลเลอร์ ฯลฯ

4. เพลงสากล คือ เพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) เช่น I STARTED THE JOKE (วง BEE GEES) เพลง THE LAST TRAIN TO

การแบ่งยุคเพลงไทยสากล

ภูพิสิฐ หอมรูปพรหม (2554 : 13-16 อ้างอิงจาก สันทัด คณานันทน์, 2526: 69) ได้แบ่งยุคเพลงไทยสากล ออกเป็น 3 ยุค สรุปได้ ดังนี้

1. ยุคเริ่มต้น ราวปี 2470 ด้วยการนำเพลงไทยที่เคยบรรเลงด้วยเครื่องสายฝรั่งมาใส่เนื้อร้อง เช่น เพลง “วอลซ์ปลื้มจิต” ซึ่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิตได้ประพันธ์ไว้เป็นเพลงบรรเลง ซึ่งนายจวงจันทร์ จันทรคณา หรือครู “พรานบุรพ์” ได้นำมาใส่เนื้อร้อง โครงสร้างของเพลงในยุคนี้ยังไม่ค่อยมีรูปแบบมาตรฐานนัก เพลงส่วนใหญ่ไม่นำ

ท่วงทำนองของต่างประเทศ และเพลงไทยเดิมมาประยุกต์เพื่อบรรเลง ซึ่งเป็นยุคของละครร้องโดยมี “พราหมณ์” เป็นบรมครูและเป็นบุคคลผู้ริเริ่มให้มีการขับร้องเพลงไทยสากลขึ้นเป็นครั้งแรก

2. ยุคกลาง ราวปี 2475 เป็นยุคที่เริ่มใช้รูปแบบการแต่งเพลงแบบมาตรฐาน และโครงสร้างของเพลงที่นิยมใช้กันคือ แบบ AABA คือ การแต่งทำนองหลักเพียงสองท่อน คือ ท่อน A กับท่อน B แล้วนำมาเรียงสลับกันดังกล่าว (ดังนั้นเพลงที่มีโครงสร้างแบบไม่มาตรฐานจะเรียกว่าแบบ ABCD) เพลงในยุคนี้คาบเกี่ยวกับเพลงในยุคเริ่มต้น นิยมประยุกต์ทำนองเพลงไทยเดิม และเพลงพื้นบ้าน แต่จะเด่นชัดเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เป็นยุคของภาพยนตร์เสียงของไทยรุ่นแรก ผู้เป็นบรมครู ได้แก่ ขุนวิจิตรมาตรา เรือโทมานิต เสนะวิณิน และนารถ ถาวรบุตร

3. ยุคที่สาม ราวปี 2482 เป็นยุคเริ่มต้นของอิทธิพลเพลงตะวันตกซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น Jazz Blue Latin และ Rock แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงนิยมใช้โครงสร้างในการประพันธ์แบบ AABA เป็นส่วนใหญ่ เพลงในยุคนี้เน้นจังหวะแบบลีลาซซทั้งลาตินและบอลรูม ส่วนเพลงช้าฟังสบายๆ ก็เน้นลีลากรหวานซึ่ง นิยมเขียนคำร้องด้วยภาษากวี ซึ่งมีจุดเด่นชัดเจนกว่ายุคก่อนๆ ในยุคนี้ถือเป็นยุคทองของเพลงไทยสากล ได้เกิดครูเพลง และนักร้องขึ้นในวงการมากมาย บรมครู ได้แก่ หลวงสุขุมนัยประดิษฐ์ เอื้อ สุนทรสนาน และแก้ว อัจฉริยะกุล ยังมีรุ่นต่อมาอีกมากมาย เช่น ไพฑูรย์ บุตรรักษ์ ไสล ไกรเลิศ สมาน กาญจนะผลิน สง่า อารัมภีร์ พยงค์ มุกดา ชาติ อินทรวิจิตร สุรพล โทณะวณิก ฯลฯ

องค์ประกอบของเพลง

สุกรี เจริญสุข (2532 : 32) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบของเพลงไว้ ดังนี้

1. จังหวะ จังหวะเป็นเรื่องของความช้า-เร็ว มีอิทธิพลต่อการตอบสนองทางร่างกาย จังหวะมักจะเร่งเร้าให้ร่างกายอยากแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. ทำนอง เป็นเรื่องราวของความสูงต่ำ ความสั้นยาว ความดังเบาของเสียง เป็นส่วนที่เกี่ยวกับอารมณ์ ทำนองที่ไพเราะควรมีความราบรื่น มีชีวิตชีวา ทำท่ายให้ติดตาม ไม่น่าเบื่อ
3. เนื้อร้อง เป็นเรื่องการสื่อความหมาย ใช้ภาษาที่สุภาพ ไม่หยาบคาย ไม่ส่อเสียด
4. เสียงประสาน เป็นเสียงที่ได้รับการจัดระบบแล้วโดยนำเสียงซ้อนกันประสานกัน ตามกฎเกณฑ์ เสียงประสานที่ดีจะช่วยอุ้มเสียงดนตรี ช่วยเกื้อหนุนความงามของเพลง
5. ลีลาของเสียง เกี่ยวกับคุณภาพของเสียงที่เกิดจากนักร้องหรือเครื่องดนตรี คุณภาพของลีลาแห่งเสียงดนตรีเกิดจากศักยภาพและความสามารถของศิลปิน
6. รูปแบบ เป็นรูปแบบของเพลง เช่น เป็นเพลงท่อนเดียว 2 ท่อน 3 ท่อน
7. ความเป็นเอกภาพของงาน
8. ผลกระทบที่มีต่อผู้ฟังและสังคมโดยรวม ผลงานเพลงหลายชุดที่เปี่ยมคุณค่า

ทางศิลปะ ค่านิยมที่ผิดให้เกิดกับผู้ฟังโดยเฉพาะกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กและขาดผู้แนะนำที่ดี

รุ่งฤดี ห่อนาค (2541 : 57-58 อ้างอิงจาก พูนพิศ อมาตยกุล) กล่าวว่าเพลงมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้ประพันธ์คำร้อง-ทำนอง หรือคีตกวี เป็นผู้เสนอความคิด จินตนาการ อารมณ์และความรู้สึกออกมาเป็นเพลง
 2. ผู้ถ่ายทอด มีหน้าที่ในการสร้างสีสันให้กับดนตรี เช่น นักร้อง นักดนตรี นักร้องประสานเสียง ผู้บันทึกเสียง และผู้ควบคุมการผลิต โดยร่วมกันนำเสนอเพลงที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟังเพลง
 3. ผู้วิจารณ์ หมายถึงนักสร้างสรรค์หรือผู้ประพันธ์ เจ้าของค่ายเพลง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่วิจารณ์ประเมินผลงานเพลงก่อนนำไปจำหน่าย โดยเผยแพร่ทางสื่อมวลชน รวมถึงผู้วิจารณ์ทั่วไปในสังคม
 4. สื่อ ได้แก่ สื่อกลางระหว่างนักร้อง นักดนตรีและผู้ฟังอาจได้แก่ เสียงร้อง เสียงดนตรี วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง และแถบแผ่นเสียง ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดบทเพลงไปสู่ผู้ฟังหรือกลุ่มเป้าหมาย
 5. ผู้ฟัง คือ ผู้รับสารที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงโดยการเปิดรับสื่อที่นำเสนอผลงาน
 6. บทเพลง คือ สิ่งที่ถูกสร้างจากความคิด กลายมาเป็นเนื้อร้อง ทำนอง แล้วนำมาบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี โดยอาศัยการเรียบเรียงและประสานประสานเสียงเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความไพเราะเพราะพริ้งน่าฟัง
 7. ผู้เผยแพร่บทเพลง ได้แก่ นักร้อง หมายถึงผู้ถ่ายทอดบทเพลงด้วยน้ำเสียง ท่วงทำนองและอารมณ์
 8. นักดนตรี หมายถึง ผู้ถ่ายทอดเพลงด้วยฝีมือในการบรรเลง
- จากที่กล่าวมา เพลงมีเป็นสื่อที่ใช้สื่อสารกันได้สองทาง โดยประกอบด้วยผู้ประพันธ์คำร้อง-ทำนอง นักร้อง เป็นผู้ส่งสาร โดยมีผู้ฟังเป็นผู้รับสาร โดยมีสาร คือบทเพลงหรือเนื้อหา

การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้

การนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรม ผู้สอนสามารถใช้เพลงเพื่อจัดกิจกรรมได้ทุกขั้นตอนของการสอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คำเนิการสอน สรุปบทเรียน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าครูจะใช้เพลงทุกขั้นตอนไป ครูต้องรู้จักพิจารณาเลือกว่าจะใช้เพลงในขั้นตอนใดจึงจะเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจาก “เพลงเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี เพลงมีความสัมพันธ์กับกระบวนการอบรมทางสังคม ทั้งในแง่วิธีการและเนื้อหา”

(สุวรรณ เกรียงไกรเพชร, 2531 :2) สอดคล้องกับที่ สุจิต เพียรชอบ (2540 : 193) ได้เสนอแนะถึงการใช้เพลงเป็นสื่อประกอบการสอนภาษาไทยในชั้นตอนต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยเปิดให้นักเรียนฟังหรือร้องเพลงตามเนื้อเพลงเมื่อจบเพลงแล้วให้นักเรียนพิจารณาเนื้อเพลงแล้งอภิปรายแสดงความคิดเห็น
2. ดำเนินการสอน ใช้สอนเนื้อหาโดยตรงด้วยการรวบรวมเนื้อหาหรือเรื่องราวที่จะเรียนไว้ให้ชัดเจน และใช้เพลงสรุปบทเรียนเมื่อสอนเสร็จ หรือใช้เพลงสำหรับฝึกความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา เช่น การฝึกออกเสียง ร, ล ล้วนควบกล้ำ
3. ประเมินการสอน ครูอาจแต่งเพลงให้นักเรียนร้องพร้อมกัน ใช้เป็นการประเมินผล เช่น ให้หาคำพบพท คำกริยา สรุปความหมาย

4. จัดกิจกรรมประกอบ ใช้บทเพลงในตอนท้ายของบทเรียน หรือเป็นกิจกรรมนอกเวลาเรียน เช่น ให้สมาชิกชุมนุมภาษาไทยช่วยกันแต่งเพลงเพื่อช่วยจำภาษาไทยได้ดีขึ้น

นิภา อุดมโชค (2533 : 166) กล่าวถึงการใช้บทเพลงประกอบบทเรียนไว้ว่าความใช้บทเพลงทั้งที่แต่งขึ้นประกอบบทเรียนโดยตรง หรือใช้บทเพลงที่ใช้ขับร้องกันทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจเป็นเพลงไทยเดิม เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล โดยเนื้อเพลงมีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในบทเรียน โดยไปใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน สรุปบทเรียนและการวัดประเมินผล โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพราะสามารถเรียนรู้เรื่องคำ การเขียนคำยาก การใช้คำให้ตรงกับ ความหมาย หรือหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำที่ขีดเส้นใต้ และเนื้อหาของเพลงยังมีความทันสมัย การใช้ภาษาเหมาะสม

การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจได้ดีเพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะชอบฟังเพลงอยู่แล้ว ดังที่ สุจิต เพียรชอบ (2539 : 199) กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เพลงเป็นสื่อการเรียนไว้สรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนเกิดความสนุกสนาน มีความสุข สนุกสนานในการเรียนรู้สีกว่าบทเรียนน่าสนใจ
2. นักเรียนมีอารมณ์เบิกบาน การเรียนหลาย ๆ วิชา และวันละหลาย ๆ ชั่วโมงอาจทำให้เกิดความเครียดได้ เนื้อวิชาภาษาไทยบางตอนยาก การใช้เพลงประกอบการสอนจะช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ ทำให้จิตใจแจ่มใสเบิกบาน
3. นักเรียนชื่นชมภาษาไทย ภาษาไทยมีเสียงสูงต่ำ เนื้อเพลงมีความไพเราะ จะทำให้นักเรียนสนใจ
4. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้คล่อง โดยเฉพาะการใช้คำและลักษณนามมักใช้ปะปนกัน หากเรื่องเพลงที่มีการรวบรวมเรื่องคำและลักษณนามที่นักเรียนมักใช้ผิดมาเป็นสื่อจะทำให้นักเรียนใช้ได้คล่องขึ้น

5. นักเรียนไม่ต้องท่องจำ เพราะเนื้อเพลงมีความคล้องจองกันทำให้จดจำได้ง่าย
 6. นักเรียนสามารถนำหลักเกณฑ์ไปใช้ได้ดี เนื่องจากเพลงมีท้องทำนองคล้ายกัน เด็กมักจำเนื้อหาเพลงได้ง่าย ทำให้ใช้ภาษาไทยได้ดีมีประสิทธิภาพ
 7. นักเรียนมีโอกาสดูแสดงออก เช่น ใ้ร้องเพลง ได้แสดงท่าทางประกอบเพลงที่ร้อง
- Larson and Kubey (อ้างอิงใน รุ่งฤดี ห่อนาค, 2541: 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สื่อทางดนตรีและเพลงของเด็กนักเรียนในสวีเดน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการฟังดนตรี กับการรับชมโทรทัศน์ การฟังดนตรีและเพลงจะทำให้เด็กนักเรียนรู้สึกว่าได้ปลดปล่อยอารมณ์ มีอิสระตลอดจนรู้สึกตื่นเต้นมากกว่าและนักเรียนส่วนใหญ่จะชอบความรู้สึก “หลุดพ้นจากความควบคุม”

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือจากการฝึกหัด (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2533 : 135) สอดคล้องกับที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 155) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลมาจากการฝึกหัด ความเข้าใจ รวมทั้งการเก็บความรู้ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดภายในไม่สามารถมองเห็นได้ “การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงของสิ่งเร้า และการตอบสนองจากสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ ความสนใจ ความต้องการ และได้ลงมือกระทำ” (พรณี ข. เจนจิต, 2538 : 266) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งเกิดจากการฝึกประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมและทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลง อารี พันธุ์มณี (2540) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ประการ ดังนี้

1. แรงจูงใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพราะเป็นตัวจูงใจสำคัญของพฤติกรรม
2. สิ่งจูงใจ เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนมาจากสิ่งจูงใจ
3. อุปสรรค เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ อุปสรรคทำให้เกิดปัญหา ผู้เรียนที่เกิดปัญหาจะทำให้ผู้เรียนทำช้า ๆ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่เป้าหมาย
4. กิจกรรม เป็นส่วนที่ทำให้บุคคลทราบว่ามีใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ช้าหรือเร็วอย่างไร

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne

มาลินี จุฑะรพ (2357 : 56) และ พรณี ข.เจนจิต (2538 : 434) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne ไว้ว่า Gagne ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ของคนเรามาจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูง รวม 4 ขั้น สรุปได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้ข้อเท็จจริง (Factual learning) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ไปแล้วจะแสดงพฤติกรรมโดยระบุชื่อ วัน เดือน ปี สถานที่ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แนวความคิดหรือมโนภาพ (Conceptual learning) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ในขั้นที่ 1 จะสามารถบอกความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้การใช้กฎเกณฑ์ (Principle learning) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ในขั้นที่ 2 แล้วจะสามารถเรียนรู้ในขั้นที่ 3 คือ การอธิบาย และการแสดงความสัมพันธ์ของแนวความคิด หรือ มโนภาพ (concept) ได้

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้การแก้ปัญหา (Problem solving) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ในขั้นที่ 3 แล้วจะเรียนรู้ในขั้นที่ 4 คือ สามารถประยุกต์กฎเกณฑ์ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne นี้เป็นทฤษฎีที่เรียนรู้ข้อเท็จจริง และทำให้เกิดแนวคิดในสิ่งต่าง ๆ จนสามารถนำไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สามารถนำประยุกต์และนำประสบการณ์ที่ได้รับไปแก้ปัญหาลำดับต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับการฝึกทักษะการฟังเพื่อการเขียนสรุปความ ผู้ฟังต้องได้รับข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจึงจะสามารถนำไปเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองในขั้นตอนอื่น ๆ ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Skinner

แสงเดือน ทวีสิน (2539) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของ Skinner ว่าเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสริมแรง(Reinforcement) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) คือ สิ่งที่ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมมากขึ้น การเสริมแรงประเภทนี้อาจใช้คำชม หรือการให้รางวัลทันทีที่นักเรียนทำดี ทำถูก กฎแห่งการเสริมแรงนี้จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว

2. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) คือ สิ่งที่ทำให้เมื่อทำออกไปแล้วจะทำให้การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น เช่น การไม่ให้ความสนใจเมื่อนักเรียนคนใดแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จะทำให้นักเรียนลดพฤติกรรมนั้นลงและแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Skinner เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการเสริมแรงทางบวก และเสริมแรงทางลบ ซึ่งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ เช่น การชมเชย การให้รางวัล ตลอดจนการลงโทษ ในการฝึกทักษะการฟังเพื่อการเขียนสรุปความต้องใช้ทฤษฎีนี้ เพราะจะทำให้ให้นักเรียนมีความพอใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike

คาร์เนล อุตซ์รัตนกิจ (2542 : 57) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike ไว้ว่า ทฤษฎีนี้ประกอบด้วยกฎ 3 ข้อ สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะทางร่างกาย และจิตใจซึ่งพร้อมจะเรียน ได้แก่ ความพร้อมของหู ตา ประสาท และกล้ามเนื้อ ประสบการณ์ที่จะเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ตลอดจนความสนใจ ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ฝึกหัด หรือได้รับการฝึกฝน หรือการทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ ถูกต้อง กฎนี้มีความมั่นคงระหว่างการเชื่อมโยงและการตอบสนอง การฝึกกับการให้การตอบสนองทันทีและกฎแห่งความพอใจ จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทักษะนั้นมากขึ้น

3. กฎแห่งผล (Law of effect) กฎนี้เป็นผลที่ทำให้เกิดความพอใจนั้น คือ นักเรียนเมื่อได้รับการยกย่อง ชมเชยจะทำให้เกิดความพอใจเป็นการเสริมแรงทำให้เกิดความต้องการอีก

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการเรียนที่มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย และจิตใจซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ส่วนการฝึกหัดจะทำให้ไม่ลืม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความพอใจจะส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จ

การฝึกทักษะการฟังเพื่อการเขียนสรุปความจำเป็นต้องใช้กฎเกณฑ์ทั้งสามข้อนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการฟังเพื่อการเขียนสรุปความไปในทางที่ดีขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการเรียนรู้ตามลำดับขั้น การเสริมแรง การเรียนรู้ที่มีความพร้อม มีการฝึกหัด มีความพอใจในกิจกรรมที่ปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike หากผู้เรียนได้รับการฝึกฝน และกระทำซ้ำบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง เกิดการเรียนรู้ที่ดี และพอใจในกิจกรรมที่ได้รับการเสริมแรงโดยการชมเชย ดังนั้นการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝน กระทำซ้ำบ่อย ๆ จึงอาจทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บุษบา พิทักษ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการฟัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟังเพื่อความเข้าใจ แบบฝึกเสริมทักษะการฟัง จำนวน 10 แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการฟังมี ประสิทธิภาพ 81.03/81.90 และคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนพัฒนาการของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการ ฟังแตกต่างกับนักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นฤมล ม่วงไทย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความอย่างมีวิจารณ์ญาณจากบทความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยสอนตามแผนการสอน โดยใช้แบบฝึกที่สร้างขึ้น และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการเขียนสรุปความอย่างมีวิจารณ์ญาณจากบทความมีประสิทธิภาพ 81.56/80.92 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

กัญญา ทิพย์ลาย (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษา การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบท ร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 โดยใช้ผังความคิด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้คือแผนการสอน จำนวน 6 แผน แบบฝึก แบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.07/80.56 และผลสัมฤทธิ์ การเขียนสรุปความหลังใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรวิทย์ เคียนสันเทียะ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้เพลงไทยลูกทุ่งเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีความสามารถทาง ภาษาไทยสูง กลาง และต่ำ โดยใช้เพลงไทยลูกทุ่งเป็นสื่อได้รับการพัฒนาสูงขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกกลุ่ม

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ และพรรณณันท์ ละอองผล (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการเขียนสรุปความของนิสิตที่เรียนโดยใช้วัฒนธรรมไทยเป็นสื่อการเรียน อยู่ในขอบเขต 3.53-7.25 คะแนนการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

พรฤดี ขวัญศิริกุล (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฟังเพื่อการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลที่มีสาระทางวรรณคดีเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สาขาพาณิชยการและสาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการในการฟังและการเขียนสรุปความสูงขึ้น ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการฟังและการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม

กมลพรรณ บินอับรอฮิม (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษา การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อได้รับการพัฒนาสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตพิสัยและทักษะพิสัยของนักศึกษาอยู่ในระดับดี

รุ่งนภา โกกะพันธ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดทักษะการเขียนสรุปความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพ 85.03/81.47 และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสรุปความที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ธานี สุทธิอาการ (2550 : 76) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบแผนภาพลำดับเหตุการณ์กับการสอนแบบ KWL-Plus. ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบแผนภาพลำดับเหตุการณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบ KWL-Plus.หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พมรัตน์ ภาโคกทม (2550 : 51-76) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านและการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ LT โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านและการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ LT และเพื่อหาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ LT และแบบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึก แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเหมาะสมสามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนพึงพอใจ เกิดความสนใจ เข้าใจเนื้อหา เรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น และเรียนรู้อย่างมีความสุข

ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรีกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 10 คาบคาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล t - test แบบ Dependent Sample ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัยมีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Bryson (1982) ได้ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมดนตรีของครูประจำ ชั้นจากโรงเรียนประถมศึกษา 6 กลุ่มในรัฐมิสซิสซิปปี โดยศึกษาว่ากิจกรรมทางดนตรีใดที่ครูใช้บ่อยที่สุด ผลปรากฏว่า กิจกรรมที่ครูใช้มากที่สุดเรียงลำดับดังนี้ คือ การร้องเพลงที่ไม่มีดนตรีคลอ การร้องเพลงคลอแผ่นเสียง การฟังเทปหรือแผ่นเสียง การใช้โสตทัศนูปกรณ์ทางดนตรี การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อประกอบการร้องเพลง และการนำดนตรีไปใช้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูใช้น้อยได้แก่ การใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การวางแผน โปรแกรมทางดนตรี การช่วยให้นักเรียนสร้างสรรค์ทางดนตรี การใช้เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การใช้เครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนองเพลงได้ และการใช้ดนตรีพื้นเมือง

Deboer (1983) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการฟังของการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสำรวจโดยใช้ตำราของนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับการฟัง เอกสารเกี่ยวกับการสื่อสาร และธุรกิจ ตลอดจนบทความจากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และจดหมายข่าว เป็นแนวทางในการสร้างข้อสอบ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการฟังของนักศึกษาสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ และยังพบว่า มีความจำเป็นอย่างรีบด่วนในการพัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพทั้งในวงการธุรกิจ การเรียนการสอนในโรงเรียน และในวงสังคมต่างๆ ที่สำคัญทักษะการฟังยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ใน การเรียนการสอน อย่างเพียงพอ ในขณะที่อ่าน การเขียนและการพูดได้รับการเอาใจใส่มากกว่าทั้งๆ ที่โดยปกติแล้วไม่ว่าจะอยู่ที่ใดนักศึกษาจะต้องฟังสิ่งต่างๆ เกือบตลอดเวลา

Rosaline (1995) ศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนสอนเขียนสรุปความโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนสรุปความโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถทำคะแนนการอ่านและการเขียนได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

Henry (1996) ศึกษาเรื่องผลของรูปแบบการสอนที่มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและความสามารถทางดนตรีในกิจกรรมการแต่งเพลงที่มีผลต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อหาคำคงอยู่

ของกระบวนการในห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 64 คน มีผลมาจากความแตกต่างด้านความสามารถทางดนตรีและรูปแบบการสอนโดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้กิจกรรมแต่งเพลงซ้ำๆ และรูปแบบการสอน กลุ่มที่ 2 ใช้กิจกรรมแต่งเพลงซ้ำๆ กลุ่มที่ 3 ใช้รูปแบบการสอน กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม เมื่อครบ 12 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 มีพัฒนาการสูงกว่ากลุ่มที่ 4 กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีพัฒนาการสูงกว่ากลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 แต่ไม่แตกต่างกันในเรื่องของการออกเสียง และกลุ่มที่ 3 ใช้เวลาในการแต่งเพลงมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนการประเมินโดยรวมไม่แตกต่างกันแต่จะมีความสัมพันธ์กันระหว่างการปฏิบัติกับความก้าวหน้า และนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำจะจำลองบทเพลงได้น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า การฟังกับการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กัน มีการใช้กิจกรรมการฟังและการเขียน ตลอดจนมีการใช้สื่อ คือนิทานพื้นบ้าน วัฒนธรรมไทย เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล มาประกอบการฝึกทักษะการฟังและการเขียนสรุปความ มีผลให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยทำให้บรรยากาศในการเรียนดีขึ้น เนื่องจากเพลงช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจและช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทักษะการฟังและการเขียนสรุปความสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” เป็น
การวิจัยเชิงทดลอง มีวิธีดำเนินการวิจัยและเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ศรีวิชัย สงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (01 011 001) ปีการศึกษา 2561 จำนวน
45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้เรื่องการฟังและการเขียนสรุปความ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย จำนวนเวลาที่ใช้สอน
วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ประกอบด้วยเพลงจำนวน 2
เพลง
3. แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 10 เพลง
ซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1
4. เกณฑ์ เป็นข้อกำหนดที่ใช้ในการตรวจการเขียนสรุปความ
5. แบบสำรวจความสนใจเพลงไทยสากล

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสอนให้กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร (มคอ.3) และคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (01-011-001) โดยศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการฟัง การเขียนสรุปความ ศึกษาการวัดผลประเมินผล เทคนิคการเขียนข้อสอบ

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการเรียนรู้จากเอกสาร ตำราต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของสรวิทย์ เตียนสันเทียะ (2545) พรฤดี ขวัญศิริกุล (2546) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการเรียนรู้

1.3 สร้างแผนการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการดำเนินการสอนครั้งละ 30 นาที ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล แผนการสอน

2. การสร้างแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.1 สืบหาและศึกษาประเภทและเนื้อหาเพลงไทยสากล ที่มีเนื้อหาดีมีประโยชน์ที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยคัดเลือกเพลงไทยสากลที่มีเนื้อหาในทำนองเดียวกัน เช่น ให้กำลังใจในการใช้ชีวิต และมีการใช้คำที่ไม่ยากจนเกินไป จำนวน 20 เพลง

2.2 สร้างแบบสำรวจความสนใจเพลงไทยสากล ดังนี้

2.2.1 ศึกษาการสร้างแบบสำรวจความสนใจของนักศึกษาจากหนังสือวิจัยทางการศึกษาของ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2539)

2.2.2 สร้างแบบสำรวจความสนใจเพลงไทยสากล 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจปลายปิด กำหนดข้อมูลชื่อเพลง ชื่อนักร้อง ช่องที่สนใจ และช่องที่ไม่สนใจ เพื่อให้ให้นักศึกษาคัดเลือกเพลงตามความสนใจ (20 เพลง)

ตอนที่ 2 แบบสำรวจปลายเปิด (Open ended Questionnaire) คือ กำหนดคำถามแบบไม่มีคำตอบ ผู้ตอบจะต้องตอบเองตามความต้องการ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539)

2.3 นำแบบสำรวจตอนที่ 1 ไปสำรวจความสนใจจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน โดยเปิดเพลงให้นักศึกษาฟังทีละเพลง และให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สนใจ หรือช่องที่ไม่สนใจ จนครบ 20 เพลง

2.4 ให้นักศึกษาเขียนเพลงที่สนใจและชอบมากที่สุดเพียง 3 เพลง เขียนลงในแบบสำรวจตอนที่ 2 แล้วนำคำตอบที่ได้มาจัดเรียงลำดับ

2.5 นำรายชื่อเพลงไทยสากลที่นักศึกษาเลือกและทำเครื่องหมายแสดงความสนใจหา
ค่าความถี่ของคะแนนจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อเพลง	ผู้ขับร้อง
1.	เก็บตะวัน	อิทธิ พลางกูร
2.	ศรัทธา	หิน เหล็ก ไฟ
3.	อยู่ที่เรียนรู้	กมลลา สุโกศล
4.	กำลังใจ	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์
5.	เดิน	Old Fashioned Kid
6.	ความเชื่อ	บอดีส์แลม
7.	9 (เก้า)	Greasy Cafe
8.	ยามอ่อนล้า	The Ginkz
9.	ความหวัง	หินเหล็กไฟ
10.	แสงสุดท้าย	บอดีส์แลม
11.	แสงจันทร์	มาลีฮวนน่า
12.	ทะเลใจ	คาราบาว
13.	อิมอุ่น	ศุ บุญเลี้ยง
14.	โรงเรียนของหนู	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์
15.	ต้นไม้ของพ่อ	ธงไชย แมคอินไตย์
16.	จดหมายถึงพ่อ	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์
17.	สิงทะโมน	พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ
18.	พระราชานันทาน	เสถียรธรรมสถาน
19.	ชีวิตสัมพันธ์	คาราบาว
20.	คิดถึงบ้าน	ไอน้ำ

2.6 นำชื่อเพลงที่อยู่ในลำดับที่ 1-12 มาเป็นแบบฝึกหัดการฟังเพื่อให้นักศึกษาฝึกเขียน
สรุปความ โดยใช้วิธีการจับฉลากเพลงเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2
เพลง ส่วนที่เหลือ จำนวน 10 เพลง นำมาสำรวจจำนวนคำ และตัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนออก แล้วนำมา
จัดเรียงลำดับใหม่ให้เหมาะสมเพื่อนำไปสร้างเป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะการเขียนาสรุปความ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อเพลง	ผู้ขับร้อง
1.	แสงจันทร์	มาลีฮวนน่า
2.	ความเชื่อ	บอดีส์แเลม
3.	ทะเลใจ	คาราบาว
4.	แสงสุดท้าย	บอดีส์แเลม
5.	แสงสุดท้าย	บอดีส์แเลม
6.	เดิน	Old Fashioned Kid
7.	เก็บตะวัน	อิทธิ พลางกูร
8.	กำลังใจ	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์
9.	ศรัทธา	หิน เหล็ก ไฟ
10.	อยู่ที่เรียนรู้	กมลลา สุโกศล
11.	9 (เก้า)	Greasy Cafe
12.	ยามอ่อนล้า	The Ginkz

2.7 สร้างเครื่องมือพัฒนาทักษะเป็นคำถามแบบอัตนัย

2.7.1 ศึกษารูปแบบการเขียนสรุปความจากหนังสือหลักการย่อความ ของ ไพโรธ ปริยกมล (2544) และศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนเรียกว่า Writing Rubric โดยใช้แนวของ Gaspard, Burch & Miller (Cheek, Flippo & Lindsey, 1997 : 417)

2.7.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบอัตนัยจากหนังสือการวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ของ เขาวดี วิบูลย์ศรี (2539) และดำร่าเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสรุปความจากหนังสือภาษาไทยสำหรับครู ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (อ้างอิงใน นิภาอุดมโชค, 2533)

2.7.3 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบจากหนังสือ การวัดและประเมินผลของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540)

2.7.4 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ (10 คะแนน) ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสรุปความ	คะแนนเต็ม	4	คะแนน
ส่วนที่ 2 การเขียนประโยค	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 3 การสะกดคำ	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 4 การเว้นวรรคตอน	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 1 การสรุปความ	คะแนนเต็ม	4	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญครบ		4	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 3 ใน 4 ส่วน		3	คะแนน

เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 2 ใน 4 ส่วน	2	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 1 ใน 4 ส่วน	1	คะแนน
เขียนสรุปความไม่ได้ใจความสำคัญ	0	คะแนน
ส่วนที่ 2 การเขียนประโยค คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เขียนประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทุกประโยค 2		คะแนน
เขียนประโยคผิดหลักไวยากรณ์ 1 ประโยค	1	คะแนน
เขียนประโยคผิดหลักไวยากรณ์ 2 ประโยคขึ้นไป	0	คะแนน
ส่วนที่ 3 การสะกดคำ คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เขียนสะกดคำถูกต้องทั้งหมด	2	คะแนน
เขียนสะกดคำผิด 1-3 คำ	1	คะแนน
เขียนสะกดคำผิด 4 คำขึ้นไป	0	คะแนน
ส่วนที่ 4 การเว้นวรรคตอน คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เว้นวรรคตอนถูกต้องทุกที่	2	คะแนน
เว้นวรรคตอนผิด 1-2 ที่	1	คะแนน
เว้นวรรคตอนผิด 2 ที่ขึ้นไป	0	คะแนน

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบอัตนัยหนังสือการวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ของของ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2539) และตำราเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสรุปความ จากหนังสือภาษาไทยสำหรับครู ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (อ้างอิงใน นิภาอุดมโชค, 2533)

3.2 ศึกษารูปแบบการเขียนสรุปความจากหนังสือหลักการย่อความ ของ ไพโรธ ปริยกุล (2544)

3.3 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนน Rubric Scores หรือ Writing Rubric โดยใช้แนวของ Gaspard, Burch & Miller (Cheek, Flippo & Lindsey, 1997 : 417)

3.4 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบจากหนังสือ การวัดและประเมินผลของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540)

3.5 นำเพลงที่คัดเลือกไว้มาสร้างแบบทดสอบ ได้แก่ เพลง 9 (ก้าว) ผู้ขับร้อง คือ Greasy Cafe สร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน เพลงยามอ่อนล้า ผู้ขับร้อง The Ginkz สร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยสร้างเป็นคำถามอัตนัย

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนให้กรรมการในหลักสูตรพิจารณา โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ (10 คะแนน) ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสรุปความ	คะแนนเต็ม	4	คะแนน
ส่วนที่ 2 การเขียนประโยค	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 3 การสะกดคำ	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 4 การเว้นวรรคตอน	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
ส่วนที่ 1 การสรุปความ	คะแนนเต็ม	4	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญครบ		4	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 3 ใน 4 ส่วน		3	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 2 ใน 4 ส่วน		2	คะแนน
เขียนสรุปความได้ใจความสำคัญ 1 ใน 4 ส่วน		1	คะแนน
เขียนสรุปความไม่ได้ใจความสำคัญ		0	คะแนน
ส่วนที่ 2 การเขียนประโยค	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เขียนประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทุกประโยค	2		คะแนน
เขียนประโยคผิดหลักไวยากรณ์ 1 ประโยค	1		คะแนน
เขียนประโยคผิดหลักไวยากรณ์ 2 ประโยคขึ้นไป	0		คะแนน
ส่วนที่ 3 การสะกดคำ	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เขียนสะกดคำถูกต้องทั้งหมด	2		คะแนน
เขียนสะกดคำผิด 1-3 คำ	1		คะแนน
เขียนสะกดคำผิด 4 คำขึ้นไป	0		คะแนน
ส่วนที่ 4 การเว้นวรรคตอน	คะแนนเต็ม	2	คะแนน
เว้นวรรคตอนถูกต้องทุกที่	2		คะแนน
เว้นวรรคตอนผิด 1-2 ที่	1		คะแนน
เว้นวรรคตอนผิด 2 ที่ขึ้นไป	0		คะแนน

4. การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ การหาประสิทธิภาพเครื่องมือพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ แผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีวิธีการดังนี้

4.1 ทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การเขียนสรุปความ (10 คะแนน) พบว่า คะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียนแตกต่างกันที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน

4.2 นำเครื่องพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ แผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาปรับปรุง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำแบบฝึกหัดจากเครื่องมือพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ และทำแบบทดสอบหลังเรียน ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาโดยการใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ โดยการนำค่าเฉลี่ย (μ) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันได้ทันทีเนื่องจากผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย (ไม่ได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง (n) จึงไม่ต้องใช้สถิติอ้างอิง (t-test) ทดสอบ)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยคำนวณจากสูตร

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{N}$$

เมื่อ μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
n	แทน	จำนวนของนักศึกษาทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ	σ แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	ค่าคะแนน
n	แทน	จำนวนประชากร (นักศึกษา)ทั้งหมด
Σ	แทน	ผลรวม

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา โดยการนำค่าเฉลี่ย (μ) คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง และเป็นการศึกษาจากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (01 011 001) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาพัฒนาการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน	คะแนนเฉลี่ย
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ
2. การเปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้สรุปความ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียน โดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้

ชื่อเพลง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. แสงจันทร์ (มาลีฮวนน่า)	3.52	1.62
2. ความหวัง (หินเหล็กไฟ)	4.48	1.62
3. ความเชื่อ (บอดีส์แลม)	5.86	1.62
4. ทะเลใจ (คาราบาว)	5.62	1.37
5. แสงสุดท้าย (บอดีส์แลม)	6.18	2.18
6. เด็น (Old Fashioned Kid)	6.53	1.60
7. เก็บตะวัน (อิทธิ พลางกูร)	6.50	1.41
8. กำลังใจ (พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์)	6.95	1.01
9. ศรีธธา (หิน เหล็ก ไฟ)	7.19	1.08
10. อยู่ที่เราเรียนรู้ (กมลลา สุโกศล)	7.26	1.10

จากตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้สรุปความแสดงให้เห็นพัฒนาการทางการเขียนสรุปความของนักศึกษาตามลำดับ โดยชุดที่ 1 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 3.52 และชุดที่ 10 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 7.26

2. การเปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้
เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียน

ลำดับ	คะแนน (10)		ผลต่าง		ลำดับ	คะแนน (10)		ผลต่าง	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	(d)	(d ²)		ก่อนเรียน	หลังเรียน	(d)	(d ²)
1	4	6	2	4	24	4	9	5	25
2	2	5	3	9	25	4	8	4	16
3	3	6	3	9	26	4	8	4	16
4	5	7	2	4	27	3	8	5	25
5	4	7	3	9	28	4	9	5	25
6	6	7	1	1	29	4	9	5	25
7	5	7	2	4	30	5	8	3	9
8	2	8	6	36	31	5	8	3	9
9	3	6	3	9	32	6	10	4	16
10	4	7	3	9	33	5	8	3	9
11	4	10	6	36	34	4	9	5	25
12	4	8	4	16	35	6	9	3	9
13	3	7	4	16	36	3	8	5	25
14	5	8	3	9	37	4	7	3	9
15	5	8	3	9	38	3	8	5	25
16	4	8	4	16	39	5	10	5	25
17	4	8	4	16	40	5	9	4	16
18	3	9	6	36	41	4	10	6	36
19	2	10	8	64	42	3	7	4	16
20	6	9	6	36	43	5	8	3	9
21	4	7	3	9	44	4	9	5	25
22	3	6	3	9	45	5	10	5	25
23	5	9	4	14	รวม	187	362	175	
μ						4.11	9.44		
σ						1.04	9.31		

จากตารางที่ 4.2 แสดงภาพรวมของคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ พบว่าก่อนการจัดการเรียนรู้นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 หลังการจัดการเรียนรู้นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.44 มีค่าผลต่างของคะแนนอยู่ที่ 175 คะแนน

3. เปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้ ปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียนทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้

แบบทดสอบ 4 ด้าน	คะแนนรวม		ผลต่าง	ค่าเฉลี่ย
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
การสรุปความ (4)	60	120	60	1.33
การเขียนประโยค (2)	52	115	63	1.4
การสะกดคำ (2)	40	82	42	0.93
การเว้นวรรค (2)	35	45	10	0.24
คะแนนรวม	187	362	175	3.89

จากตารางที่ 4.3 คะแนนด้านการเขียนประโยคของนักศึกษาที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย 1.4 รองลงมาคือ ด้านการสรุปความมีคะแนนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.33 การสะกดคำเพิ่มขึ้น 0.93 และการเว้นวรรคเพิ่มขึ้น 0.24 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์คะแนนเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้ ปรากฏดังตารางที่ 4.4 ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้

จำนวนนักศึกษา	คะแนนรวม		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
45	187	362	175

จากตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนรู้แตกต่างกันโดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน มีค่าผลต่างของคะแนนอยู่ที่ 175 คะแนน แสดงว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การวิจัยเรื่อง “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” เป็น
การวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการเขียนสรุปความโดยการใช้เพลงไทยสากลของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อน และหลังเรียนโดยการใช้เพลงไทย
สากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
(01 011 001) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน
 - 2.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ แบบ
อัตนัย จำนวน 5 ข้อ
3. ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้
 - 3.1 ทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถพื้นฐานการเขียนสรุปความ โดยใช้
เพลงไทยสากล จำนวน 1 เพลง แบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที
 - 3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการ
เรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที
 - 3.3 ทดสอบหลังเรียน หลังจากทดลองสอนเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากล
จำนวน 10 เพลงแล้ว ใช้เพลงไทยสากลที่คัดเลือกไว้จำนวน 1 เพลง ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการ
เรียน โดยใช้เวลา 40 นาที

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” ของ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนสรุปความของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากล เป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ พบว่านักศึกษามีพัฒนาการสูงขึ้น ซึ่งพิจารณาจากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ โดยนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คือ มี คะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความเพิ่มขึ้น โดยชุดที่ 1 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.25 และชุดที่ 10 มีค่าเฉลี่ย สูงสุด เท่ากับ 7.26

2. เปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา ที่เรียน โดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนแตกต่างกันโดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อน เรียน 175 คะแนน แสดงว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยการเขียนสรุปความของนักศึกษา ชุดที่ 1 คะแนนเต็ม 10 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.52 และชุดที่ 10 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 7.26 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพัฒนาการในด้านการ เขียนสรุปความดีขึ้นเป็นลำดับ ความรู้พื้นฐานด้านการเขียนสรุปความของนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เพราะไม่สามารถสรุปความสำคัญได้ครบถ้วน มีความรู้พื้นฐานด้านการใช้คำ และ โครงสร้างประโยคที่ต้อง แก้ไขและปรับปรุงมาก ซึ่งพบว่าจากการทำแบบฝึกหัดชุดที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำ เมื่อได้รับการพัฒนาด้วย เพลงไทยสากล ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษาคุ้นเคยและชอบฟังอีกทั้งยังเป็นเพลงไทยร่วมสมัยที่เหมาะสมกับวัย และเนื้อเพลงมีความหมายที่ดี ไม่ยากจนเกินไปจึงรู้สึกเพลิดเพลิน สนใจที่จะศึกษา และสรุปใจความสำคัญ ของเนื้อเพลง จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความตั้งใจเอาใจใส่การเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง (2556) ที่นำเพลงไทยร่วมสมัยมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะ การเขียนสรุปความ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสรุปความสูงขึ้น บทเพลงช่วยสร้างบรรยากาศ ในการเรียน ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน เข้าใจในสิ่งที่เรียน และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน จึงทำให้ ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความ สอดคล้องกับที่ Munsegvith (1982) ได้กล่าวไว้ว่า หาก ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเองก็จะทำให้สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นในระดับพื้นฐานสามารถ นำไปสู่การคิดวิจารณ์ญาณได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยา เมืองสนธิ์ (2553) ที่ศึกษาการ

พัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความด้วยสื่อผสมและเทคนิคผสม พบว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้และพัฒนาชิ้นงานการเขียนสรุปความสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70/70 เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี และดีมาก ส่วนพฤติกรรมเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีสืบเนื่องมาจากการได้รับการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรม คือ การเรียนรู้จากเพลง นิทาน และบทร้อยกรองที่นักเรียนชื่นชอบ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการฝึก และให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเขียนสรุปความให้ก้าวหน้าขึ้นได้อย่างรวดเร็วซึ่งเป็นไปตามกฎ หรือทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thomdike ที่กล่าวถึงกฎแห่งการฝึกฝนไว้ว่า การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะมีความพัฒนาในเรื่องที่ฝึกก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ

2. การเปรียบเทียบคะแนนการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้เพลงไทยสากลแตกต่างกัน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของนักศึกษาที่ได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจำนวน 10 ครั้ง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 4.11 และคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 9.44 จากคะแนนเต็ม 10 มีค่าแตกต่างกัน 5.33 นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่าการทดสอบหลังเรียนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อการเรียนพบว่าคะแนนของนักศึกษาเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการเขียนประโยคเพิ่มสูงที่สุดเฉลี่ย 1.4 และการเขียนสรุปความเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะนักศึกษาได้ทำกิจกรรมกลุ่ม มีการฝึกฝนซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง และสามารถรับรู้ข้อบกพร่อง วิธีการแก้ไขจากผู้สอนทั้งในด้านการสะกดคำ การใช้คำ ฯลฯ ทำให้รู้ความหมายและนำไปเรียบเรียงประโยคได้ ส่งผลให้มีการพัฒนาและสรุปความได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนากาญจน์ อุ่นละอ (2553) ที่พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของผู้เรียนอยู่ในระดับดี ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 คะแนนเฉลี่ยโดยรวม 76.25 มีสาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนสรุปความอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงงานอยู่เสมอ ทำให้เกิดความชำนาญ เกิดทักษะ จดจำเรื่องราวได้นาน มีนิสัยรักการทำงาน จึงทำให้คะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความอยู่ในระดับดีทุกคน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพนิต รอดศิริ (2554) ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ใช้เพลงแหล่งของพร ภิรมย์ จำนวน 10 เพลง และกลุ่มที่ใช้เพลงไทยลูกทุ่งเป็นสื่อ จำนวน 10 เพลง โดยฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากเพลงมีเนื้อหาเข้าใจง่าย จังหวะและท่วงทำนองเพลงที่สนุกสนานเร้าใจ จึงทำให้นักเรียนสนใจและมีความสุขในขณะเรียน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ” ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอน

1.1 ควรใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ให้ติดต่อกันอย่างน้อยใช้แผนการเรียนรู้จำนวน 4 -5 แผน เพื่อให้สอนได้ครบตามลำดับทุกขั้นตอน

1.2 ควรให้นักศึกษาฝึกการเขียนสรุปความภาษาไทยจากการอ่าน การฟังบ่อย ๆ หรือฝึกทุกวันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

1.3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาที่เขียนสรุปความไม่เป็น เพราะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาจากเพลงที่ไม่มีการใช้คำ ประโยคที่ไม่ซับซ้อนเหมาะสำหรับการฝึก

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เพลงไทยสากลเป็นสื่อมีขั้นตอนที่หลากหลาย อาจต้องใช้เวลาานาน เช่น การนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม ดังนั้นผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

1.5 ครูควรดูแลการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ให้กำลังใจ และเสริมแรงเป็นระยะ

1.6 ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเกี่ยวกับเพลงไทยสากลหรือเพลงไทยลูกทุ่ง เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์เพลงไทยเช่น การแข่งขันร้องเพลง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องการนำเพลงไทยประเภทอื่น ๆ มามาเป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาวิชาอื่น ๆ หรือวิชาภาษาไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การฟัง การอ่าน

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากสื่ออื่น ๆ เช่น บทความ สารคดี เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาการใช้คำและความหมายของข้อความในเนื้อเพลงไทยสากล หรือเพลงไทยลูกทุ่ง

2.4 ควรมีการทดลองใช้เครื่องมือพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความในรูปแบบอื่น ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ บินอับรอฮิม. (2547). การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตศาลายา
จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). ปัญหาการใช้ภาษาไทยถึงขั้นวิกฤติจริงหรือ. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤติยา เรวัติ. (2538). การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัญญา ทิพย์ลาย. (2545). การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมปีที่ 5 โดยใช้ผังความคิด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- กาญจนา นาคพันธุ์. (2518). ยุคเพลง หนังสือและการละครในอดีต. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์. (2538). หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท 401 การเขียน 1.
กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ขนิษฐา แสงภักดี. (2540). การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหมอ “พัฒนากุศล” จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จริยา จริยากุล และนิตยา ผิวเหลือง. (2542). ภาษาไทยเพื่อพัฒนาการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- จำนงค์ รังสิกุล. (2517). สันทนาพาที. พระนคร: แพร่พิทยา.
- จิตรา ชัยอมฤต. (2539). การเปรียบเทียบผลการสอนเขียนย่อเรื่องกับการสอนให้นักเรียน
ตั้งคำถามเองที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนย่อเรื่องภาษาอังกฤษ.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุไรรัตน์ ลักขณะศิริ. (2540). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ชนากาญจน์ อุ่นละออ. (2553). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังกราฟิก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์. (2553) 49. เขียนได้เขียนเป็น. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชะลอ รอดลอย. (2538, เมษายน-มิถุนายน). “ทักษะการสรุปความเป็นพื้นฐานของการศึกษา
ที่จำเป็น,” สารพัฒนาหลักสูตร. 14 (121), 46-52.
- ชัยยา เมืองสนธิ์. (2553). การพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปความด้วยสื่อผสม และเทคนิคผสมสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีหอำไพ. (2520). ภาษาไทยสำหรับครู. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ: 21 จูรี.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2543). ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธิ์. (2542). การสอนวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- _____. (2537). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์. (2548). ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธานี สุทธิอาการ. (2550). การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบแผนภาพลำดับเหตุการณ์กับการสอนแบบ KWL-Plus.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย. นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธิดา โมกลีรัตน์ และศรีสุดา จริยากุล. (2534). “การฟัง,” ใน ภาษาไทย 1 หน่วยที่ 1-8. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- นงลักษณ์ ประสมสุข. (2535). สารคดีศึกษา: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพนิต รอดศิริ. (2554). **เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ใช้เพลงहेल่ของพร ภิรมย์ และกลุ่มที่ใช้เพลงไทยลูกทุ่งเป็นสื่อ**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภดล จันทรเพ็ญ. (2540). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- นฤมล ม่วงไทย. (2543). **การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2543). **ภาษาไทย 2000**. กรุงเทพฯ: พิมพ์พรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.
- นิติมา พรหมเกษตรรินทร์, สิริวรรณ ทัพพะรังสี และองอาจ โอ้โลม. (ม.ป.ป.). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- นิภา อุดมโชค. (2533). **การนำเสนอโครงการการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ ก.ศม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บังอร สว่างวโรรส และเขาวภา พุกกะคุปต์. (2524). “การวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเป็น ภาษาต่างประเทศโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย,” **วารสารภาษาปริทัศน์**, 2(1), 49-60.
- บันลือ พุกกะวัน. (2535). **พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2522). **อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2539). **เขียนไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2534). **ภาษาวิทยานิพนธ์**. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2539). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุษบา พิทักษ์. (2543). **การสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึก เสริมทักษะการฟัง**. วิทยานิพนธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปราณี เดชฤกษ์ปาน. (2548). **การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมพรเป็นสื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมาบอำมฤตวิทยา จังหวัดชุมพร**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟดซท.
- ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง. (2556). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: โรงเรียน อัสสัมชัญธนบุรี.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2526). **ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และ ราชศัพท์**. กรุงเทพฯ: พีรพัฒน์.

- พยมรัตน์ ภาโคกทม. (2550). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านและการเขียนสรุปความวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ LT. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พริ้นท์.
- พรรณี ปรัชญาบำรุง. (2542). การสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากล
หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 – พ.ศ. 2500. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรฤดี ขวัญศิริกุล. (2546). ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฟังเพื่อการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลที่มี
สาระทางวรรณคดีเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สาขา
พาณิชยการและสาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พริ้มเพรา หันตรา. (2541). “การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้ว,” ใน หนังสือ
ชุดความรู้ภาษาไทยทักษะภาษานานนวิธิ. (หน้า 79). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พัชนี มานะวานิชเจริญ. (2543). ภาษาไทยฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- พัชรี สายสิทธิ์. 2533. ผลของการใช้เพลงในการฝึกการอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ ร ล
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2519). ดนตรีวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สยามสมัย.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2544). การย่อความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2539). การย่อความ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภณิดา จิตนุกูล. (2558). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (เอกสารประกอบการสอน). สงขลา:
เจเจ-จินจิน เน็ตแอนด์ก๊อปปี้เซ็นเตอร์.
- ภาทิพย์ ศรีสุทธี. (2556, 13 สิงหาคม). สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว: หลักการย่อความ
และการสรุปความ. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2561, จาก
<https://www.gotoknow.org/> อ้างอิงจาก คู่มือการสอนภาษาไทย สร้างเด็กไทยให้
อ่านเก่งอ่านเร็ว ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3).
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย.
- ภีระวัฒน์ พุ่มบัว และคณะ. (2549). การเขียนแบบต่าง ๆ. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2557,
จาก <http://www.human.cmu.ac.th/>

- ภูพิสิฐ หอมรูปพรหม. (2554). **แก่น เนื้อหา รูปแบบการประพันธ์คำร้องและเพลงรักอมตะของไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2475-2530**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2555, 6 พฤษภาคม). “ประวัติความเป็นมาของ “เพลงไทยสากล” คัดจากวิทยานิพนธ์ของ “เจ้าคุณอู๋” ใน แก่น เนื้อหา รูปแบบการประพันธ์คำร้องและเพลงรักอมตะของไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2475-2530. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562, จาก facebook: Jaokhunou Homthoobprom
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาควิชาภาษาไทย. (2549). **การบันทึกการอ่าน Note-taking**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.home.kku.ac.th/>
- มาลินี จุฑะรพ. (2357). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- บุวดี โปธา. (2546). **การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- เยาวดี วิบูลย์ศรี (2539). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งนภา โกกะพันธ์. (2552). **การพัฒนาชุดทักษะการเขียนสรุปความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งฤดี ห่อนาค. (2541). **รูปแบบการดำเนินชีวิต การเปิดรับเพลงกับการฟังพอใจที่มีต่อเพลงไทยสากลของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ละออง จันทรเจริญ. (ม.ป.ป.). **วิธีการสอนภาษาไทยในชั้นประถม**. นครราชสีมา: วิทยาลัยครู นครราชสีมา.

ลักษณะของเพลงไทยสากล. (2555). สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562, จาก

<https://kruanusit.wordpress.com/>

ว.วชิรเมธี และ วิกรม กรมดิษฐ์. (2557). **คาถาชีวิต 2**. บรรณาธิการ โดย พันชนะ วัฒนเสถียร.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลินีคอมตะ.

วรรณิ โสมประยูร. (2539). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2534). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วรวรรณ วสุกุล. (2538). **ภาษาไทยกับทักษะการใช้**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต.

วราวุธ สุมาวงศ์. (2526). **คู่มือรายงานรำลึกถึงครูเพลงฯ ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

วิภา คงคากุล. (2537, 1 มีนาคม). “ความคิดสร้างสรรค์กับดนตรี,” **เพลงดนตรี**. 8-9.

ศตวรรษ รื่นเรือง. (2546). “การฟัง,” ใน **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

สยามสเคชั่นเนอรี่ซ์พพลายส์.

ศศิธร รัชฎ์ถักณานันท์ และคณะ. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น**. กรุงเทพฯ:

เวิร์คเวฟเอดดูเคชั่น.

ศักดิ์ชัย สมบูรณ์. (2540). **เพลงไทยสากลตามนโยบายของจอมพลป. พิบูลสงคราม พ.ศ.**

2481-2487. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาจารึกภาษาไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สนิท ตั้งทวี. (2529). **การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สนิท สัตโยภาส. (2538) . **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). **การวัดผลการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.

สมพร จารุณี. (2538). **หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย : ปัญหาการใช้ภาษาไทยและแนวทาง**

การจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สมพร แพ่งพิพัฒน์. (2547). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมพร มั่นตะสูตร. (2540). **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

สมพิศ คูศรีพิทักษ์ และธิดา โมกสิกรัตน์. (2538). “กระบวนการอ่านเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ,”

ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่ 9-15**.

(หน้า 73-124). นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สรวิทย์ เกียนสันเทียะ. (2545). การใช้เพลงลูกทุ่งเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
สุกรี เจริญสุข. (2532). จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
สุจิตต์ เพียรชอบ. (2539). สอนให้สนุก เป็นสุขกับการเรียน. กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.
สุจิตต์ เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2534). “การอ่านจับใจความ,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย
หน่วยที่ 1-7. (หน้า 93-152). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). การวัดและการประเมินผลการอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
_____. (2539). หลักและวิธีการสอนการอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ และพรรณฤณันท์ ละอองผล. (2546). ศึกษาการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นสื่อการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
สุมณฑา ศักดิ์ชัยสมบูรณ์. (2540). เพลงไทยสากลตามนโยบายของจอมพล ป.พิบูลสงคราม
พ.ศ.2481-2487. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สุวรรณ เกรียงไกรเพชร. (2531). “เพลงพื้นบ้านกับกระบวนการอบรมทางสังคม,” เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่อง เพลงและการละเล่นพื้นบ้านล้านนา สหวิทยาลัยล้านนา
วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 8-10 สิงหาคม 231. (เอกสารอัดสำเนา).
โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. (2536). การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตร.
กรุงเทพฯ: จักรเพชรการพิมพ์.
อวยชัย ผกามาศ. (ม.ป.ป.). เพลงประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
เอกนัท จารุเมธีชน. (2539). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

- Batteiger, R.P. (1992). **Reading and Writing in Communicative**. Oklahoma State University: United States of America.
- Bazerman, C. (1995). **Using Sources in the Disciplines**. (5th.ed.). New Jersey: Houghton Mifflin.
- Behrens, L and Rosen, L.J. (1988). **Writing & Reading Across the Curriculum**. Boston: Little, Brown and Company.
- Brookes, A. and Grundy P. (1988). **Beginning to Write: Writing Activities for Elementary and Intermediate Learners**. Cambridge University Press.
- Cheek, E.H., Flippo, R.F. and Lindsey, J.D. (1997). **Reading for Success in Elementary Schools**. Madison: Brown and Benchmark.
- Deboer, W.A. (1983, March–April). “The Listening Aspect of Interpersonal Communication University of Northern Colorado”. **Dissertation Abstracts International**. 43: 2828–A.
- Henry, W.H. (1996, January). “The Effects of Pattern Instruction, Repeated Composing Opportunities, and Music Aptitude on the Compositional Process and Products of Fourth-Grade Student,” **Dissertation Abstract International**. 56: p.2560.
- Mcwhorter, K.T. (1990). **Academic Reading**. Illinois: Scott, Foresman and Company.
- Rosaline, T.B. (1995, October). “The Effects of Student-Generated Summaries Instructor-Provided Summaries, and Frequency of Summarization During Computer-Based Instruction,” **Dissertation Abstract International**. 56: p.1235.

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 50 นาที

สาระสำคัญ

1. การฟัง หมายถึง การได้ยินเรื่องราวโดยผ่านประสาทสัมผัสทางหู การฟังต้องมีการคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล ใคร่ครวญต่อสิ่งที่ได้ฟัง และปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง จึงจะกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการฟังที่สมบูรณ์ ลำดับขั้นของการฟัง มี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์

และขั้นประเมินค่า

2. การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านและฟัง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาสามารถปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสมาธิในการฟัง และปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟัง
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ผลการเรียนที่คาดหวัง

1. นักศึกษามีความรู้ขั้นตอนการฟัง
2. นักศึกษามีความรู้ เข้าใจหลักการสรุปความ

เนื้อหาสาระ

1. ลำดับของการฟัง
2. หลักการสรุปความ และวิธีการสรุปความ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มแล้วช่วยกันคิด และส่งตัวแทนแสดงความคิดเห็นเรื่องความสำคัญของการฟังและความหมายของการฟัง

2. ครูให้นักศึกษาร่วมกันอภิปรายถึงลำดับขั้นของการฟังซึ่งใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การฟังเรื่อง สารระ ข้อมูลต่าง ๆ จากวิทยุ โทรทัศน์ การฟังสารคดี เกร็ดความรู้ เพลงเพื่อความบันเทิง ซึ่งการฟังดังกล่าวนี้ต้องมีลำดับขั้นที่ถูกต้องจึงจะสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ แล้วให้ช่วยกันเขียนสรุปในกระดาษโพสต์อิทแล้วนำไปติดไว้บนกระดาน ดังนี้

- 2.1 ขั้นความรู้และความจำ คือ มีความรู้ในเรื่องที่ฟังและจำสิ่งที่ฟังได้
- 2.2 ขั้นเข้าใจ คือ มีความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง บอกเล่าหรือสรุปเรื่องย่อได้
- 2.3 ขั้นนำไปใช้ คือ สามารถนำเรื่องที่ฟังไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
- 2.4 ขั้นวิเคราะห์ คือ แยกแยะรายละเอียดของเรื่องที่ฟังได้
- 2.5 ขั้นสังเคราะห์ คือ สามารถสรุปแนวคิด เพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องอื่น ๆ และบอกประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังได้
- 2.6 ขั้นประเมินค่า คือ พิจารณาไตร่ตรอง บอกได้ว่าเรื่องที่ฟังจริงเท็จหรือไม่ น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด อย่างไร

3. ให้นักศึกษาศึกษาใบความรู้ หัวข้อ “หลักการสรุปความ และวิธีการสรุปความ” แล้วอภิปรายถึงความสำคัญและวิธีการสรุปความ

4. ให้นักศึกษาช่วยกันทำแบบฝึกหัดและร่วมกันเฉลยและสรุปเนื้อหา
5. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง
6. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตความเข้าใจในการปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟัง
2. สังเกตความตั้งใจในการทำกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ “ขั้นตอนการฟัง หลักและวิธีการเขียนสรุปความ”
2. แบบฝึกหัด
3. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนรู้
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

ใบความรู้

ขั้นตอนการฟัง หลักและวิธีการเขียนสรุปความ

ความหมายของการฟัง

การฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากแหล่งของเสียง ซึ่งอาจจะรับรู้ผ่านผู้พูดโดยตรง หรือรับรู้ผ่านอุปกรณ์บันทึกเสียงแบบต่าง ๆ โดยแหล่งเสียงจะส่งผ่านประสาทสัมผัสทางหูเข้ามา แล้วผู้ฟังเกิดการรับรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยิน จากนั้นนำความหมายที่ได้รับรู้ไปพิจารณาทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้พูด ประเมินค่าสารที่ได้ฟัง และสามารถนำสารที่ได้จากการฟังไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนได้

ขั้นตอนของการฟัง

ขั้นตอนในการฟังของมนุษย์มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นได้ยินเสียง กระบวนการฟังจะเริ่มขึ้นตั้งแต่การได้ยินเสียงจากแหล่งของเสียงซึ่งแพร่คลื่นเสียงที่มีลักษณะเป็นคลื่นไฟฟ้าผ่านอากาศเข้ามา ประสาทสัมผัสทางหู หรือ โสตประสาท จะรับเสียงเหล่านั้นผ่านเข้าไปยังสมอง
 2. ขั้นรับรู้ เมื่อเสียงผ่านเข้าไปยังสมองแล้ว สมองจะจำแนกเสียงพยางค์ไปตามลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ของแต่ละภาษา หากเป็นเสียงในภาษาที่ผู้ฟังรู้จักและเข้าใจจะเกิดการรับรู้ แต่หากผู้ฟังไม่รู้จักรับรู้เสียงที่ผ่านเข้ามาก็จะไม่เกิดความหมายใด
 3. ขั้นตีความ เป็นขั้นที่ผู้ฟังแปลความหมาย หรือตีความหมายของประโยคหรือสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง
 4. ขั้นเข้าใจ เป็นขั้นการฟังซึ่งผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของใจความสำคัญของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง
 5. ขั้นพิจารณาหรือขั้นเชื่อ เป็นขั้นที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ฟังที่จะตัดสินใจว่าเรื่องที่ได้อินมานั้น เป็นความจริงเพียงใด น่าเชื่อถือได้หรือไม่ ยอมรับได้หรือไม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือไม่
 6. ขั้นการนำไปใช้ เมื่อพิจารณาสารเรียบร้อยแล้ว ผู้ฟังจะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การฟังมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

ความหมายของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความ คือ การเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านหรือฟังมาเขียนใหม่ให้กระชับ ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้สำนวนของผู้เขียน และเรียบเรียงขึ้นใหม่เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

หลักการสรุปความ

โดยทั่วไปผู้ที่สรุปความต้องทำความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. การพิจารณาสาร ก่อนที่จะสรุปความต้องพิจารณาและวิเคราะห์สารที่จะสรุปความก่อน โดยมีขั้นตอนการพิจารณา 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นการแยกสาร ต้องแยกสารออกเป็นกลุ่มใหญ่ 3 ประเภท คือ

1.1.1 ร้อยแก้ว หมายถึง งานเขียนที่ใช้ถ้อยคำเป็นความเรียง เช่น ข่าว ตำรา บทความ ประกาศ จดหมาย เรื่องสั้น สารคดี หรืออื่น ๆ

1.1.2 ร้อยกรอง หมายถึง งานเขียนที่เป็นงานประพันธ์ มีข้อบังคับสัมผัสคล้องจองตามลักษณะของการประพันธ์แต่ละประเภท เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และอื่น ๆ

1.1.3 สารที่สื่อโดยตรงจากการฟัง เช่น การสนทนา ปาฐกถา การสัมภาษณ์

1.2 ขั้นการวิเคราะห์สาร ผู้สรุปความต้องมีความรู้ในการแยกวิเคราะห์สาร

2. หลักการสรุปความ ผู้ที่จะสรุปความจะต้องอ่านเรื่องหรือข้อความให้เข้าใจและเก็บใจความสำคัญออกมาให้ได้ และนำใจความสำคัญนั้นมาเรียบเรียงโดยใช้ภาษา และถ้อยคำสำนวนให้ถูกต้อง และเหมาะสม ที่สำคัญต้องเป็นถ้อยคำสำนวนของผู้สรุปความเอง

วิธีการสรุปความ

วิธีการสรุปความเป็นการรวบรวมเอาแต่ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีขั้นตอน ดังนี้

1. พิจารณาสารว่าสารมีรูปแบบอย่างไร ถ้าเป็นบทร้อยกรอง บทสนทนา ให้เปลี่ยนเป็นเรื่องเล่าธรรมดา

2. ย่อเรื่องจากเนื้อเรื่องให้เหลือ หนึ่งในสาม ชื่อเรื่องต้องเป็นความคิดรวบยอดของเรื่อง

3. สรุปเรื่องให้สั้น กระชับมากที่สุด

4. สรุปรวบยอดเรื่องราวทั้งหมด เลือกเฉพาะใจความสำคัญเพียงประเด็นหลักประเด็นเดียว

แบบฝึกหัด

ขั้นตอนการฟัง หลักและวิธีการสรุปความ

กลุ่มที่

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

คำชี้แจง: จากการศึกษาใบความรู้ “ขั้นตอนการฟัง หลักและวิธีการเขียนสรุปความ” แล้วตอบ
คำถามลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. การได้ยินกับการฟังแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

2. ขั้นตอนในการฟังของมนุษย์สำคัญที่สุด

.....

.....

.....

3. ก่อนที่จะสรุปความ นักศึกษาต้องมีความเข้าใจในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

4. ให้นักศึกษาอธิบายความหมายของการสรุปความ

.....

.....

5. นักศึกษามีหลักและวิธีการสรุปความอย่างไร

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “แสงจันทร์”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ

3. แจกเนื้อเพลง “แสงจันทร์” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง
4. เปิดเพลง “แสงจันทร์” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
 - 4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือสลับให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง
 - 4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “แสงจันทร์” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้
 - 4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)
 - 4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - 4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)
 - 4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)
 - 4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)
 - 4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)
 - 4.4 ครูให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “แสงจันทร์” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด
 - 4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน
 - 4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ
5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม
6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้
7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “แสงจันทร์”
2. เอกสารเนื้อเพลง “แสงจันทร์”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 1

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงแสงจันทร์

มาลีฮวนน่า ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 168 คำ

แสงจันทร์ กระจ่าง ส่องนำทางสัญจร / คิดถึงนางฟ้าอรชร ป่านี้นางนอนหลับแล้วหรือ
ยัง / แสงจันทร์ นวลใหญ่ ขำจอมจมอยู่ในวงศ์ / เรไรเสียงไพรแว่วดัง ยิ่งฟังยิ่งเหงาจับใจ คิดถึง /
เดินทางกลางเดือน กลางหมู่เดือนและหมู่ดาว / แหงนมองฟ้า ดั่งมองหาเงา ของเขามาลย์อยู่ในสาย
ลม / ผู้ใดซ่อนเจ้า น้ำค้าง เหน็บหนาว และชื่นชม / น้ำตาหยด หยดทุกซักระทม พรางพรหม อยู่ในสอง
ตา หวันไหว /

*เอาใจและร่าง ออกมาวางเดิมพัน / เดินทางไกลอยู่ใต้แสงจันทร์ คิดถึง ทุกวัน คิดถึง ทุก
คืน / คิดถึงคนรัก ชุบชูใจให้ตื่นฝัน / ใฝ่ฝันอยู่ทุกคำคืน ในคืนที่มีแสงจันทร์ อ่อน หวาน / เอาความ
ฝันไป สองเราไว้ที่ปลายฟ้า / เดินทางผ่าน สายธารเวลา ขอให้ศรัทธา อย่าลืมหาดเลื้อน / รอแสง
สว่าง อรุณรุ่งราง มาเยือน / ฝากใจไว้ กับแสงดาวเดือน ขอให้มาเยือน อยู่ในนิทรา หลับฝัน /

(ซ้ำ *)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “ความหวัง”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตามขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ

2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “ความหวัง” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง
4. เปิดเพลง “ความหวัง” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงกรอมนกัน หรือส้อมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “ความหวัง” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถนำอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ครูให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “ความหวัง” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “ความหวัง”
2. เอกสารเนื้อเพลง “ความหวัง” และแบบฝึกหัด
3. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
4. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 2

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงความหวัง

หิน เหล็ก ไฟ ขบร้อง

จำนวนคำประมาณ 101 คำ

หลายคน หลับไหล ทั้งที่ใจยังปวดร้าว / มีดมน เหน็บหนาว ฟุ้งซ่าน ประสาทเสีย / สุดท้าย
ความตาย คือหนทาง / หมดหวัง ไม่มีเหลือ / เกราะหักกรรรม บังตา มีอันต้องเป็นไป / หรือคนต่อไป เป็น
คุณใครจะรู้ / ความหวัง คือพลัง และหนทาง / จะอย่างไร อย่าหมดหวัง / หากจะต้องสูญเสีย ทุกอย่าง
ความหวัง / ขอให้เป็นสิ่งสุดท้าย /

*หากจะต้องสูญเสีย ทุกอย่าง ความหวัง / ขอให้ เป็น สิ่งสุดท้าย / สิ่งสุดท้าย หากต้องสูญเสีย
/ ขอดาวดวงน้อย ในคืนเดือนเลื่อนหาย / ขอไฟ ประกายความหวัง ไม่ดับแสง / ความหวัง แม้ท่าผงธุลี /
จะอย่างไร ไม่สิ้นหวัง / หากจะต้องสูญเสีย ทุกอย่าง ความหวัง / ขอให้ เป็น สิ่งสุดท้าย / สิ่งสุดท้าย
หากต้องสูญเสีย /

(ซ้ำ *)

-
- This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “ความเชื่อ”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ

3. แจกเนื้อเพลง “ความเชื่อ” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง
4. เปิดเพลง “ความเชื่อ” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
 - 4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือส้อมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง
 - 4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “ความเชื่อ” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้
 - 4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)
 - 4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - 4.3.3 จากเพลงนี้ นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)
 - 4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)
 - 4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)
 - 4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)
 - 4.4 ครูให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “ความเชื่อ” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด
 - 4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน
 - 4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ
5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม
6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้
7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “ความเชื่อ”
2. เอกสารเนื้อเพลง “ความเชื่อ” และแบบฝึกหัด
3. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
4. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 3

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงความเชื่อ

บอด้สแลม ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 232 คำ

มันเกือบจะล้ม มันเหนื่อยมันล้า เหมือนแทบขาดใจ / เดินมาจนท้อ ไม่เจอจุดหมาย
 ปลายทางที่ฝัน / จะกลับดีไหม ถ้าเดินต่อไป ยากเย็นขนาดนั้น ยังถามใจ /
 ตลอดชีวิต ฉันเชื่อในสิ่งที่คิด / หรือมันจะเป็นอะไรที่ผิด / และฉันเองที่หลงทาง /
 *ชีวิตมันต้องเดินตามหาความฝัน / หกล้มคลุกคลานเท่าไร / มันจะไปจบที่ตรงไหน /
 เมื่อเดินเท่าไรมันก็ไม่ไปถึง /
 เดินต่อช้าๆ ไม่อยากปล่อยฝันให้มันหลุดมือ / ที่สั่งให้ฉันไปต่อก็คือ ความเชื่อเท่านั้น /
 ถ้าในวันนี้ เร็วแรงยังเหลือ ก็ยังต้องฝัน ต้องก้าวไป /
 ตลอดชีวิต ฉันเชื่อในสิ่งที่คิด / แม้ไม่ว่ามันจะถูกหรือผิด จะขอทำสุดหัวใจ / ชีวิตมัน
 ต้องเดินตามหาความฝัน / หกล้มคลุกคลานเท่าไร / มันจะไปจบที่ตรงไหน / แต่จะยังงี้ก็ต้องไป
 ให้ถึง /
 **ที่สุดถ้ามันจะไม่คุ้ม / แต่มันก็ดียิ่งอย่างน้อย ได้จดจำว่า ครั้งหนึ่งเคยก้าวไป / แต่คนที่
 เชื่อในความฝัน / จะเห็นจะเหนื่อยก็ยังต้องเดิน ต่อไป /
 ฉันท้อแท้สักทียังมีหวัง / แม้พลาดพลั้งสักทีก็ยังฝันไกล / แม้ฉันล้มฉันก็ยังไม่ตาย
 / ฉันยังไม่ตาย ฉันยังคงหายใจ /
 (ซ้ำ *, **)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “ทะเลใจ”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “ทะเลใจ” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “ทะเลใจ” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงกร้อมกัน หรือส้อมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “ทะเลใจ” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถทำอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ครูให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “ทะเลใจ” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “ทะเลใจ”
2. เอกสารเนื้อเพลง “ทะเลใจ”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 4

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงทะเลใจ

คาราบาว ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 189 คำ

แม้ชีวิต ได้ผ่านเลยวัยแห่งความฝัน / วันที่ผ่านมา ไร้จุดหมาย / ฉันเรียนรู้เพื่ออยู่เพียงตัว
และจิตใจ / เป็นมิตรแท้ที่ดีต่อกัน / เหมือนชีวิต ผ่านผ่าน คั่นวันอันเปลี่ยวเหงา / ตัวเป็นของเรา
ใจของใคร / มีชีวิตเพื่อสู้ คั่นวันอันโหดร้าย / คั่นที่ตัวกับใจ ไม่ตรงกัน /

*คั่นนั้น คั่นไหน ใจแพ้ตัว / คั่นและวัน อันน่ากลัว ตัวแพ้ใจ / ท่ามกลางแสงสี สีวิไล / อาจ
หลงทางไป ไม่ยากเย็น /

** คั่นนั้น คั่นไหน ใจแพ้ฝัน / คั่นและวัน ฝันไป ไกลลิบโลก / คั่นก่น้อย ลี้ว่องลอย
แรงลมโบก / พออัปโชค ตกลง กลางทะเลใจ /

ทุกชีวิตคั่นร่น คั่นหาแต่ จุดหมาย / ใจในร่างกายกลับไม่เจอ / ทุกข์ที่เกิดซ้ำ เพราะใจนำ
พรวดเพื่อ / หาหัวใจให้เจอ ก็เป็นสุข /

(ซ้ำ *, **)

แม้ชีวิต ได้ผ่าน เลยวัยแห่งความฝัน / วันที่ผ่านมา ไร้จุดหมาย / ฉันเรียนรู้ เพื่ออยู่เพียงตัว
และจิตใจ/ เป็นมิตรแท้ที่ดีต่อกัน / ฉันเรียนรู้ เพื่ออยู่ เพียงตัวและจิตใจ / เป็นมิตรแท้ที่ดี ตลอดกาล /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “แสงสุดท้าย”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “แสงสุดท้าย” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “แสงสุดท้าย” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือสุมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “แสงสุดท้าย” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถนำอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “แสงสุดท้าย” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “แสงสุดท้าย”
2. เอกสารเนื้อเพลง “แสงสุดท้าย”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 5

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงแสงสุดท้าย

บอด้สแลม ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 245 คำ

รอนแรมมาเนิ่นนาน เพียงหนึ่งใจ / กับทางที่โรยเอาไว้ด้วยขวากหนาม / ถูกแหลมคม
ทิ่มแทง / จนมันแทบจะทนไม่ไหว / ชีวิต ถ้าไม่ยากเย็นขนาดนั้น / สองมือ จะมีริ้วแรงขนาดไหน/
แต่หัวใจ ของคน ยังยืนยงจะไม่ถอยใจ /

*ในคำคืนที่ฟ้านั้น ไม่มีดาว อยู่ตรงนี้ / แต่ฉันยังคงก้าวไป / ยังคงมีรักแท้ เป็นแสงนำไป
ในคืนที่หลงทาง /

วัน เวลาไม่เคยจะหยุดเดิน / อย่างไร เราคงต้องเดินไปกับมัน / เก็บทุกความผิดพลาด เป็น
คำเตือนให้เราเข้าใจ / ว่าชีวิตเริ่มต้นที่คำว่าฝ่าฟัน / ขอเพียงใจเรา เท่านั้นไม่หวั่นไหว / บทชีวิต
ของเรา เราจะทำให้มีความหมาย /

(ซ้ำ *)

** และที่ ๆ ความฝันนั้น พร้อมเป็นเพื่อนตาย / เส้นทางนี้ ฉันยังมีจุดหมาย / トラバドที่
ปลายทาง มีแสงรำไร จะไปจนถึงแสงสุดท้าย /

ความเดียวดาย ในคืนเหน็บหนาว / แหวนมองฟ้ายังนึกถึงวันเก่า / มันคงชิน ที่ทางยาว
ไกล กร่อนหัวใจ / ภาวนา กับความมืดมิด ขอให้รักยังคุ้มครองเราอยู่ / เตือนคืนวันให้ใจดวงนี้ ไม่
ยอมแพ้ / ในคำคืนที่ฟ้า ทำทลายใจคน อยู่ตรงนี้ และฉันยังคงก้าวไป / ยัง คงมีรักแท้ เป็นแสงนำไป
ในคืนที่หลงทาง /

(ซ้ำ **)

จนถึงแสงสุดท้าย / トラバドที่ปลายทาง / トラバドที่ปลายทาง /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์ญาณจากการฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “เดิน”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟังอย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “เดิน” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “เดิน” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือสุมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “เดิน” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถทำอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “เดิน” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “เดิน”
2. เอกสารเนื้อเพลง “เดิน”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 6

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงเดิน

Old Fashioned Kid ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 179 คำ

กาลเวลา ที่หมุนเวียนเปลี่ยนไป / ใจคนเรา ก็ล้วนย่อมเปลี่ยนแปรผัน / พยายาม จะลุกเดิน
ต่อไป / ในเวลา ที่หลายคนถอดใจ / จุดหมาย ยังห่างไกล เหลือเกิน /

มีบางคน บอกฉันให้ตั้งใจ / ในบางคราวชีวิต ไม่เป็นดั่งหวัง / ฉันก็รู้ ว่าฝันนั้นอยู่ไกล /
ภายในใจบางครั้งก็เหนื่อยจนท้อ / แต่จะขอเดินต่อไป /

* ต่อให้วันพรุ่งนี้ มีลมมโหฬาร / ฉันเองก็ยัง ยังไม่เคยถอนใจ / หากว่าวันพรุ่งนี้ ไม่เหลือ
อะไร / ฉันก็ไม่เคย ไม่เคยเสียใจ / ต่อให้วันพรุ่งนี้ จะร้ายยังไร / ถึงตายไม่กลัว / ไม่มีทางถอยไป /
จะยังอยู่ตรงนี้ / จนฉันต้องไป / ขอเดินต่อไป จนหมดลมหายใจ /

ต้องผิคว้าง มากมายเท่าไร / ฉันเอง จะยอมรับไว้ / หากต้องใช้ ทุกลมหายใจ / ฉัน
พร้อม จะยอมให้ไป /

ต้องเจ็บอีกกี่ครั้ง ก็จะไม่สนใจ / จะอยู่ จะขอเดินต่อ / จะยังคงก้าวไป / ต้องเจ็บอีกกี่ครั้ง
ก็จะไม่สนใจ / จะยังคงก้าวต่อไป /

(ซ้ำ*)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์ญาณจากการฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “เก็บตะวัน”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตามขณะที่ฟังอย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “เก็บตะวัน” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “เก็บตะวัน” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือสุมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “เก็บตะวัน” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถทำอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “เก็บตะวัน” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “เก็บตะวัน”
2. เอกสารเนื้อเพลง “เก็บตะวัน”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 7

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงเก็บตะวัน

อิทธิ พลางกูร ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 98 คำ

เก็บตะวัน ที่เคย ส่องฟ้า / เก็บเอามา เก็บไว้ในใจ / เก็บพลัง เก็บแรง แห่งแสง ยิ่งใหญ่ /
รวมกันไว้ ให้เป็นหนึ่งเดียว /

เก็บเอากาลเวลาผ่านเลย / สิ่งที่เคย ผิดหวัง ช่างมัน / หนึ่งตัวตน หนึ่งคนชีวิต แสนสั้น /
เจ็บแค่นั้น ก็คงไม่ตาย /

* ธรรมชาติ เวลาฟ้าครีเม้นหม่น / พายุฝนอยู่บนฟากฟ้า / คงไม่นาน ตะวัน สาดแสงแรง
กล้า / ส่อง ให้ ฟ้า งดงาม /

** หากตะวัน ยังเคียงคู่ฟ้า / จะมัวมาสิ้นหวังทำไม / เมื่อยังมี พรุ้งนี้ ให้เดิน เริ่มใหม่ /
นกงไว้ ดังเช่น ตะวัน /

(ซ้ำ * , **)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์ญาณจากการฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “กำลังใจ”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟังอย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “กำลังใจ” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “กำลังใจ” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือสุมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “กำลังใจ” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “กำลังใจ” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “กำลังใจ”
2. เอกสารเนื้อเพลง “กำลังใจ”
3. แบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 8

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงกำลังใจ

พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 110 คำ

โบกมือลา เสียงเพลงครวญมา ต้องลาแล้วเพื่อน / ก็ปีจะกลับเลือน ฝากเพลงคอยย้ำเตือน
 หวนให้ /
 จากกันไกล แม้เพียงร่างกาย แต่ใจชิดใกล้ / เมื่อใจเราซึ่งใจ ร่วมทางไม่ร้างไกล หมายมั่น/
 * ขุนเขาไม่อาจขวาง สายทางเที่ยงธรรมได้ / ความหวังยังพริ้มพราย เก้าตายมีใหม่เสริม /
 ชีวิตที่ผ่านพบ มีลบย่อมมีเพิ่ม / ขอเพียงให้เหมือนเดิม กำลังใจ /
 **อย่าอาวรณ์ รักเราไม่คลอนคลาง แคลงแขนงหน่าย / ให้รักเราละลาย กระจายในผอง
 ชน ผู้ทุกข์ทนตลอดกาล /
 (ซ้ำ **,*)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์จาก การฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “ศรัทธา”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟัง อย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความ เข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ

3. แจกเนื้อเพลง “ศรัทธา” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง
4. เปิดเพลง “ศรัทธา” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
 - 4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือส้อมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง
 - 4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากเพลง “ศรัทธา” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้
 - 4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)
 - 4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - 4.3.3 จากเพลงนี้ นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)
 - 4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)
 - 4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)
 - 4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)
 - 4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “ศรัทธา” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด
 - 4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน
 - 4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ
5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม
6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้
7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “ศรัทธา”
2. เอกสารเนื้อเพลง “ศรัทธา” และแบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 9

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงศรัทธา

โปง หิน เหล็ก ไฟ ขับร้อง

จำนวนคำประมาณ 155 คำ

ไม่มี ก็คงต้องมี สักวัน / ความฝัน เป็นจริง ต้องทน สู้ไป / ไม่นาน เราคงจะได้ สมใจ /
 มุ่งมั่น ท่วมเท เพียงใด กว่าจะได้มา /
 เส้นชัย ไม่มา ต้องไปหามัน / รางวัล มีไว้ให้คน ตั้งใจ / ขวากหนาม ทิ่มแทง ก็ผ่านพ้นไป /
 /โลกนี้ไม่มีอะไรได้มาง่ายดาย /
 *ใจสู้ หรือเปล่า ไหว ไหมบอกมา / โอกาส ของ ผู้กล้า ศรัทธา ไม่มีข้อ / ที่มา รู้ดี ไม่รู้
 ที่ไป / คนเรา มันเลือกเกิดเอง ไม่ได้ / แต่เรา เลือกได้ จะเป็นเช่นไร / เลือกได้ จะทำตามใจ ด้วยตัว
 ของเรา /
 หลายคน เชื่อในเรื่อง โชคชะตา / บางคน เชื่อมั่น ในตัวเอง / ชีวิต เรา กำหนด ของ เรา
 เอง / จะแพ้ ชนะ ไม่เกรง จะสักเท่าไร /
 (ซ้ำ *)
 เรื่องราวมากมาย บีบคั้น / กายและใจ โอบกอด หวันไหว / ต่างก็มี เหตุผลสำคัญ / ให้บาง
 คน ขอมลอคใจ เย้..เหอ.. / (ซ้ำ *)

1. สํารวจคําค้าง ๆ ในเนื้อเพลงแล้วเขียนคําศัพท์ และความหมาย
2. ศึกษาเพลงตอบคําค้างต่อไปนี้
 - 2.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)
 - 2.2 ข้อสรุปของเพลงนี้ คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - 2.3 จากเพลงนี้ นักศึกษาสามารถนําอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)
 - 2.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สําคัญอย่างไร (การวิเคราะห์)
 - 2.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)
 - 2.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)
3. ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

รหัสวิชา 01-011-001 วิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ระดับปริญญาตรี

เรื่อง การฟังเพื่อการเขียนสรุปความ

เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ

ลำดับขั้นของการฟังมี 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า

การเขียนสรุปความสำคัญเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นประโยชน์สำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง จึงควรฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักศึกษาปฏิบัติตนตามลำดับขั้นของการฟังได้ถูกต้อง
2. นักศึกษามีสนใจ มีสมาธิในการฟังและการปฏิบัติตามลำดับขั้นของการฟัง เช่น มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามถูกต้อง มีวิจารณ์ญาณจากการฟัง
3. นักศึกษาฟังเพลงแล้วเขียนสรุปความ และตอบคำถามได้
4. นักศึกษาสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังลำดับขั้นในการฟัง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจหลักการสรุปความและสามารถเขียนสรุปความจากเพลงที่ฟังได้

เนื้อหาสาระ

เพลง “อยู่ที่เรียนรู้”

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูอธิบายและให้นักศึกษาดูพาวเวอร์พอยต์ (Powerpoint) วิธีการปฏิบัติตนในขณะที่ฟังอย่างถูกต้องแล้วช่วยกันอภิปรายตามลำดับขั้นของการฟังทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นความรู้และความจำ ขั้นความเข้าใจ ขั้นนำไปใช้ ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสังเคราะห์ และขั้นประเมินค่า และอธิบายหลักการเขียนสรุปความ
2. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่ม 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการ
3. แจกเนื้อเพลง “อยู่ที่เรียนรู้” ให้นักศึกษาทุกคน ให้ตัวแทนกลุ่ม 1 คน อ่านเนื้อเพลง

4. เปิดเพลง “อยู่ที่เรียนรู้” ให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง โดยให้ปฏิบัติตนในขณะที่ฟังตามขั้นตอนการฟัง แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

4.1 ช่วยกันสำรวจคำยากในเนื้อเพลง และหาความหมายคำศัพท์ในเนื้อเพลง จดบันทึกแล้วนำไปติดไว้บนกระดานหน้าห้องเรียน แต่ละกลุ่มอ่านคำศัพท์ และความหมายให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง

4.2 ให้นักศึกษาร้องเพลงพร้อมกัน หรือส้อมให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งร้อง

4.3 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น สรุปเรื่องราวในเนื้อเพลง ช่วยกันหาข้อคิดหรือข้อสนใจที่ได้จากเพลง “อยู่ที่เรียนรู้” โดยให้ตอบคำถามตามลำดับขั้นของการฟัง ดังนี้

4.3.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)

4.3.2 ข้อสรุปของเพลงนี้คืออะไร (ความเข้าใจ)

4.3.3 จากเพลงนี้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)

4.3.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สังคมอย่างไร (การวิเคราะห์)

4.3.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)

4.3.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)

4.4 ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง “อยู่ที่เรียนรู้” ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

4.5 แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนนำเสนอผลงาน

4.6 ครูและนักศึกษาช่วยกันเฉลยคำตอบแบบฝึกหัดและการเขียนสรุปความ

5. แจกแบบประเมินการทำงานกลุ่มโดยประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนในกลุ่ม

6. ให้นักศึกษาช่วยกันตอบแบบฝึกหัดและร่วมกันสรุปเนื้อหาในเพลงและข้อคิดที่ได้

7. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นซีดีเพลงไทยสากล ชื่อ “อยู่ที่เรียนรู้”
2. เอกสารเนื้อเพลง “อยู่ที่เรียนรู้” และแบบฝึกหัด
4. เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ
5. แบบประเมินตนเองและเพื่อน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม การปฏิบัติตามขั้นตอนการฟัง การสรุปความ
2. ตรวจผลงานและแบบฝึกหัด

แบบฝึกที่ 10

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงอยู่ที่เรียนรู้ (Live And Learn)

กมลลา สุโกศล ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 110 คำ

เมื่อวันที่ชีวิต เดินเข้ามาถึงจุดเปลี่ยน / จนบางครั้ง คนเรา ไม่ทัน ได้เตรียมหัวใจ /
ความสุข ความทุกข์ ไม่มีใครรู้ว่าจะมาเมื่อไหร่ / จะยอมรับความจริง ที่เจอ ได้แค่ไหน

* เพราะชีวิต คือชีวิต เมื่อมีเข้ามาก็มีเลิกไป / มีสุขสม มีผิดหวัง หัวเราะ หรือหวนไห้เกิดขึ้น
ได้ทุกวัน /

** อยู่ที่เรียนรู้ อยู่ที่ยอมรับมัน ตามความคิดสติเราให้ทัน / อยู่กับสิ่งที่มี ไม่ใช่ สิ่งที่ฝัน และ
ทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด /

สุขก็เตรียมไว้ ว่าความทุกข์ คงตามมาอีกไม่ไกล / จะได้รับความจริง เมื่อต้องเจ็บปวดไหว /
(ซ้ำ *, **)

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลง 9 (ก้าว)

Greasy Café ขับร้อง

จำนวนคำประมาณ 137 คำ

ถ้าหาก ว่าวันเวลา คือบททดสอบ / และสิ่งที่ให้ทดลอง คือ ชีวิตนี้ / ก่อนถึง ที่หัวใจ

ต้องการ /

บางคน ต้องการปิ่นไป ขอเขา ที่สูงใหญ่ / บางคน ขอเพียง ได้หายใจ เพื่อใคร อีกครั้ง /
บางครั้ง สิ่งที่เรา นั้นทำ อาจเพื่อใคร คนหนึ่ง / หรืออาจเพียง เพื่อพิสูจน์ใจ เราเอง /

* ในวันที่เรตัดสิน..ข้างในใจ / จะออก เผชิญ โลกที่กว้างใหญ่ / อย่าอ่อนไหว จากแค่
คำ ของใคร / อย่ากลัวว่า จะต้องล้ม เมื่อยังไม่เริ่มเดิน / อย่ากลัวต้อง เจอ เผชิญชะตา ไม่เป็นใจ /อย่า
ยอมแพ้ กับเพียงหนทาง นั้น กว้างไกล /อย่าหวั่นไหว.. /

บางครั้ง ชีวิต ก็เหมือนเรือกลางทะเล ที่ไกลฝั่ง / ต้องฝ่าฟัน เพื่อปลายทาง ที่ตั้งใจ /

(ซ้ำ*)

อย่าหวั่นไหว/

1. สํารวจคําค้าง ๆ ในเนื้อเพลงแล้วเขียนคําศัพท์ และความหมาย
2. ศึกษาเพลงตอบคําค้างต่อไปนี้
 - 2.1 เพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด (ความรู้-ความจำ)
 - 2.2 ข้อสรุปของเพลงนี้ คืออะไร (ความเข้าใจ)
 - 2.3 จากเพลงนี้ นักศึกษาสามารถนําอะไรไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้บ้าง (การนำไปใช้)
 - 2.4 เนื้อหาของเพลงมีคุณค่าทางจิตใจ อารมณ์ สําคัญอย่างไร (การวิเคราะห์)
 - 2.5 เนื้อหาสาระของเพลงนี้มีแนวคิดด้านใด (การสังเคราะห์)
 - 2.6 เมื่อฟังเพลงนี้แล้ว นักศึกษาได้ความรู้อะไรบ้าง (การประเมินค่า)
3. ให้นักศึกษาเขียนสรุปความจากเพลง ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

[illegible]

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

1. อ่านเนื้อเพลงคร่าว ๆ 1 ครั้งเพื่อสำรวจคำต่าง ๆ ในเนื้อเพลง
2. อ่านเนื้อเพลงอย่างละเอียดอีก 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความหมายของคำในเนื้อเพลง
3. ทำแบบฝึกหัดตามคำสั่ง

เพลงยามอ่อนล้า

The Ginkz ขับร้อง

จำนวนคำ ประมาณ 121 คำ

ยามอ่อนล้า ยามที่ยามหมดแรง ยามอ่อนล้า / ยามที่ยามถอดใจ ยามที่ยามหมดไฟ / พรุ่งนี้
แสงไฟ จะขึ้นมาใหม่ / พรุ่งนี้ ความทุกข์ใจ จะดับ ลง / ยามเห็นแสงเดือน เดือนในยาม ข้ามผ่านก้าวไป /
จำเอาไว้ ให้ขึ้นใจ ยามอ่อนล้า จำสิ่งนี้ ไว้ให้ดี ยามอ่อนล้า /

ยามอ่อนล้า ยามที่ยามหมดแรง ยามอ่อนล้า / ขอแค่กำลังใจ พร้อมจะสู้ต่อไป /

* พรุ่งนี้ แสงไฟจะขึ้นมาใหม่ พรุ่งนี้ ความทุกข์ใจ จะดับลง /

ยามเห็น แสงเดือน / เดือนในยาม ข้ามผ่านก้าวไป / จำเอาไว้ ให้ขึ้นใจ ยามอ่อนล้า จำสิ่งนี้ ไว้
ให้ดี ยามอ่อนล้า /

(ซ้ำ * 2 ครั้ง)

ประเมินการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่.....

เพลงวันที่ เดือน..... พ.ศ. 2561

รายการประเมิน	ระดับคะแนนการประเมิน								
	ประเมินตนเอง			ประเมินโดยเพื่อน			ประเมินโดยครู		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1. ความตั้งใจในการทำงาน									
2. การแสดงความคิดเห็น									
3. ความร่วมมือในการทำงาน									
4. คุณภาพและความสำเร็จของงาน									
รวม									
ผู้ประเมิน									

หมายเหตุ:

ความตั้งใจในการทำงาน	ระดับคะแนน	ระดับผลคะแนน
สมาชิกทุกคนตั้งใจทำงาน	3	ดีมาก
สมาชิกกลุ่ม 3-4 คน ตั้งใจทำงาน แต่มี 1-2 คน ไม่ตั้งใจทำงาน	2	ดี
สมาชิกกลุ่ม 1-2 คน ตั้งใจทำงาน แต่มี 3-5 คน ไม่ตั้งใจทำงาน	1	ควรปรับปรุง
การแสดงความคิดเห็น	ระดับคะแนน	ระดับผลคะแนน
สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็น	3	ดีมาก
สมาชิกกลุ่ม 3-4 คน แสดงความคิดเห็น แต่มี 1-2 คน ไม่แสดงความคิดเห็น	2	ดี
สมาชิกกลุ่ม 1-2 คน แสดงความคิดเห็น แต่มี 3-5 คน ไม่แสดงความคิดเห็น	1	ควรปรับปรุง
ความร่วมมือในการทำงาน	ระดับคะแนน	ระดับผลคะแนน
สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	ดีมาก
สมาชิกกลุ่ม 3-4 คน ให้ความร่วมมือ แต่มี 1-2 คน ไม่ให้ความร่วมมือ	2	ดี
สมาชิกกลุ่ม 1-2 คน ให้ความร่วมมือ แต่มี 3-5 คน ไม่ให้ความร่วมมือ	1	ควรปรับปรุง
คุณภาพและความสำเร็จของงาน	ระดับคะแนน	ระดับผลคะแนน
ผลงานมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	3	ดีมาก
ผลงานมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 3 ใน 4 ส่วน	2	ดี
ผลงานมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 2 ใน 4 ส่วน	1	ควรปรับปรุง

แบบสำรวจความสนใจเพลงไทยสากล

คำชี้แจง: ตอนที่ 1 ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความสนใจ

เพลงที่	ชื่อเพลง	ชื่อผู้ขับร้อง	ความสนใจ	
			สนใจ	ไม่สนใจ
1	แสงสุดท้าย	บอดี้สแลม		
2	ความเชื่อ	บอดี้สแลม		
3	คิดถึงบ้าน	ไอน้ำ		
4	กำลังใจ	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์		
5	โรงเรียนของหนู	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์		
6	จดหมายถึงพ่อ	พงษ์สิทธิ์ คัมภีร์		
7	แสงจันทร์	มาลีฮวนน่า		
8	อยู่ที่เรียนรู้	กมลลา สุโกศล		
9	สิงทะ โมน	พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ		
10	9 (เก้า)	Greasy Café		
11	ต้นไม้ของพ่อ	ธงไชย แมคอินไตย์		
12	เก็บตะวัน	อิทธิ พลางกูร		
13	พระราชานันทินาน	เสถียรธรรมสถาน		
14	ทะเลใจ	คาราบาว		
15	ชีวิตสัมพันธ์	คาราบาว		
16	ยามอ่อนล้า	The Ginkz		
17	ความหวัง	หินเหล็กไฟ		
18	ศรัทธา	หิน เหล็ก ไฟ		
19	อ้อมอุ่น	ศุ บุญเลี้ยง		
20	เดิน	Old Fashioned Kid		

ตอนที่ 2 ให้นักศึกษาเขียนชื่อเพลงไทยสากลที่ชอบมากที่สุด พร้อมบอกชื่อผู้ขับร้อง จำนวน 3 เพลง

เพลงที่	ชื่อเพลงที่ชอบ	ชื่อผู้ขับร้อง
1		
2		
3		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ -ชื่อสกุล

นางภณิดา จิตนุกูล

Mrs. Pnida Chitnukul

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 6 เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช 2507

สถานที่เกิด

อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 51 ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อทราย

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

โทร. 08 9595 5589

e-mail: nid_anu@hotmail.com

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง

จังหวัดสงขลา 90000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2531

กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
จังหวัดกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2537

ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
วิทยาลัยครูสวนดุสิต จังหวัดกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2547

กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา